

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen po prazniku

Nagradno žrebanje „Slovenec“

KUPOVALCI Odrzok z rednim
listom spravite! — 50 ODRZKOV
vam daje pravico, da se udeležite
nagradnega žrebanja. — Rednim
naročnikom odrzokov ni treba!

152 dragocenih nagrad vas čaka!

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Nepoznani človek

Pred leti je vzbudila veliko pozornost knjiga francoskega zdravnika Georgesa Duhamela: Prizori iz bodočega življenja, v kateri pisatelj z rezkim realizmom slika obraz ameriške civilizacije. Duhamel je velik popotnik in velik iskalec resnice. Zato je skoraj naravno, da je še pred Ameriko usmeril svoj korak v sovjetsko Rusijo, iz katere pa se je skoraj vrnil močno razočaran: »Revolucija? Toda razumete pravilno: ni je prave revolucije razen moralne. Vse drugo je beda, brez koristi prelita kri, prazne solze,« piše o svojih sovjetskih vtisih v knjigi »Pot v Moskvo« (1927). Ne moremo se čuditi, če se je Duhamel nekaj let pozneje z veliko obtožbo povrnil tudi iz Amerike, ki je vendar svetom dala vzor in zunanjo polituro civilizacije. V že omenjenih »Prizorih« ta duhoviti Francoz ne prikriva, da smatra ameriško civilizacijo za bolezenski pojav na človeški družbi in se le tega boji, da bo amerikanizem kot hudo nalezljiva bolezen napadla tudi Evropo; da, zdravnik Duhamel opazuje na evropskem človeku že prve bolezenske znake, iz katerih sklepa, da ga je ameriško brezdušje pritegnilo v svoj usodni vrtinec.

Duhamelova knjiga je doživela nad sto izdaj samo v francščini (dobili smo jo tudi Slovenci v prevodu Otona Župančiča), tako veliko je bilo zanimanja zanjo. Mnogi so mu očitali, da je črnogled in da se kot Evropejec ni potrudil, da bi se življal v posebnosti ameriškega življenja. Zato je tem večja pomena knjiga Alexisa Carrela: »Človek, nepoznani bitje«, ki jo je napisal Američan, učenjak in tudi zdravnik in ki je po svoji vsebini še mnogo hujša obtožba ameriške civilizacije, kakor pa jo je podal Duhamel v svojih »Prizorih«. Tudi Carrelova knjiga je vzbudila tako v Ameriki kakor v Evropi silno zanimanje; samo francoska izdaja je presegla stotisoč naklade. Vidimo, da je usoda teh knjig ista kot knjige Osvaalda Spenglerja o »Propadu zapada — Untergang des Abendlandes«: ljudje hlastno sežejo po njih in jih pokupijo na stotisoče že samo zaradi tega, ker je naslov knjige tako pomemben in ker se obeta vsebina, ki bo podala analizo bolezni, ki jo vsi slutimo med nami.

Carrel slika kajpada ameriško družbo. Toda njegovo opazovanje Novega sveta ga dovede do mnogih zaključkov, ki bi se z usodno točnostjo mogli nanašati tudi na Stari svet in ki se v mnogočem strinjajo tudi z našim gledanjem na modernega človeka in njegovo civilizacijo. Sicer pa dr. Carrel sam v uvodu pove, da izmenoma živi v novem in starem svetu, čeprav večina svojega časa prebije v Rockefellerjevem zavodu za medicinsko raziskovanje. Torej mu tudi civilizacija Starega sveta ni nepoznana. In ko se ameriški zdravnik vpraša, ali civilizirani človek napreduje ali degenerira, mora dati odločno negativni odgovor: »Mi ne moremo naprej. Mi smo nesrečni. Mi duševno in duhovno propadamo. Ali ne pešajo najbolj oni narodi, kjer je civilizacija na najvišji stopnji? Z bliskovito brzino se vračajo narodi nazaj v barbarstvo. Vsi, ki sploh še morejo misliti, so zaradi tega nesrečni.«

Kje so vzroki tega stanja? Carrel misli, da je eden glavnih vzrokov v tem, ker je civiliziran človek brez lastne individualnosti. Moderni človek mu je bitje, ki ga vzgajajo, ga hranijo in vodijo na delo. A to je približno tudi življenjska vsebina vsake domače živali. Civilizacija je oblikovala tip standardiziranega človeka. Ta človek je pa brez dostojanstva in brez odgovornosti. Družba ga je nivalirala. Osebnostne razlike so zabrisane. Ostala je samo masa, brezimski prah, iz katere se tu in tam dvigne kak bogataš, politik ali tolovaj velikega kalibra. Mnogo je tega kriva lažniva demokracija. Carrel se čudi, kako je človeštvo moglo tako dolgo verovati v tako nenaravno resnico, da so vsi ljudje enaki... Med tem je treba upoštevati individualne razlike, ker izvirajo iz človeške narave. Civilizacija je tudi zaradi tega oslabila človeško družbo, ker je zanemarila, ali celo čisto zavrnila načelo elite. Demokratski ideal nas čisto vodi, pravi Carrel, do tiranije nesposobnih. Na vseh področjih povprečnejši zapirajo pot močnim duhovom. Bolesni in kriminalni tipi osvajajo simpatije publike. Carrel misli, da je zlagana demokracija (tista, ki je zanemarila vzgojo človekove osebnosti) to dosegla, da je podpoprečne stremuše postavila za merilo duhovne višine, na katero se mora vsa družba izravnati.

Propadanje osebnostnega življenja se zlasti opaža v notranjem, recimo, duševnem življenju. Duševno življenje sedanjega človeka je okrnjeno. Ljudje so postali intelektualni in moralni slabšči. Pred očmi so jim ideali, ki so bedni, a hkrati nevarni. Delajo le toliko, da si zagotovijo obstanek. Prvenstvo pa se zadovoljijo z uteho svojih telesnih potreb. Veseli jih, da se morejo brez napore gibati. Radi imajo športne tekme in vesele jih grobi, otroško neumni filmi. Mehkužni so, prepirljivi, nevrstni, plašljivi in pohotni. Za moralne, estetske in religiozne vrednote nimajo smisla. Pri tem porajajo topo potomstvo. Tej državi (Zedinjene države S. A.) so dali tri milijone zločinskih tipov, ki se svobodno gibljejo, in napolnili so vse norišnice s slaboumnimi. Civilizacija modernega človeka daje prvenstveno mesto materiji in utilitarizmu. Te »dogme« brezdušnega materializma so uničile vsak smisel za razumsko, estetsko in moralno kulturo, kakor so jo pojmovali krščanski narodi. Zato razpada družina in družba. Kje je še zavest odgovornosti? Danes imajo za bedaka človeka, ki se loči med dobrim in zlom, ki pridno dela, misli na bodočnost in se ni obogatil na tuje stroške. Žena, ki ima mnogo otrok, mislijo, da je obžalovanja vredna, posebno če se bolj briga za njih odgojo kakor za svoje užitke. Učenjaki in umetniki, ki skrbijo samo za zdravje drugih in njihov predelek, žive in umirajo v bedi. Oni pa, ki so pokradli tuj denar, žive v miru. Politiki ščitijo gangsterje, a policija se jih boji in jih rešpektira. Oni so danes junaki, ki jih otroci posnemajo v svojih igrah in jih občudujejo v

Haile Selasi je stopil pred ZN

Prodrlo je angleško stališče: Članice ZN imajo proste roke: ali priznajo osvojitve Abesinije po Italiji ali ne

Tudi kritika zunanjega ministra SSSR Litvinova mehkejša

Ženeva, 12. maja. Danes se je tu začelo zasedanje Zveze narodov, za katero je vladalo izredno veliko zanimanje. Zaradi velikega navala obištev so izdali varnostne ukrepe. Ob 10.30 je predsednik Munters začel javno sejo. Ob tej priliki je poudaril, da je svet Zveze narodov sklenil sprejeti zastopstvo bivšega abesinskega cesarja, ta sklep pa naj ne zbudi nikakega začudenja. Ker je bivši abesinski cesar Haile Selasi izrazil željo, da bi sam osebnostno prisostvoval sejam, ga je svet Zveze narodov pozval, naj zavzame mesto. V tem trenutku so se že odprla velika bronasta vrata, ki vodijo iz stranskih prostorov v sejno dvorano, in pred zbrane zastopnike je stopil bivši abesinski cesar. V popolni tišini, ki je vladala v dvorani, so pospremili negušev spremljevalci bivšega abesinskega cesarja na njegov prostor za mizo, za katero zaseda svet Zveze narodov. Komaj vidno je Haile Selasi pozdravil predsednika in njegove tovariše.

Lord Halifax pove angleško stališče

Pred začetkom razprave pa je prvi govoril zastopnik Velike Britanije, zunanji minister lord Halifax. Dejal je, da članice te zveze niso preveze nobene posebne obveznosti glede nepriznanja italijanskega cesarstva. Glede skupnega nastopa v italijansko-abesinskem sporu pa vendar angleška vlada misli, da je vprašanje priznanja stoar skupnega interesa, s čimer pa angleška vlada nikakor ne misli grajati postopek onih držav, ki so že prej priznale italijansko cesarstvo. Skupni nastop glede italijansko-abesinskega spora je bil končan z resolucijo 4. julija 1936.

Angleška vlada še daleč ne misli, da bi moral svet Zveze narodov ali katerikoli od članov te zveze molče odobravati akcijo, s katero je italijanska vlada dosegla svoj sedanj položaj v Abesiniji in katero je Zveza narodov smatrala za obsojanja vredno. Angleška vlada smatra, da ima vsak član Zveze narodov pravico, da odloča o sebi, zavezujoč se svojega lastnega položaja in svojih obveznosti. Postopanje angleške vlade bo odvisno od uspeha, ki bo dosežen z rešitvijo drugega velikega in težkega vprašanja, to je vprašanja kolektivne varnosti.

Izjava bivšega cesarja Abesinije

Za angleškim zastopnikom lordom Halifaxom je dobil besedo bivši abesinski cesar Haile Selasi, ki je podal tole kratko izjavo:

L. 1935.

filmih. Bogastvo je vse in daje pravico do vsega. Kdor ima mnogo denarja, si lahko vse dovoli. Lahko zapodi svojo ženo, ki se mu zdi prestara, lahko pahne mater na cesto in lahko tudi krađe denar. Zaradi tega ga njegovi prijatelji in družba ne bodo imeli manj v časti... Smisel za dobro in zlo, za pravico in krivico je izginila. V ječah so samo tisti zločinci, ki so omejeni, ki so tepci. Drugi, ki pa jih je neprimerno večje število, žive lepo na svobodi, pomešani med druge poštene ljudi, ki se temu niti najmanj ne čudijo. Razumljivo, da v takem družabnem ozračju razvijanje moralnih čednosti ni mogoče.

Carrelovo opazovanje moderne družbe se končno strne v en sam krik bolesti: »Sami smo krivi svojega stanja! Nismo znali razlikovati med tem, kaj je dovoljeno in kar je prepovedano. Prestopali smo naravne zakone in storili največji greh, ki ne ostane nikdar nezakovan. Industrializirali smo vero in moralo. Materializem nas vodi v svet, ki ni naš. Ziveli smo, kakor da ne vemo, kaj je misel, trpljenje, žrtev, lepota, mir. Človek je za nas postal le še kemijska snov, stroj. Odvzeli smo mu vse moralne in verske vrednote. Kaj imamo od vsega tega? Kaj nam koristi razkošje, bogastvo, lepota in komplicitnost naše civilizacije, ko pa smo brez moči, da bi vse to tudi uživali? Kaj nam koristi ogromni napredek, da v enem dnevu preletimo Ocean, če pa nimamo sredstev proti

»Prišel sem braniti svoj narod. Z ozirom na mojo bolezen prosim svet, da mi oprostí, če ne bom sam bral memorandum, ki ga želim sporočiti svetu.«

Nato je negušev tajnik bral njegovo dolgo poročilo v francščini. Neguš trdi v svojem poročilu, da se še v večini abesinskega ozemlja bore abesinske čete. Predlaga, naj se abesinsko vprašanje predloži jenskemmu zasedanju skupščine Zveze narodov.

Nato se je dvignil francoski zunanji minister Bonnet, ki je takoj izjavil, da je treba podpreti stališče angleške vlade. Za Abesinijo je ZN poskusila vse, kar je bilo mogoče. ZN pa je tukaj predvsem zato, da ohrani mir in kakorkoli smo vsi ginjeni poslušali negušovo poročilo, je vendar treba z realnimi sredstvi zaščititi mir.

Nato se je dvignil sovjetski zastopnik Litvinov, ki je kritiziral postopanje Francije in Anglije. Vendar pa izjavljal, da njegova kritika ni bila tako huda, kakor so pričakovali. Nato je bila ob 13. javna seja zaključena.

Popoldne ob 16 je bila najprej kratka tajna seja, ob 16.20 se je začela javna seja. Neguš Haile Selasije je že sedel na svojem stolu. Prvi je govoril zastopnik držav Male zveze in Romunije romunski zunanji minister Comnene, ki je rekel, da je Romunija zmeraj bila zvesta politiki kolektivne varnosti.

Rim, 12. maja. Sv. oče papež Pij XI. je izdal okrožnico zoper rasizem, ki jo je poslal vsem katoliškim univerzam na svetu v obliki pisma rektorjem svetih kongregacij seminarjev in univerz, ki ji predseduje papež sam. Ta okrožnica se imenuje prav za prav syllabus, kakor v teološkem jeziku imenujejo seznam časovnih zmot, kakor sta jih izdala leta 1864 papež Pij IX. zoper liberalizem in papež Pij X. proti modernizmu. Syllabus papeža Pija XI. se glasi:

»Lansko leto je sveti oče v izjavi kardinalom in prelatom rimske kurije govoril o strahotnem preganjanju katoliške Cerkve v Nemčiji. Poglaviti vzrok pa, da je sveti oče tako užaloščen, je okolnost, da se v opravilno tega uporablja razen sramotnega obrekovanja tudi neki poguben nauk, ki ga hočejo predstavljati kot plod znanosti. S tem hočejo napraviti zmedo v sredi in vernike oropati prave vere. Zaradi tega priporoča sveta kongregacija katoliškim univerzam, da zastavijo vse svoje moči, da branijo resnico in zaježijo razširjanje take zmote. Profesorji naj uporabijo vsa sredstva, ki jih nujajo biologija, zgodovina, filozofija ter

ktivno varnosti in paktu ZN, dasi je bilo to često zvezano z velikimi žrtvami. Toda izvajanje politike pakta ZN mora biti življenjsko in naj stremi zmeraj za tem, da se mednarodni položaj razvija harmonično. Glavno je, da se doseže popuščanje napetosti in to se da doseči tako, da naj vsaka članica ZN samostojno postopa v tem vprašanju.

Odločitev prepuščena posameznim članicam ZN

Nato sta govorila zastopnika Poljske in Belgije, ki sta tudi zagovarjala angleško stališče. V istem smislu so govorili še zastopniki Švedske, Bolivije in Irana. Pač pa sta govorila proti zastopnik Kitajske Wellington Koo in zastopnik Nove Zelandije Jordan, ki je tako v imenu angleškega dominiona govoril proti politiki angleške prestolnice. Nazadnje je govoril Munters kot zastopnik Letonske in se izrekel za angleško stališče, nakar je ob 18.30 kot predsednik sveta ZN zaključil sabesinsko debato z ugotovitvijo, da se je večina članice sveta izrekla za angleško in francosko stališče, to je, da si članice ZN v vprašanju priznanja italijanskega cesarstva lahko pridržijo popolno svobodo.

Beseda sv. očeta proti rasizmu

pravo, da zavračajo to lažnjanstveno doktrino in zmote. Te zmote so:

1. Človeške rase so po svojem naravnem in nespremenljivem značaju tako med seboj različne, da je najnižje pleme od najvišjega bolj oddaljeno nego najvišja razvita živalska vrsta. 2. Treba je z vsemi sredstvi ohranjati in negovati moč rase in čistost krvi, oziroma, zmotno je trditi, da je vse, kar služi temu cilju, že samo na sebi dovoljeno. 3. Iz krvi, ki je sedež rasnega značaja, potekajo kakor iz svojega glavnega vira vse razumske in moralne lastnosti človeka. 4. Glavni cilj vzgoje je, negovati rasi značaj in raznetiti gorečo ljubezen do lastne rase kot najvišje vrednote. 5. Vera je podrejena zakonu rase in se mu mora prilagoditi. 6. Izvor in najvišji zakon vsakega pravnega reda je rasni nagon. 7. Vsak človek eksistira samo po državi. Vse pravice, ki se človeku priznavajo, so mu samo podeljene po milosti države.

Razen teh zmot bi se mogla naštet še cela vrsta drugih podobnih abotnih naukov Sv. oče, predsednik naše svete kongregacije, je prepričan, da ne boste opustili ničesar, da ustrezete zapovedim, ki se vam v tem pismu polagajo na srce.«

Težka nesreča ob reki Sani v Bosni

Avto s potniki zdrknil v reko

Namestnik zunanjega ministra ČSR utonil

Bosanski Novi, 12. maja. b. Danes okrog 10 dopoldne je odpotoval iz Splita namestnik zunanjega ministra češkoslovaške republike, minister in poslanik Bohdan Pavlu s soprogo, otroci in kuharico. Na poti se mu prigodil majhen defekt na motorju osebnega avtomobila, zaradi česar so se vsi skupno vrnili v Livno ter dali avtomobil pregledati in napako odstraniti. Od tam so se odpeljali v Prijedor. Po krajšem odmoru v Prijedoru so se odpeljali proti Bosanskemu Novemu. Pot jih je vodila ob reki Sani. Nenadoma pa je g. Pavlu izgubil oblast nad volanom in voz je z veliko brzino strmo glasil v reko Sano. Kakor pripoveduje njegova soproga, se je na poti zopet pokvaril motor in ko je vprašala svojega soproga, kaj je počilo,

ji je odgovoril, da je brzkone počil kak vijak. Takoj po teh besedah pa je že izgubil oblast nad krmilom in avto je zdrknil nenadoma v reko, dasiravno ga je g. Pavlu skušal zavreti. Toda vse je kazalo, da so zavore popolnoma odpovedale, zaradi česar je prišlo do katastrofe. Kakor pripoveduje gospa Pavlu, je bila ona na desni strani avtomobila, na kateri so bila odprta okna ter se je ona rešila s plavanjem v trenutku, ko se je avto potapljaj na dno reke. V avtomobilu sta ostala njen soproga in pa kuharica, ki sta našla smrt v vodi. Avto je še vedno na dnu reke, dasiravno so bili takoj poklicani reševalci, ki se trudijo, da čimprej spravijo iz vode avtomobil in oba utopljenca. Žena dr. Pavlu je hudo ranjena na nogah, lažje poškodbe pa ima tudi na rokah. Prepeljali so jo v tukajšnji bolnišnico, kjer so ji nudili prvo pomoč.

O nesreči je okraj. načelnik iz Bosanskega Novega telefonično obvestil oblasti v Zagrebu. Iz Zagreba sta takoj odšla na kraj nesreče ban savske banovine g. dr. Viktor Ružič ter češkoslovaški konzul v Zagrebu g. dr. Resel.

Severni sij spet nizko v Evrop

Praga, 12. maja. AA. ČTK: Preteklo noč so v Pragi videli med 0.40 in 1.50 velik polarni sij. Ta polarna svetloba je bila mnogo sijajnejša od vseh, kar so jih Pražani videli v zadnjih letih.

London, 12. maja. AA. Havas: Polarno svetlobo so v Londonu ponovno opazili nekaj minut po 1. Ta pojav so opazili tudi na letališču v Croydonu ter na nekaterih drugih krajih.

Berlin, 12. maja. AA. Veličastno polarno svetlobo so v Berlinu opazili približno ob 1.45. Bila je vidna 15 minut, toda s prostim očesom bolj slabo. Opazovali so jo tudi v Vratislavi in Leipzigu.

Dunajska vremenska napoved: Lepo in toplejšje vreme, ponoči bo še mraz, čez dan bo pa nad 20 stopinj.

Zagrebska vremenska napoved: Jasno. **Zemunska vremenska napoved:** Na severni polovici države in v Primorju bo večinoma jasno.

Zastopniki tujega tuijskega prometa po Gorenjskem

Sveti Janez, 12. maja. Včeraj so zastopniki inozemskega turizma prenočili na Bledu in so jih prireditelji zato, da bi se seznanili z vsemi hotelskimi napravami na Bledu, razdelili v Park Hotel, Hotel Toplice, Hotel Jekler, Petran, Starkl in Union. Mnogi od gostov so davi že navsezgodaj jutraj odšli, da si ogledajo Bled z bližnjo okolico, ki jim je bil že na večer njihovega prihoda izredno všeč. Tako o hotelih kot tudi drugih letoviških napravah so se izrazili zelo pohvalno. Romantičnost Bleda pa se niso mogli načuditi. Zaradi krasnega sončnega dne, v katerem so se lesketali zasneženi vrhovi naših gora, je bil program nekoliko spremenjen. Treba je bilo izkoristiti današnji dan, da si gostje ogledajo čim več naše slovenske zemlje. Dopoldne jih je zapeljal avtobus v Begunjo, v Tržič in v divjo dolino, ki vodi proti Ljubljani. V gostilni Ankele so se za kratek trenutek ustavili. Našli so v kuhinji velikansko skledo kislega mleka, ki je bilo vsem tako všeč, da so jo na mah izpraznili. Nadaljevali so pot do vile barona Borna, odkoder se jim je odprl na vse strani zares veličasten razgled v dopoldanskem soncu. Največja senzacija pa jih je šele čakala. V poboju nad vilo so našli »Rezik«, krotkega gamsa, ki je pustil, da so ga najprej od vseh strani fotografirali kakor kako filmsko zvezdo, nato pa je jedel iz rok kot najbolj krotka ovca. Pri vsem pa se je iz zgodilo majhna nesreča, ki pa ni bila huda. Zastopnik »Putnik« iz Niše se je poleg gamsa ulegel lepo na travo in si ga ogledoval ter ga fotografiral prav od blizu. Naenkrat pa je bilo gamsu poziranje le preveč. Premislil si je in se zakadil v suknjo svojega fotografa, ki je seveda na mah dobila globoko rano. — Gostje so si nato ogledali vilo barona Borna in znamenito kozorogovo rogovo. Vrnili so se na Bled, kjer so kosili

v svojih hotelih ter bili gostje blejskih hotelirjev. Popoldne so se odpeljali po divji soteski Save Bohinjske v Bohinjsko Bistrico, kjer jih je privrečno pozdravil župan Jakob Rozman. Za lep sprejem se je zahvalil govornik skupine g. Beurs. Nato so se odpeljali naprej proti jezeru. Pri jezeru se je mala skupina pod vodstvom dr. Žizka in dr. Löwische, zastopnika lipskega velesejma, odcepila od družbe in šla polagat šopek rož na grob Arthurja Schöpsa, ki se je v aprilu pri smučanju ponesrečil pod Bogatinom. Nato so se najprej odpeljali vsi mimo jezera do bufeta »Do-brava«, odtod pa so šli peš do slapa Savice, ki je na vse napravljen prav silen vtis. Nazaj grede jih je povabil lastnik bufeta na kavo, vsem trem s skupino potujočim Nizozemcem pa je priredil še posebno presenečenje. Predstavil jim je svoje hčerke, ki so z njimi lepo govorile po nizozemsko. Potem so si nazaj grede ogledali »Zlatorog« in se vrnili nazaj k sv. Janezu, kjer so si ogledali cerkev z bližnjo okolico, Fužine in Srednjo vas. Proti večeru so zavili v lepi hotel »Belvedere« s prekrasnim razgledom, kjer jim je Tujskoprometno društvo iz sv. Janeza priredilo večerjo, na kateri so zastopali domače činitelje župan v Boh. Bistrici Rozman, župan Srednje vasi Mlakar, zastopnik podružnice SPD Hodnik, gozdarski nadsvetnik inž. Rejc in šef gozdne uprave. Večer, na katerem so bili vsi gostje lepo postreženi, je prinesel še posebno presenečenje. Ob 9 zvečer so namreč priredili gostom pester bohinjski večer, katerega so tudi prenašali po radiu. Na tem večeru je nastopila skupina v narodnih nošah in pokazala stari običaj, kako hodi ženin po nevesto, nato pa so nastopili tudi pevci in harmonikarji, vsi v narodnih nošah. Večer je izredno lepo potekel, nakar so se gostje vrnili nazaj na Bled.

Novi papeški nuncij za Jugoslavijo zapuša Chile

Santiago, 12. maja. AA. Jugoslovanski poslanik v Santiagu v državi Chile in njegova soprog sta priredila svečano kosilo na čast novopostavljenemu papeškemu nunciju v Belgradu Hektorju Felichiju. Na kosilu so bili tudi člani čilske vlade, parlamenta in diplomatskega zbora. V zdravici, ki jo je ob tej priliki izrekel jugoslovanski poslanik, je želel Felichiju mnogo uspeha pri njegovem delu v Belgradu. Felichi se je zahvalil ter izrazil željo, da bi v sodelovanju z jugoslovansko vlado pripomogel do še bolj prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in sveto stolico.

Amerika ne da helija

Washington, 12. maja. AA. DNB: V washingtonskih vojaških krogih so zelo presenečeni zaradi izjave, ki je bila objavljena v sredo in ki pravi, da ni predsednik Roosevelt niti najmanj razpoložen, da bi pristal na to, da USA lahko prodajajo helij v Nemčijo. Presenečenje je tem večje, ker si je Roosevelt pridržal pravico odločitve v tem vprašanju.

Dr. Eckener je izjavil zastopnikom ameriškega tiska, da upa, da ta sklep še ni končno veljaven. Rekel je še, da bi bilo treba obznavati, če bi vojaški krogi ovirali razvoj tistega prometnega sredstva, ki nudi neomejene možnosti za razmah svetovne trgovine. Dr. Eckener je še dodal, da bi prepoved izvoza helija bila obenem tudi konec trgovskega letalskega prometa. Ko so ga vprašali, če misli obiskati Belo hišo, je Eckener rekel, da je Roosevelt na razpolago.

Horthy povabljen v Nemčijo

Budimpešta, 12. maja. AA. MTI: Regent Horthy je sprejel v zasebni avdienci nemškega admirala Röderna, ki mu je ob tej priliki izročil Hitlerjevo vabilo, da naj se udeleži slovesnosti spušcanja v morje nove nemške vojne ladje in pa manevrov nemškega vojnega brodomstva.

Dve zdravniški službi razpisani

Belgrad, 12. maja. m. Ministrstvo za vojsko in mornarico razpisuje natečaj za pogodbenega zdravnika za mariborsko začasno vojaško bolnišnico. Prošnje naj se vložijo na sanitetni oddelek ministrstva za vojsko in mornarico najkasneje do 25. maja.

Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje pa razpisuje natečaj za sprejem zdravniškega pripravnika pri drž. zdravilišču v Topolšici. Prošnje je treba vložiti na upravo drž. zdravilišča v Topolšici v roku 15 dni.

Prvi dan sabljaških tekem MZ

Praga, 12. maja. AA. ČTK: Tekme v sabljanju Male zveze so se začele včeraj v Pragi s floritom. Češkoslovaška je premagala Jugoslavijo z 10:6. Od Čehoslovakov je zmagal Fras 4krat, Kakos 3krat, Kirchmann 1krat in Vohrsek 2krat. Od Jugoslovancev pa Tretnjak 2krat, Pengov 1krat, Mažuranič 2krat in Marion 1krat. Romunija je premagala Češkoslovaško 9:7. Od Romunov je dobil Marinescu 4 zmage, Rajčin 2, Antoniadu 2 in Altman 1. Od Čehoslovakov pa Kakos 3, Fras 2, Jeseneki 1 in Vohrsek 1. Romunija je premagala Jugoslavijo z 13:8. Od Jugoslovancev so dobili Mažuranič, Ferlan in Tretnjak po 1 zmago. Izid tekmovalstva po prvem dnevu je tale: Romunija 2, Češkoslovaška 1.

Dopust uradnikom - Sokolom

Belgrad, 12. maja. AA. Vsem državnim in samoupravnim uradnikom-sokolom, ki se bodo kot zastopniki sokolskih žup udeležili skupščine zveze sokolov krajevine Jugoslavije od 12. do 15. maja v Belgradu, je odobren dopust od 18. do 16. maja. Ta dopust ni vračunan v redni letni dopust.

10.000 din za delavsko kuhinjo v Kočevju

Belgrad, 12. maja. m. Finančno ministrstvo je na posredovanje ministra g. dr. Kreka odprlo ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje kredit 10.000 din kot podporo za delavsko kuhinjo v Kočevju. O tem je finančno ministrstvo že obvestilo banko upravo v Ljubljani.

Ob tretji obletnici sedanje vlade

Belgrad, 12. maja. m. Z bližnjo triletnico obstoja sedanje vlade se bavi današnja »Samouprava« v uvodniku, v katerem poudarja, da se bodo v dobrem mesecu dopolnila tri leta, odkar se nahaja na upravi države vlada g. dr. Stojadinovića in odkar je ustanovljena JZ. Ta dan bodo v državi proslavili ne samo člani naše stranke, temveč tudi objektivni državljani kot važen in pomemben dogodek, ker ta tri leta predstavljajo konstruktivno in plodno delo v naši novejši politični zgodovini. Toda dan 24. junija bo tudi dan, ko je destruktivno in nenarodno delo gotove skupine bivših politikov, ki so za svoje geslo vzeli klic »Vse za sebe!« pretrpelo popolni poraz.

Osebnosti

Belgrad, 12. maja. m. Z odlokom prosvetnega ministra je imenovan za upravitelja ljudske šole v Zagorju ob Savi Vinko Guna, učitelj na tamkajšnji šoli.

Z odlokom generalnega ravnatelja Pošne hranilnice je postavljen Šime Letinič za uradnika pri podružnici Pošne hranilnice v Ljubljani. Prestavljeni so naslednji davčni uradniki: za davčnega inspektorja v Gospiču Engelbert Goršek, davčni upravitelj v Zlatarju, dalje pa na davčno upravo za Ljubljano-mesto Franc Bole od davčne uprave Ljubljana-okolica; na davčno upravo Novo mesto Rudolf Zeslin iz Kranja; na davčno upravo Ljubljana-okolica Josip Eržen od davčne uprave Ljubljana-mesto, na davčno upravo Kočevje Stanko Vebelin od davčne uprave v Slovenskih Konjicah.

Belgrajske vesti

Belgrad, 12. maja. m. Prometni minister dr. Spaho je danes sprejel v svojem kabinetu poslanca g. dr. Koceta v zadevi graditve železniške proge Črnomelj-Vrbovsko. Vsa predela za to progo so že gotova in se bo proga Črnomelj-Vrbovsko pričela graditi že letos.

Belgrad, 12. maja. m. V finančnem ministstvu se bo jutri sestal ekonomsko-finančni odbor ministrov in razpravljal o uredbah, ki jih je izdelalo gradbeno ministrstvo o cestnih in melioracijskih fondih.

Belgrad, 12. maja. AA. V gradbenem ministstvu bo 27. maja letos druga ofertalna licitacija za nabavo in montiranje potrebne materiala v novi zgradbi kirurškega paviljona drž. bolnišnice v Nišu.

K Bogu je odšel po večno plačilo moj dragi nezpozabni birmanski botrček, gospod

Matej Ježek

župnik v Begunjah pri Cerknici

Nadaljevali bomo njegovo delo in ga ne bomo nikoli pozabili, on pa nas bo čakal pri Bogu.

Ljubljana-Marijanišče, 12. maja 1938.

DROBNIČ SLAVČEK

Belgijska vlada odstopila

Bruselj, 12. maja. c. Belgijska vlada je popoldne odstopila. Na nočni seji parlamenta je sicer dobila zaupnico, toda del liberalcev in katoličanov je glasoval proti vladi. Danes dopoldne so najprej katoliški ministri odstopili, nakar je Janson odšel na dvor in prijavil odstop celokupne vlade.

Za francoski pomorski oborožitveni program 7.410 milijonov din

Pariz, 12. maja. AA. (Havas) Francoski mornariški minister Champinchi je danes dopoldne sprejel predstavnike časopisov, ter jim razložil nov francoski pomorski program. Ob tej priliki je med drugim opozoril na pred kratkim izdano uredbo z zakonsko močjo, po kateri je mornariški minister pooblaščen, da porabi naknadni kredit v višini 1.041 milijonov frankov za zgraditev novih bojnih ladij, ki morajo biti zgrajene do leta 1942. Izdatke, ki je namenjen za povečanje francoske mornarice poleg že prej določenih kreditov, znaša 3500 milijonov frankov, to se pravi, za 850 milijonov več kot leta 1937. Skupni krediti, ki so namenjeni za mornarico, znašajo v letu 1938 več kot 5700 milijonov frankov (7410 milijonov dinarjev).

Poljaki v ČSR zahtevajo avtonomijo

Praga, 12. maja. b. Glasilo poljske narodne manjšine na Češkoslovaškem »Dzennik Polski« objavlja sklep vseh poljskih strank na Češkoslovaškem glede zahteve poljskih narodnih manjšin. V tem sklepu postavljajo Poljaki kot pogoj sporazuma s češkoslovaško vlado v sledečih točkah: 1. povrnitev posestev poljskemu prebivalstvu; 2. temeljita sprememba pravne strukture v notranjosti. Dalje zahtevajo Poljaki nacionalno avtonomijo, določitev oblike avtonomije pa začasno prepuščajo dobri volji in političnemu razumevanju češkoslovaške vlade. Avtonomija mora biti zajamčena z zakonom. Dalje zahtevajo tudi popolno avtonomijo kulturnega in nacionalnega življenja, neposreden in odločilen vpliv na gospodarstvo in politiko na področju, kjer živijo poljske narodne manjšine. Prav tako mora češkoslovaška vlada jamčiti enakopravnost in svobodo nacionalnega razvoja vsem Poljakom v češkoslov. republiki.

Berlin, 12. maja. c. Snoti je angleški veleposlanik sir Neville Henderson obiskal zunanjega ministra von Ribbentropa in v imenu svoje vlade znova posredoval v manjšinskem češkoslovaškem vprašanju.

Reuter poroča samo, da je veleposlanik znova opozoril nemško vlado, da Anglija želi mirno rešitev tega vprašanja in da pričakuje, da bo nemška vlada pomirljivo vplivala na stališče sudetske nemške stranke.

Anglija kopiči denarne zaloge v Kanadi

London, 12. maja. b. Dopisnik »Daily Telegraph« poroča iz Montreala, da je kanadska narodna banka v Ottavi prejela dva in pol milijona funtov sterlingov. Poučeni krogi trdijo, da je ta denar v zlatu poslala angleška narodna banka, ki hoče za primer vojne imeti velike zlate rezerve zunaj Anglije. Namen britanske vlade je, da v primeru vojne brez večjih težav redno dobiva vojni material in orožje, prav tako pa tudi žitarice.

Eskontna mera v Franciji znižana

Pariz, 12. maja. AA. Havas: Francoska narodna banka je znižala eskontno mero od 3 na 2%. Pri posojilih na državne vrednostne papirje je obrestna mera znižana od 4 na 3%, pri kratkoročnih posojilih (10 dni) od 3 na 2%.

Leonardo da Vinci na razstavi

Milan, 12. maja. AA. Stefani: Prihodnji mesec bodo odprli razstavo del Leonarda da Vincija. Italijanske oblasti so se zaale pogajati s francoskimi, da bi francoski muzeji poslali da Vincijeva dela na to razstavo.

Marignan, 12. maja. AA. Havas: Med pristajanjem je letalo z višine 100 m padlo v jezero. Na letalu je bilo 5 oseb. Dva sta težko ranjena, trije pa so mrtvi.

Amsterdam, 12. maja. AA. DNB: Na letališču pri Groningenu je padlo na tla letalo. Dve osebi sta mrtvi.

Seja strokovnega odbora za les

Misli in predlogi za poživitev lesne trgovine in industrije

Belgrad, 12. maja. m. Danes je bila v prostorih zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Belgradu seja strokovnega odbora za les, katere sta se udeležila med drugimi tudi generalni tajnik Zveze industrijev v Ljubljani g. dr. Adolf Golia in predsednik osrednjega lesnega odseka Zveze trgovskih združenj v Ljubljani g. Franjo Škrbec. Seja sta predsedovala izmenoma načelnik oddelka za zunanjo trgovino v trgovinskem ministstvu g. Sava Obradović in svetnik ministristva za gozdove in rudnike inž. Manojlovič.

Na dopoldanski seji so razpravljali o preureditvi naših trgovinskih odnosov z Nemčijo glede lesa. Generalni tajnik Zveze industrijev v Ljubljani dr. Golia je na današnji seji opozoril uvodoma odbor na priložbe slovenskih lesnih interesentov zaradi neizvajanja in izigravanja Eisenachskega sporazuma ter zahteval, da se v novem sporazumu določijo karteli, ki naj onemogočijo vsako izigravanje. Dr. Golia je razložil stališče slovenske industrije in posebno poudaril njene zahteve po spremembi eisenachskega sporazuma, zlasti v smeri, da se določijo cene tudi za tako imenovane »shoberle«, da se poviša cena »fob« odnosno »pod brodom jadranske luke« ter da se določi poseben dodatek za prizmirano blago. Stalna delegacija lesnega gospodarstva je tudi s svoje strani sprejela zahteve slovenske lesne industrije in trgovine in jih na seji strokovnega odbora zagovarjala po svojih zastopnikih. Med drugim se je tudi predlagalo, da se zahteva višja ekspeditivnost pri dajanju deviznih potrdil s strani pristojnih nemških oblasti ter da naj se v naprej določijo, da veljavnost vsakega zaključka, za katerega se v roku 14 dni ne izda devizno potrdilo, ugasne sama po sebi. Strokovni odbor je ob tej priliki razpravljal o vprašanju cenika za zavarovanje valute.

Upokojenci in njihova polovanja v inozemstvo

Navodila finančnega ministrstva o izplačevanju pokojnin

Belgrad, 12. maja. AA. Finančno ministrstvo je izdalo naknadna navodila za upokojence, ki bivajo v zamejstvu manj kot dva meseca. Po tem navodilu mora vsak upokojenec, ki odide v zamejstvo za manj kot dva meseca, pred svojim odhodom pisмено obvestiti pristojno oblast, kdaj namerava potovati, ko pa se vrne iz zamejstva, mora obvestiti pristojno oblast, kdaj točno se je vrnil. Upokojenec more oditi v zamejstvo s pravico do pokojnine samo enkrat na leto brez ozira na to, koliko časa se v zamejstvu zadržuje. Če je pri enkratnem bivanju v tujini, krajšem od dveh mesecev, že izkoristil možnost prejemanja nezmanjšane pokojnine, potem se morajo pri vsakem nadaljnjem njegovem bivanju v inozemstvu v istem letu njegovi prejem-

ki zmanjšati za 20%, in sicer za toliko dni, kolikor manj kot dva meseca jih je preživel v zamejstvu. Ker se dan odhoda in dan povratka v čas bivanja v zamejstvu ne računata, upokojenci zato niso dolžni prijavljati takega primera odhoda čez mejo, če se istega dne vrnejo ali pa če se vrnejo vsaj že drugi dan, seveda če imajo odobrenje pristojnih oblasti. V takih primerih se tudi pokojninski prejemki ne zmanjšajo. Čl. 12 prejšnjih navodil je treba razumeti tako, da se sankcija te odredbe mora uporabiti na vse tiste primere, če se upokojenec zadržuje v zamejstvu več kot dva meseca, ne da bi zaprosil za odobritev finančnega ministristva, ne pa tudi na primere, če kak upokojenec biva v zamejstvu manj kot dva meseca.

Navdušen sprejem bolgarskih pevcev v Ljubljani

Ljubljana, 12. maja. Nocoj ob 8 so z belgrajskim vlakom prišli člani plovdivskega zbora, ki jutri nastopi s svojim koncertom v Ljubljani, v Ljubljano. Doživeli so veličasten in navdušen sprejem. Na kolodvoru so se zbrali zastopniki številnih kulturnih društev, zlasti pevci. Bolgarov je prišlo v Ljubljano 52, to je pevcev in pa gostov jugoslovansko-bolgarske lige. Vodita jih g. Peter Pešev in dirigent Kočutov. Med navdušenimi ovacijami so bolgarski pevci izstopili. Godba »Sloga« je zaigrala bolgarsko himno »Šumi Mariica« in jugoslovansko himno. Prvi jih je pozdravil predsednik tukajšnje jugoslovansko-bolgarske lige g. Rasto Pustoslemšek, ki je zlasti omenil velikega kulturnega pionirja med Bolgari in Jugoslovani ter soustanovitelja tega pevskega kluba prof. Antona Bezenška. Nato je govoril v imenu Hubadove župe g. Premelj, v imenu pevskega zbora Glasbene Matice, ki je gostovala pred leti v Bolgariji in je bila tam navdušeno sprejeta, pa g. Prunk. V imenu češkoslovaško-jugoslovanskih lig je pozdravil goste dr. Egon Stare, v imenu tukajšnjih bolgarskih dijakov pa g. Aleksandrov. Zahvalil se jim je v imenu gostov g. Peter Pešev, ki je toplo govoril o slovanski vzajemnosti in o ljubezni med Bolgari in Jugoslovani, zlasti pa o vzajemni ljubezni med Slovenci in Bolgari. Bolgarski pevci so za-

peli nato »Rodno pesem«. Vzklikanja in navdušenja ni bilo ne konca ne kraja. Med zvoki godbe »Sloga« so nato bolgarski pevci odšli skozi veličasten špalir Ljubljančanov, ki so jih pozdravljali po vseh ulicah od kolodvora do Kazine, kjer jim je bila prirejena večerja. Bolgarski pevci bodo prenočevali po raznih ljubljanskih hotelih.

Varšava, 12. maja. AA. Nogometna tekma med Poljsko in Belgijo se bo vršila dne 21. maja v Bjelsku.

Uradno poročilo o obisku predsednika turške vlade

Belgrad, 12. maja. AA. Komunique o obisku Nj. Eks. Dželala Bajarja, predsednika turške vlade, in Nj. Eks. Rudžija Arasa, turškega zunanjega ministra:

»Pri obisku predsednika turške vlade gosp. Bajarja in zunanjega ministra Rudžija Arasa v Belgradu je prišlo do izmenjav misli med turškima državnikoma in predsednikom vlade in zunanjim ministrom dr. Stojadinovićem. Ti razgo-

vori so se vršili zelo priščno in so pokazali, da vlada v stališču državnikov Turčije in Jugoslavije popolno soglasje v vseh vprašanjih, ki se tičejo Turčije in Jugoslavije, in tistih, ki se tičejo vsebalkanske zveze. Zato je ta mednarodna ustanova poklicana, da razvije prav tako kakor v preteklosti svoje plodovite politične in gospodarsko delovanje, upoštevaje utemeljene interese vseh balkanskih držav in ohranitev miru.«

Z ministrom Miletičem v Nemčiji

Želeč, da bi se seznanil s telesnovzgojnimi in drugimi mladinskimi organizacijami v Nemčiji, je odpotoval minister za telesno vzgojo naroda g. dr. Vjekoslav Miletič na 10 dnevno potovanje v Nemčijo. Glavni namen njegovega potovanja pa je bil, da vrne obisk voditelju nemške mladine g. Baldurju von Schirachu, ki je lani obiskal našo prestolnico. Poleg pisca teh spominov in vtisov so bili v spremstvu gospoda ministra gg. dr. Bojan Pirc, predsednik mladine JRZ, Hrvoje Macanovič, glavni tajnik Zveze športnih zvez, in dva omladinca.

Min. dr. Miletič v družbi Baldurja v. Schiracha

Dne 28. aprila zvečer smo se poslovili iz Berlina in odpravili se na potovanje proti Jesenlcem, kjer je že čakal poseben nemški salonski voz. V Podrožici sta pričakovala gospoda ministra odposlanca g. von Schiracha gg. Stadler in Lautenbacher, ki sta bila naša glavna spremljevalca za časa potovanja.

Kakor pozneje v vseh večjih mestih, tako so pričakovali tudi na kolodvoru v Salzburgu gospoda ministra psredstavniki oblasti in oddelki Hitlerjeve mladine z godbo. Iz Salzburga se je odpravil gospod minister v Berchtesgaden, kjer si je ogledal mladinski dom (Jugendherberge) Adolfa Hitlerja.

Že od nekdaj goji nemška mladina posebno veselje do potovanja po svoji domovini. V ta namen so zgradili čez 2000 domov, v katerih prebiva potujoča mladina za neznamenit denar.

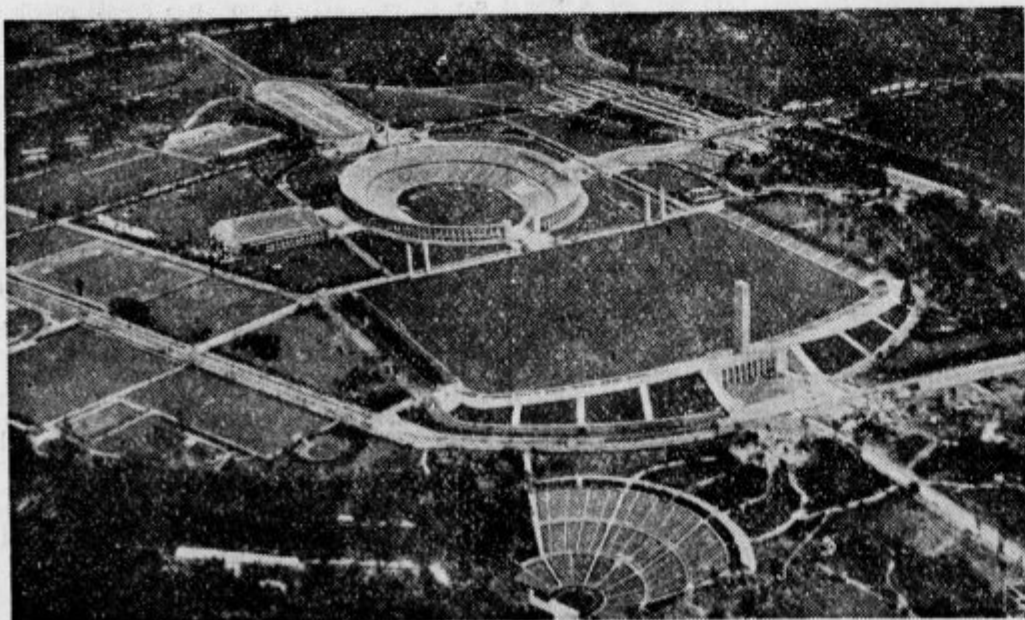
Brez mladinskih domov si skoraj ne bi mogli zamisliti naše nacionalsocialistične vzgoje, nam pripoveduje oskrbnik, ki nam razkazuje obednice, spalnice, družabne sobe, učilnice in kopalnice. »Mladina, ki jo sprejememo v goste, se počuti pri nas kot doma, dasi mora spoštovati vsi ted, ki je zelo strog. Namen teh domov je, da se mladina, ki prihaja iz vseh delov Nemčije, medsebojno zbliža, da spozna pokrajino, ljudi in običaje. Naš dom je vedno prepoln. Lani smo imeli 90.000 prenočnin, prav toliko obiskovalcev pa smo morali odkloniti, ker ni bilo prostora. Letos bomo zopet zidali in ta dom, ki si ga ogledujete, bo postal postarska zgradba.«

Stopil sem k fantičem, ki so se igrali žogo. »Odkod ste?« — »Mi smo Avstrijci in smo tukaj na oddihu.« Pozneje sem zvedel, da so to otroci avstrijskih invalidov. »Kaj pa šola?« sem vprašal zagorelega tretješolca. »To ni tako važno, saj bodo naš učni načrt prilagodili nemškemu, ta pa zahteva manj in tako ne bomo nič zamudili, se je moško odrezal...«

Po državni avtomobilski progi v München

Vodja nove Nemčije je velik prijatelj velikopoteznih gradbenih akcij. V Berlinu je porušil Viljemov stadion in postavil na istem mestu ogromne olimpijske naprave, ki so edinstvene na svetu. V Hamburgu bo gradil nebotičnik, ki bo z 260 m višine presegal ameriške orjake... največjo važnost pa polaga cestam, ki so namenjene avtomobilskemu prometu za 100 let naprej.

Državno avtomobilsko progo (Reichsautobahn) bi lahko primerjali ljubljanskemu Kongresnemu trgu, ki se kot ogromna, 24 m široka ulica vleče od Salzburga do Münchena. Preko romantične bavarske pokrajine, mimo lepo urejenih vasi, skozi gozdove in čez močvirja se vleče dve široki, betonirani avtomobilski cesti. Po desni drže avtomobili proti Münchenu, po levi nazaj. Cesta je speljana tako, da so strmine in zavoji, dolgi nekoliko kilometrov, skoraj neopazni. Niti enega dela proge ni, ki bi zahteval zmanjševanje hitrosti pod 100 km na uro. Za prehitvevanje je določena posebna polovica proge, vsa križišča so podvozna ali nadvozna. Potovanja je udobno, mirno, da bi lahko pisal. Avtomobilska hupa se ne oglasi niti enkrat. Ob cesti ni niti ene gostilne, zakaj tu drve le avtomobilski »brzovlak«.

Državno športno polje v Berlinu

Z letalom v Berlin

Po kratkem pozdravu v Münchenu smo se odpravili na letališče in nadaljevali pot z letalom v Berlin. Vreme je bilo deževno. Počasi se je dvignilo letalo in za nami je ostalo lepo vele mesto München vedno manjše in oddaljeneje. Z višine 1500 m smo še vedno lahko opazovali gosto naseljeno pokrajino, pozneje pa se je letalo dvignilo nad oblake, do višine 3500 m, kjer je sijalo sonce. Bilo je svetlo, da smo komaj gledali, tako nekako kakor spomladi na smučiških krog Staničeve koče. Oblaki, ki so ležali globoko pod letalom ali visoko nad zemljo, so se zdeli kakor prekrasen pršič, preploh sonca. Izkušeni potniki so si nadelali črna očala, ostali pa smo se solzili v preobilni svetlobi.

Proti Berlinu je postajalo vreme vedno lepše, oblaki redkejši, počasi smo zagledali zopet zemljo, mesta, reke in vasi. Sredi velikanskega gozda smo zagledali posebno vezbališče za metanje letalskih bomb, kar je bilo za nas novo.

Papirnatke vrečice, katere smo dobili za primer, če bi komu postalo slabo, so bile odveč, dve in pol urna vožnja skoraj prekratka. Kosili smo v Münchenu, za popoldansko malico smo bili že v Berlinu.

Na letališču je čakala gospoda ministra častna mladinska četa z godbo in osebe našega poslanstva s poslanikom g. Cincar Markovičem na čelu. Po kratkem pozdravu smo se odpravili v hotel »Kaiserhof«, nad katerim je prijazno plapolala jugoslovanska zastava.

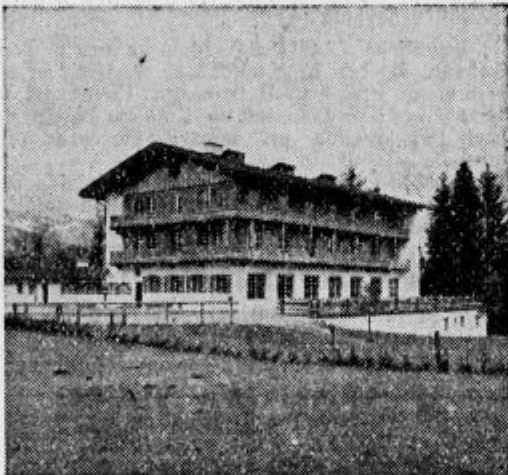
1. maj v Berlinu

Že desetletja slavijo v Berlinu 1. maj kot praznik dela in delavcev. Še pred desetimi leti ste lahko gledali mogočne sprejede socialistov in komunistov, danes vidite parade narodnih socialistov. Te parade so slovesnejše, obširnejše in enotne. Namesto bojovitih napisov vidite rdeče zastave s kljukastimi križi. V sprevodih pa se zdi, da je manj starejših mož in več mlajših.

Zgodaj zjutraj smo se peljali v olimpijski stadion, da prisotvujemo mladinski svečanosti, katero bo posetil tudi kancler g. Hitler. Ogromna »Heerstrasse«, katero so lani za olimpiado razširili, je spet porušena. Bodočnost zahteva širše ulice in v ta namen grade od vzhoda proti zahodu Berlina mogočno, široko in 16 km dolgo cesto.

Ob 8 zjutraj je bil stadion že nabito poln. 100.000 mladih Hitlerjevih pripadnikov je sedelo na velikanskih tribunah krog olimpijske arene, 20.000 jih je bilo v areni sami. Vsi uniformirani. Največ je bilo rjavih in belih srajc, posebni oddelki so bili v črnih, mornarskih in drugih uniformah.

Prvi je govoril vodja mladine Baldur von Schirach, za njim pa minister Goebels. Ko se je oglašil zbor trobentačev, je mladina oživela v pričakovanju svojega voditelja. Pripeljal se je v stadionsko areno v odprtem avtomobilu v spremstvu maršala Goeringa. Pozdrav mladine je bil prisrčen, vroč in dolgotrajen. Ko je mladinski vodja podal raport g. Hitlerju, se je v stadionu pokazala ogromna živa slika rjavih in belih srajc — bele so predstavljale ogromen napis »Grossdeutschland«.

Hitlerjev mladinski dom v Berchtesgadenu

Po govoru g. Hitlerja, čigar vsak stavek je bil prekinjen z odobravanjem mladine, so predstavili jugoslovanskega ministra za telesno vzgojo g. dr. Vjekoslava Miletiča kanclerju g. Adolfu Hitlerju. Po kratkem razgovoru, v katerem je g. Hitler izročil svoje pozdrave predsedniku jugoslovanske vlade g. dr. Stojadinoviču, se je moral g. Hitler ponovno obrniti k mladini, ki mu je neprestano vzklikala.

Ko se je g. Hitler odpravil iz stadiona, so imeli S.S. moške mnogo truda, da so zadržali naval mladine, ki je hitela k Führerjevemu avtomobilu.

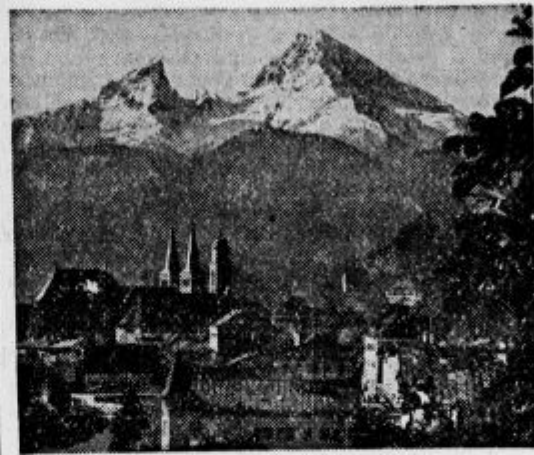
Po slavnostih v stadionu smo se odpravili v državno opero, kjer je ponovno govoril g. Goebels. Govoril je o delih nemškega naroda v preteklem letu. Slavil je prveke dela (Nemci imajo namreč posebne tekme strokovnih delavcev vseh strok) in tolmačil smernice načrtne delavske politike. Zlasti toplo je pohvalil nemško filmsko in literarno umetnost. Med drugim je dejal, da so dolgo razmišljali o tem, komu bi poklonili prvo

knjižno nagrado. Ko se je pred nekaj tedni pojavila knjižica neznanih avstrijskih pesnikov iz časa preganjanja, so bili soglasni, da priznajo tej knjižici prvenstvo. Goebels je citiral nekoliko pesmi, ki so po vsebini kakor tudi po umetniški moči govornika zapustile globok vtis. Z neko čudovito, nepopisno močjo je zajel Goebels svoje nemške poslušalce. Ko so se ob koncu govora obrnili proti loži, v kateri je stal g. Hitler, in ko so peli državno himno, je bil vodja očividno ginen. Stegnil je roko v pozdrav, stal negibno, le debela solza mu je polzela po licih.

Pri nemškem mladinskem vodstvu

Naslednjega dne si je minister g. dr. Miletič ogledal urade nemškega mladinskega vodstva. Če omenimo, da ima Baldur von Schirach samo v centrali okrog 800 uradnikov, tedaj dobimo sliko o veličini njegovega aparata.

Oglede smo začeli v petem nadstropju palače mladinskega vodstva. V petem nadstropju je najprej kuhinja za uslužbence, ki imajo opoldne samo polurni odmor. Kuhinjo omenjamo le zaradi tega, ker smo tu zvedeli, da dele enake ohede vsem. Oni, ki imajo mesečno plačo do 200 RM, plačajo 40 Pf dnevno, oni, ki imajo višje dohodke, plačajo po 60 Pf, jedo pa isto!

Berchtesgaden, rezidenca Adolfa Hitlerja

Ministra Miletiča je zlasti zanimal telesnovzgojni odsek. Tu smo zvedeli, da morajo gojiti vsi pripadniki nemške mladine vsaj enkrat tedensko telesne vaje, in sicer brez ozira na to, če jih gojijo tudi v šolah in športnih društvih. Poleg splošne telesne vzgoje se bavijo tudi s predvojaško vzgojo vseh vrst.

Nadalje smo si ogledali urad za umetnost, ki ima nalogo, da širi smisel za razne panoge umetnosti, da išče mlade talente in jim omogoča nadaljnji razvoj itd. Omembe vreden je tudi prosvetni urad, ki pošilja vsak teden svojim strankinim mladinskim edincem predavanja s serijo skioptičnih slik (film). Poleg omenjenih odsekov ima mladinsko vodstvo svoj tiskovni odsek, socialni, gradbeni, šolski, računski, administrativni odsek itd.

Presenetljivo je to, da vodijo vse te odseke mladi, 25 do 35 let stari moške, ki pa imajo brez ozira na izobrazbo in na leta službe visoke uradniške položaje.

Na vprašanje, kdo vse to finansira, so nam odgovorili: 20% članarina, 30% država, 50% industrija in druge ustanove.

Minister Miletič v olimpijskem stadionu

Tretji dan ministrovega bivanja je bil namenjen študiju športnih naprav. Podrobno si je g. minister ogledal državno akademijo za telesno vzgojo. Poleg olimpijskega stadiona je ta akademija največja športna zanimivost Nemčije. Tu je srce nemškega športa. Akademija razpolaga z velikimi stavbami, v katerih je šest ogromnih telovadnic, bazen na prostem in 50 metrski bazen pod streho, dvorana za boks in rokoborbo, za sabljanje in ritmične plesje itd. Zlasti bogato so opremljeni inštituti za športno medicino.

Dokaz, da hočejo Nemci svojo mladino res športniti vzgajati, je v tem, da zahtevajo od vsakega visokosolca, da se bavi vsaj dva semestra s športom. Na državni akademiji naj bi se v športnem oziru spopadli in pozneje pomladili srednješolske metode telesne vzgoje po vsej Nemčiji.

Posebno zanimanje je pokazal gospod minister za zgradbe, katere so Nemci zgradili za olimpiado leta 1936. Ogledal si je vse podrobnosti in se popel tudi na 76 m visok olimpijski stolp. Gosp. Breitenmayer, zastopnik nemškega športnega vodje g. von Tschammera, je poklonil gospodu ministru v spomin model državnega športnega polja in luksuzno knjigo o berlinski olimpiadi.

Istega dne je bil določen sprejem pri maršalu g. Hermannu Goeringu. V spremstvu g. von Schiracha smo se odpravili v ministrstvo za letalstvo, kjer ima gosp. Goering svoje delovne prostore. Krane pokrajinske, lovske in zimske slike na hodnikih in v dvoranah so pričale, da se nahajamo v hiši velikega prijatelja narave.

V parku ministrstva je bil pravkar opoldanski koncert za uradništvo, ko je g. Goering povabil g. Miletiča v svojo sobo. Pozneje je sprejel tudi spremstvo. Bil je v lepi svetli uniformi, sprejel nas je prijazno, z nasmehom, glasno govoreč: »Veseli me, da ste vzeli s seboj tako mlade ljudi.« Vsakemu je stisnil roko in govoril: »Mi smo prijatelji in ostanemo prijatelji. Pozdravite mi najlepše vašega spoštovanega predsednika g. Stojadinoviča!«

Ob Vzhodnem morju

Ko se je zvečerilo, smo se dvignili z letalom nad Berlin in leteli v smeri Hamburg-Kiel. Po-

Proti
nelepi prevleki zob:

zobna pasta
Chlorodont

† Župnik M. Ježek

Včera, 12. t. m., malo pred poldnem je umrl v splošni bolnišnici v Ljubljani g. Matej Ježek, župnik v Bégunjah pri Cerknici. Rodil se je 21. sept. 1881 v dobri kmetijski hiši v Šmartinu pod Šmarno goro. Gimnazijo je dovršil v Kranju l. 1901. V mašnika je bil posvečen kot tretjeletnik bogoslovja l. 1905; služboval je najprej kot kaplan dve leti v Mokronogu, nato šest let na Blokah, odkoder je prišel v bližnje Begunje jeseni 1914 — v začetku svetovne vojne — za župnika, kjer je ostal in neumorno deloval do zdaj, do svoje prezgodnje smrti. Dne 6. t. m. je prestopil nevarno operacijo. Župnika je zdaj zgubila do brega, skrbnega dušnega pastirja. Nad tri in dvajset let jo je vodil, imel vse nedelje in praznike dvojno duhovno opravilo, goreče je oznanjal božjo besedo, bil neumoren spovednik, neutrudljiv voditelj trojne Marijine družbe ter apostolstva moč; razen dvakratnega sv. misijona je z velikim veseljem oskrbel vsako leto — izvemši letošnje — tridnevno ob celodnevem češčenju. V zgradbi slogi s svojimi farani je zgradil mogočen prosvetni dom, kjer je meniškova mladina priredila pod njegovim vodstvom toliko lepih iger in akademij. Tudi ta dom danes bridko žaluje! Žaluje podružnica Kmetске zveze, pri kateri je bil z vsem srcem. Da, bil je rajnik res duhovnik, kakor ga zahteva naš čas, po Srcu Jezusovem. Rad je bil na Notranjskem in med svojimi Meniševci; saj je ondi pokopal tudi ljubo mater. Vsa srca faranov drhte danes v globoki žalosti; v globoki hvalečnosti za vse nauke tiho molijo za večni mir ranjaku pri božjem Dobrem pastirju. R. i. p.!

gled na morje luči štirimilijonskega Berlina je bil očarljiv. V kotu letala sem zagledal pisalni stroj in začel pisati pismo za »Slovenca«, toda družba je želela leteti v temi, da bi bil pogled na zemljo lepši, in tako smo ugasnili luči in gledali, kako ostaja nekeje v daljavi morje berlinskih luči.

V Kielu je bil gospod minister sprejet zopet z godbo in govori, dasi smo prispeli šele ob 11 zvečer. Naslednjega dne smo si ogledali luko in ladjedelnico. Opoldne smo se odpravili z motornim čolnom proti spomeniku padlim mornarjem v Laboe. Spomenik, ki je visok 86 metrov, je postavila Zveza bivših nemških mornarjev v spomin 34.000 tovarišem, ki so padli v svetovni vojni. Star admiral, ki se je sam udeležil bitke pri Skageraku, nam je v temni podzemski dvorani pripovedoval svoje doživljaje. Komaj smo videli v tej dvorani stoječo vodo v sredini, na njej železni venec, ki ga razsvetljuje dnevna svetloba, padajoča v obliki križa nad simbolizirano morje.

Nemška mornarica, na čelu z ljubeznivim admiralom Albertom, nam je pokazala sistem svoje vzgoje, mladina pa nas je povabila na popoldansko prireditve, kjer so prepevali narodne pesmi in plesali stare ljudske plesje.

V Hamburgu smo se vrnili zopet po državni avtomobilski progi. Tu se je gospod minister, ki je strokovnjak za pomorstvo, zanimal zlasti za luko in za mornarsko vzgojo Hitlerjeve mladine. Župan g. Krogmann, ki je priredil v čast ministru slavnostno kosilo, je ukrenil vse, da je dobil gosp. dr. Miletič popolno sliko o vzgoji mladih mornarjev, ki so pokazali svoje veslaške, jadralske in druge spretnosti.

V strankinem domu v Münchenu

Ko smo se v Münchenu sestali v domu predsednika vlade g. Sieberta, smo bili prijetno iznenadeni. Ljubeznivi gospod predsednik je povabil k slavnostnemu obedu tudi slovenska umetnika Pio in Pina Mlakarja, ki delujeta že nekaj tednov v Münchenu. Gospod predsednik je v svojem govoru izrazil posebno zadovoljstvo nad prijateljstvom med obema državama, gosp. Miletič pa se je zahvalil za gostoljubnost, s katero so ga kot jugoslovanskega ministra sprejeli.

Kakor znano, je imel g. Hitler v letih svoje politične borbe svoj sedež v Münchenu. V »Rjavi hiši«, katero so nam razkazali, je začel svojo politično kariero. To hišo so sedaj moderno uredili in spremenili v strankino centralo. Tu je kartoteka vsega članstva, tu so glavne sejne in druge dvorane, vse v marmoru in bogastvu. Zlasti zanimiv je bil telefon, ki nima slušalke, temveč le oddajni in sprejemni aparat. Tu lahko pišete in se pogovarjate s svojimi sodelavci od blizu in daleč. Za važne razgovore tudi ne pišejo več zapisnikov, to opravi aparat, ki piše na gramofonsko ploščo.

Poslovilni večer so priredili Monakovčani gospodu ministru z bavarsko večerjo, kjer so nastopali domači umetniki. Slovo na kolodvoru je bilo prisrčno, naša državna himna je zvenela nad vse toplo, ko smo mahali v pozdrav prijateljem, ki so vse storili, da bi bilo potovanje gospoda ministra prijetno in da bi vse videl, kar ga je zanimalo.

Drago Uлага.

Še ste lahko deležni bogatih nagrad,

ki jih razpisuje »Slovenec«, tudi vsi, ki kupujete »Slovenca« v prodaji, ako do dne, ko bo zbiranje, pošljete na upravo »Slovenca« v Ljubljano 50 izrezkov z rdečim žigom, ki ga ima dnevni »Slovenec« v prodaji, oziroma izrezke iz nedeljske priloge »Slovenca« — nadalje vsi, ki se naročijo na dnevne »Slovenca« najmanj za tri mesece in plačate do 4. julija trimesečno naročnino — in vsi, ki ste na »Slovenca« naročeni že tri mesece in ki boste imeli plačano naročnino tudi za mesec julij. — Najbolj razširjeni slovenski dnevnik Vas želi razveseliti le z dragoceno nagrado!

Ne odlašajte, ampak ponudite sreči roko, da boste deležni bogatih daril, ki jih je 152 in ki so vredna nad 100.000 dinarjev!

Kaj pravite?

Listi poročajo, koliko sovjetskega denarja iz Moskve »priteče« v prid francoskemu komunističnemu časopisu *Le Peuple*. Te vsote so precej velike, kot je skupna vsota članskih prispevkov: Več kot 250 milijonov frankov pride na leto iz Moskve! S tem denarjem vzdržujejo drago komunistično časopisje *Francije*. Saj komunistična agitacija ne deluje samo z velikimi dnevniki, kot so »Humanité«, »L'Enchaîné« in »Rouge midi«, marveč prav tako z majhnimi listi, ki so prirojeni glede na potrebe posameznih strokovnih in ljudskih skupin, dalje z ilustriranimi listi, letaki in s podobnim.

Za tujejezice manjše v Franciji izdajajo, na primer nekatere liste, tako polmesecniški »La Verdad« (Resnica) v španskem jeziku v nakladi 4000 števk. Izdajajo dalje: »Verité« (7000) za italijanske ubežnike; »Glas dela« (7000) za Poljake; »Parisi munkas« (3000) za Ogrje; »Proletarski glas« (12.000) za italijanske delavce v Franciji. Dalje pa imajo še posebne tednike za Čehe, Jugoslovane, Jude, Ukrajince, Bolgare, Armence itd. Neštete manjše lističe komunistov pa razširjajo brezplačno; sem spadajo »Krmars«, »Pilots«, »Rdeči vojaki«, »Sejalec«. Tudi za milijone brošur, letakov, rdečih mladinskih listov, ilustriranih tednikov prihaja denar iz stranske blaginje. Da privablja intelektualce in meščanske liberalce, izdajajo francoski komunisti časopise, ki večinoma imajo predrago ime, tako da ni kaj videti agitacijski namen. Taka lista sta na primer »La maison de la culture«, glasilo revolucionarnih pisateljev in umetnikov, ali »Paix et liberté«. Tudi komunistična društva in zveze, kakor Pomočni odbor za Španijo, Proletarska ženska zveza, Zveza ateističnih delavcev itd. izdajajo svoje liste. Precej visoki stroški za izdajanje vseh teh listov pa ne morejo biti kriti s prištejki članov, saj prejema na primer tednik »Le travail« na leto 36.000 frankov podpore od komunistične stranke. Samo denar iz Moskve more pomagati, da se še nadalje vzdržijo časopisni delokrog francoskih komunistov.

Kaj pravite, ali nam grede te številke kaj v glavo in nam dajo kaj misliti glede na razmere pri nas?

KINO SLOGA

Telefon 27-30

predvaja danes poslednjič tajinstveni film

„DIH SMRTI“

Boris Karlov kot izumitelj tajinstvene kemične substance »Radium X«, ki ima mnogo večjo moč, kakor radij sam

Koledar

Petek, 13. maja: Servacij, škof; Robert Bertram.

Sobota, 14. maja: Bonifacij, mučenec; Pashal I., papež. — Ščip ob 9.39. — Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Novi grobovi

† Na Črnučah pri Ljubljani je 12. maja zjutraj ob 5 umrl hišni posestnik in železniški čuvaj v p. Vid Čertane. Pred tednom dni je bil, čeprav je bil 74. let, še popolnoma čvrst in zdrav, a pri zgradbi malega novega gospodarskega poslopja se je smrtno nevarno prehladil in umrl za pljučnico in vnetjem rebrene mrene. Pokojnik je bil milega, plemenitega značaja, vedno vedrega obraza, a predvsem mož globoko vernega prepričanja in lepega krščanskega življenja. Pred dve letoma (5. aprila 1936) mu je umrla blaga, nepozabna žena Marija, ki je bila sestra stol. kan. dr. Alojzija Merharja. Pokojnik zapušta dva sinova, Ivana in Jožeta, kroškega mojstra in žel. uslužbenca, ki sta oba, pa ne brez očetovega skrbnega prizadevanja, postavila svoj lastni dom na Črnučah. Najstarejši sin Leopold, čigar izgube oče in mati nista mogla nikoli preboleti, je padel 1915 na rusko-poljskem bojišču. S pokojnim Vidom Črtnam so izgubili Črnuče lep in svetel zgled, ki ga bo pri vsakdanji jutranji službi božji pogrešala tudi cerkev, posebno iz vrst krščanskih mož. Bodi mu Gospod obilen plačnik za vse, kar je storil, ko je živel iz vere, ki mu je bila tudi ob smrti najslajša tolažba.

† V Ljubljani je umrl g. inž. Saša Hadži, sin univ. prof. dr. Jovana Hadžija. Star je bil šele 26 let. Pokopali ga bodo danes ob 3 popoldne. Blag mu spomin! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V ljubljanski bolnišnici je umrla gospa Franciška Bricelj iz Štepanje vasi. Pokojnica je bila upokojena tobačna delavka ter je doživela 56 let. Bila je vrla krščanska žena, dobrega srca, v življenju pa je zelo mnogo pretrpela. Zapušta tri odrasle otroke. Pogreb pokojnice bo danes ob 4 popoldne izpred hiše žalosti v Štepanji vasi 4 na domače pokopališče. Vrla ženi naj sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V Litiji je v 74. letu starosti mirno v Gosposu zaspala ga. Antonija Kolbe, vdova po postnem upravniku. Truplo bodo prepeljali v Ljubljano, kjer bo pogreb v soboto ob pol 4 popoldne izpred kapele pri Sv. Križu. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V Gor. Logatcu je umrla gospa Iva Gosliša, posestnica. Pokopali jo bodo v soboto ob 5 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

»Naš dom« v vaš dom!

Zahtevajte prvo številko na ogled, do konca maja se lahko udeležite še žrebanja. Dobitek celotna zbirka Karl May! Celoletna naročnina znaša samo 20 din. Dosedanje žado: Vsak, ki je naročil list na ogled, ga je obdržal! Poizkusite še vi, stane vas itak nič, če vam ne ugaia. Pišite na upravo: »Naš dom«, Maribor, Koroška cesta št. 5.

Osebnosti

— Iz duhovniške službe. Za kanonika izpraznjenega kanonikata ustanove cesarja Friderika III. v Ljubljani je bil imenovan g. Josip Simenc, kanonik Cemačarjeve ustanove ljubljanskega stolnega kapitlja in župni upravitelj v Naklem. — Za uradniškega pripravnika je bil od ministrstva pravde imenovan škof. tojnik g. Jože Prešeren. — Umeščen je bil na podjelno močupni župnijski Jurij pri Grosupljem g. Viktor Svigelj, župnik na Blokah. — Prezentirana sta bila: g. dr. Janko Arnež, župnik na Trsteniku, za župnijsko Breznico, in g. Jožef Smolič, župni upravitelj v Stopičah, za to župnijo. — Podjelne so bile župnije: Podgrad g. Francu Kirarju, žup. upr. v Novi Oselici, Bloke g. Antonu Hrenu, kaplanu istotam, Mokronog g. Ivanu Sladiču, žup. upr. istotam, in Tunice g. Andreju Križmanu, kaplanu na Jesenicah. — Za župnega upravitelja pri Sv. Trojici nad Cerknico je bil imenovan g.

Ivan Mramor, kaplan v Smarju, župnik v Zireh g. Ivan Pečnik pa za soupravitelja župnije Nova Oselca. — V kler ljubljanske škofije je bil sprejet g. Jožef Godina, C. M. in bil imenovan za kaplana na Jesenicah. — Upokojeni so bili: g. Josip Lavtičar, župnik v Ratečah-Planici, g. Adolf Knol, žup. upr. na Vranji peči, g. Josip Pravhar, župnik v Loškem potoku, in g. Filip Marješič, ekspozit v Vt. Vidu pri Brdu.

— Odlikovan je z zlato kolajno za vestno službovanje orož. narednik Ferdinand Rot. — Razrešeni so službe rez. častnika inž. poročnik Dragotin Končevski, pehot. podporočnik: Stefan Rudolf, Josip Biljan in Ivan Marina.

— Imenovana sta za uradnika IX. pol. skup. uradniška pripravnika Oskar Stančič in Oto Ajzel. — Upokojeni so peh. narednik Ivan Markovič, drž. mojster-krojač VIII. pol. skupine Vladimir Bančič, na službi pri 4 oddelku zavoda za izdelovanje voj. obleke, drž. mojster-kovač IX. pol. skupine Drago Boras in drž. mojster-kovač VIII. pol. skupine Matija Trojan.

»VOZNI RED« za 2 Din

Zahtevajte v vsaki trafiki. Trafike ga lahko kupijo v Cirilovi knjigarni v Mariboru.

— Razpisane so župnije: Naklo, stoječa pod patronatom stolnega kapitlja v Ljubljani, Trstenik v kranjski dekaniji in Nova Oselca v Loški dekaniji. Pravilno opremljene prošnje je nasloviti za prvo na patronat, za drugi dve na škofijski ordinarij in jih poslati na škofijski ordinarij v Ljubljani. Rok za vlaganje prošnje se zaključuje 10. junija 1938.

— Zahvala ministra Cvetkovića ZZZ. Za pozdravno brzojavko, ki je bila poslana z običnega zbora Zveze združenih delavcev, se je g. minister za socialno politiko g. Cvetković toplo zahvalil in želel uspeha v nadaljnjem delu zveze. Kolikor bo največ mogoče, se bo g. minister vedno zavzel, da se vsem upravičnim zahtevam Zveze združenih delavcev ugodi.

— Za evharistični kongres, ki bo od 25. do 29. maja, je dovoljena za posamezne udeležence polovična vožnja na madžarskih železnih v času od 17. maja do 30. avgusta, kakor tudi za dva izleta iz Budimpešte za poljuben kraj Madžarske, ter na jugos. železnih od 24. maja do 14. julija 1938. Nadalje je nižan madžarski vizum na Pg 2.50, katerega je dobili v Budimpešti naknadno. Na podlagi evharistične legitimacije, ki stane 100 din, uživa vsak še druge ugodnosti, o čemer Vas točno poizjeto biljetarnice Putnika v Mariboru, Celju in Ptuj.

— 10.000 Čehoslovakov na evharističnem kongresu v Budimpešti. Na 34. mednarodni evharistični kongres v Budimpešti pojde s Čehoslovaškega okrog 10.000 vernikov pod vodstvom vseh čehoslovaških škofov s praškim nadškofom kardinalom dr. Kašparjem na čelu. Peljali se bodo v 15 vlakih.

— Odkritje spomenika kralju Aleksandru I. pri Sv. Jurju ob Ščavnici bo v nedeljo, dne 15. t. m. ob 11 dopoldne ob vsakem vremenu. Iz Maribora vozijo avtobusi ob 8 in 9 dopoldne. Prijave sprejema avtobusna postaja Glavni trg, Maribor.

— V spomin Ipatcevo. Ravno štiri leta je minilo, odkar je bil v Sv. Jurju pri Celju blagoslovljen temeljni kamen za prvi skupni spomenik skladateljem Ipatcem, pionirjem slovenske glasbe. Zaradi nizke zbrane vsote žal ni prišlo do uresničenja tega pietetnega stremljenja. Zelo razveseljuje dejstvo, da se je po tolikem molku pevski zbor v Sv. Jurju spomnil svojih velikih rojakov s koncertom, ki bo v soboto 14. t. m. zvečer in v nedeljo 15. t. m. popoldne pod vodstvom agilnega pevovodje g. Rastkočnika mlajšega. Zapel bo 16 najlepših pesmi vseh treh Ipatcev. Naj bi to gesto šentjurškega pevskega zbora posnemali tudi drugi pevski zbori, zlasti v letošnjem pomembnem letu 30. letnice smrti Gustava in Benjamina Ipatca, ter prepričali narod, da je treba zaostalo spomeniško akcijo nadaljevati in častno zaključiti. Ljubitelji lepe pesmi prav srčno vabljani.

— Za 4 dni v Gorico—Trst ali v Padovo—Benetke, z avtom 26.—29. maja. Zaradi novih predpisov se priklasite za navodila takoj, da ne boste zamudili pravočasne prijave. — »Družina božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Tiobar obleke, vodeča znamka v kakovosti, modi in ceni. Glavna zaloga Anton Brumec, Ljubljana, Prešernova 54, nasproti glavne pošte.

— Prešernove poezije, pesmi in pisma (v dodatku tudi njegove pesmi in pisma v nemškem jeziku) je vsebina Prešernovega zbranega dela, ki sta ga uredila dr. Pirjevec in dr. Glonar. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1929 — 295 strani — cena mehko vezani knjigi 40 din, v elegantno platno 55 din, v krasno celo usnje 90 din. Uvodoma je življenjepis pesnika ter njegovo pesniško delovanje, slede poezije, pesmi, pisma, slovenska in nemška, torej vse, kar je kdaj napisal naš veliki pesnik. Je to celoten Prešeren v eni knjigi in hkrati najlepše in najprimernejše darilo med zavednimi Slovenci, zaradi svoje priročne oblike in elegantne vezave. Prešernove »Poezije« bi morale biti v knjižnici ne le vsake javne knjižnice, ampak tudi vsakega posameznika. Ni dovolj, da svoje velmože poznamo samo po imenih — naša narodna dolžnost naj bo, da tudi njihova dela prebiramo in poznamo.

— Izpremembo rodbinskega imena je dovolila banska uprava dravske banovine Stanislavi Mirt, pristojni v občini Leskovec pri Krškem, okr. krški, v Repovžu, in Marti Povše, pristojni v obč. Toplice v novomeškem okr., v Donadini.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef«.

— Obsojen zaradi žalitve priče. Mnogi ljudje, ki se pravdajo, postajajo pred sodiščem, ko nastopajo priče, zelo razburjeni in žalijo dostikrat kako pričo. Potem imajo zato sličnosti pred okroglim sodiščem. Posestnik na Mlinem pri Bledu, Janez Z., je imel civilno pravdo pred okr. sodiščem v Radovljici. Priča Jakob Potočnik, ki je prisegel, je zadelo tako izpovedal, kakor mu je vest velevala. To ni bilo prav Janezu Z., in je pričo žalil z besedo: »Lazje! Sodičnik ga je opozoril na kaznivost žalitve. Pred kazenskim sodnikom-podincem v dvorani št. 79 je bil Z. včeraj obsojen zaradi prestopka zoper čast po § 302 k. z. na 300 dinarjev denarne globe, pojeno na 2 leti.

— Vojaku ukradel obleko in perilo. Mihajlo Romančuk, doma v Kaničah, okraj Prijedor v Bosni, je leta 1934 služil vojake pri artiljerijskem polku št. 16 v Ljubljani. Vojaku E. Dragojeviču je med 5. in 10. julijem 1934 odnesel iz postrežja topničarske vojašnice civilno, lepo obleko, mnogo perila, civilne čevlje, klobuk in druge stvari v vrednosti 2300 din. Zaradi te tavnice je bil včeraj na okrognem sodišču Romančuk obsojen na 1 mesec zapor. Romančuk ni prišel k razpravi. Vabilo mu je bilo pravilno dostavljeno.

— Dijaki! Dijakinje! Zakaj se toliko mučite s težkimi astronomskimi številkami? Knjižnica »Božji svetovci« vam o neizmernih nebesnih razdaljah in o skrivnostnih lepota vseмирja pripo-

veduje čisto preprosto in celo šaljivo. Tudi izobraženec jo bo z užitkom prebral. — Gg. katehetom sporočamo, da bo za 15. majnik izšla knjižica za prvoobhajance. Krasilo jo bo več ljubkih slik. Naročila se že sprejemajo. — Uprava »Knjižice« hakovnik, Ljubljana.

Ljubljana

V petek, dne 13. maja 1938

Gledališče

Drama. Petek, 13. maja: »Lopovščine«. Premiera. Izven. Proslava 25. letnice umetniškega delovanja g. Vala Bratine. — Sobota, 14. maja: »Izpit za življenje«. Izven. Znižane cene od 20 dinarjev navzdol. — Nedelja, 15. maja: »Pokojnik«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Opera. Petek, 13. maja, ob 13: »Prodana nevesta«. Dijaka predstava. Globoko znižane cene od 16 din do 2 din. — Sobota, 14. maja, ob 15: »V kraljestvu palčkov«. Predstava samo za šolsko mladino v spremstvu učiteljskega. — Ob 20: »Jakobinec«. Red B. — Nedelja, 15. maja: »Heltejac«. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol.

Prireditve in zabave

Akademija v Rokodelskem domu. V nedeljo, 15. maja ob pol 9 zvečer bo v Rokodelskem domu slavnostna akademija ob 100-letnici rojstva prof. Janeza Gnjedza, graditelja Rokodelskega doma. Na sporedu je godba salonskega orkestra, petje pevkega zbora društva rokodelskih pomočnikov, govor in glasbeno scenični uprizoritve Prešernovega »Krstja pri Savici«. Predprodaja vstopnic bo v nedeljo od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenskega ul. 12. — V nedeljo zjutraj ob 7 pa se zbere rokodelci, pomočniki in mojstri na Rožniku k sv. maši. Pri božji službi bo pel pevski zbor društva rokodelskih pomočnikov.

Opozarjamo na nocojšnji koncert bolgarskega pevskega zbora iz Plovdiva. Bolgari so znani odlični pevci, njihova narodna in umetna pesem pa je izredno zanimiva ter se odlikuje po prekrasnih melodijah in živahnem ritmu. Poleg dveh zborov iz naše literature, iz katere bodo peli Gotovčev Vardar in Adamičev Francico, so na sporedu izključno le bolgarske dela, predvsem njihova narodna pesem. Zbor šteje 50 članov in nastopi pod vodstvom svojega dirigenta Ivana Kočetova. Začetek koncerta točno ob pol 9 zvečer v veliki filharmonični dvorani. Opozarjamo, da so na razpolago sedeži vsi vrst in cen v knjigarni Glasbene Matice. Uvodno besedo ima prof. dr. Rudolf Mole.

Javna produkcija ljubljanskega državnega konservatorija bo drevi ob četrtna sedem v veliki filharmonični dvorani. Izvajajo se izključno le dela iz poljske literature, nastopijo pa gojenci profesorja Janka in Toneta Ravnika, Lipovska, Trostove, Wistinghausnova, ravn. Beteta, prof. Rupla in Müllerja. Podrobni spored v knjigarni Glasbene Matice. Uvodno besedo ima prof. dr. Rudolf Mole.

Slovenska scena mladine ponovi jutri ob 20 v dvorani Delavske zbornice Mrakovo dramo »Čajkovskij«. Ker so odšli od prve predstave mnogi brez stopnic, si jih zato preskrbite v predprodaji pri blagajni v Delavski zbornici. Predprodaja danes in jutri od 10—12 in popoldne od 3—5.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 48; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Poizvedovanja

Izjavljena je bila zlata damska ura z monogramom, deteljo in z letnico 22. 7. 1935, na poti od Starega trga 1 proti trimostju, Prešernovi ul. Tyrševi cesti in Celovski do Keršča. Pošten najditelj naj jo odda pri upravi »Slovenec« proti nagradi.

Izgubila sem priljaten uhan z dolgim obeskom, z belim biserom na koncu. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi na policiji.

KINO KODELJEVO

Telefon 41-64

Danes in jutri ob pol 9 uri: svetovna prvakinja v umetnem drsanju

Sonia Henle v prvem svojem vefilemju:

Valček na ledu

Don Ameche in bratje Ritz

ESKADRILA SMRTI

Pozor! Uvedli smo akademske vstopnice a Din 8-50, ki se izdajajo proti izkaznici pri vseh predstavah razen ob nedeljah ob pol 6, in pol 9 uri.

1 Ob 20-letnici judenburških žrtve je mestna vrtnarija zasadila s cvetjem njihove grobove na pokopališču pri Sv. Križu, danes, v petek, na predvečer obletnice dneva, ko so jim avstrijski rablji vzeli življenje zaradi jugoslovanskega prepričanja, pa mestna občina ljubljanska grobove žrtve okrasila s šopki pomladanskega cvetja in vencem ter na grobovih prižge sveče. Naj bi obitnostvo te dni izkazalo hvaležnost in čast mučenikom vsaj z obiskom njihovih grobov!

1 Krajevna protituberkulozna liga v Ljubljani priredi ob priliki protituberkulozne tedna v petek, dne 13. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice predavanje za vse vajece s filmom in diapozitivi. Predava dr. Krisper: tuberkuloza in vajenci. Prosimo vse delodajalce, da svoje vajece na to predavanje opozorijo in jim priporočijo udeležbo.

1 Katehetom drž. ljudskih šol v Ljubljani sporočam, da si letos ne bomo delili prispevkov, ki jih daje mestna občina za prvoobhajance, ker jih dobi vsak katehet po pošti naravnost od mestne občine, sv. d. e. ima dotična šola te prispevke v proračunu. Zadoštuje pismena vloga upravitelja na mestno knjigovodstvo. — Vinko Lavrič, katehet na G.abnu.

1 Društvo rokodelskih mojstrov v Ljubljani vabi vse svoje člane in prijatelje društva, da se udeležijo sv. maše na Rožniku ob 7 zjutraj na dan 15. maja. Istega dne zvečer pa bo v Rokodelskem domu akademija v proslavo 100. letnice graditelja Rokodelskega doma prof. Janeza Gnjedza. Pričetek akademije je ob pol 9 zvečer. Vsak naj se obeh prireditve gotovo udeleži! Predsednik.

1 Prosvetno društvo Ljubljana-mesto. Drevi ob 8 bode v kapelici Vzajemne zavarovalnice šmarice za člane in članice našega društva. — Udeležite se jih v čim večjem številu!

1 Salezijanska prosveta na Kodeljevem vabi članstvo in prijatelje na izlet z avtobusom na Kurešček, ki bo v nedeljo, 15. t. m. Odhod ob 7 zjutraj izpred Mladinskega doma, ob 10 sv. maša na Kureščku, povratek po dogovoru. Vsak udeleženec naj se prijavi pri ravnatelstvu Mladinskega doma pred in po šmaricah od petka zvečer in plača 10 din za vožnjo tja in nazaj.

1 Huda nesreča na univerzi. Včeraj zjutraj je na univerzi čistila okna 51 letna služkinja Gizela Zupančičeva, stanujoča v Rožni ulici 13. Med delom je omahnila nazaj v sobo ter padla. Z glavo se je zadela ob stol in obležala nezavestna. Hudo

Samo ob 16. uri!

REVOLUCIJSKA SVATBA

Paul Hartmann Kino Matica 21-24

se je poškodovala na glavi ter močno ranila na desni roki. Z univerze so telefonirali po reševalni avto, ki jo je prepeljal v bolnišnico. Njeno stanje je resno.

1 Za napravo lesene vrtnice ograje okoli ljudske šole za Bežigradom je mestno poglavarstvo razpisalo licitacijo v »Službenem listu« kos 89, ki izide 14. t. m.

1 Lepe in dobre moške obleke lastnega izdelka priporočila po zelo zmernih cenah A. Kune, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

Maribor

m Vodnikova proslava dijakov Trgovske akademije. Dijaki trgovske akademije v Mariboru so v sredo zvečer v Narodnem gledališču priredili slavnostno akademijo v proslavo 180. letnice rojstva pesnika Valentina Vodnika, ki jo je posetilo lepo število občinstva, ki je gledališko dvorano domala zasedlo. Uvodno slavnostno besedo o V. Vodniku je govoril dijak K. Lutar, nakar je zavodski zbor zapel več pesmi na Vodnikovo besedilo. Sledil je efektan baletni nastop dijakini, nato pa Nušičeva enodejanka »Nahod«. Akademijo je zaključil pevski zbor s pet narodnimi pesmimi. Po akademiji se je v kazinski dvorani vršila razdelitev nagrad, ki so jih dijaki in dijakinje prejeli za najboljše obdelave razpisanih tem. Pri tekmovalstvu je sodelovalo 34 učencev in učenek. Nagrade so prejeli: Za temo: Trgovina in združništvo (Ustanova Združenja trgovcev v Mariboru): I. nagrado 300 din Kolar Elfrida, učenka III. b razreda; II. nagrado 200 din Bajec Teodor, učenec IV. razreda; III. nagrado 100 din Dasko Viktor, učenec IV. razreda. — Za temo: Vpliv tujkega prometa na trgovino. (Ustanova M. Oseta.) I. nagrado 300 din Valenček Vladimir, učenec III. razreda; II. nagrado 200 din Sentjura Mira, učenka I. razreda; III. nagrado 100 din Srebotnjak Božena, učenka II. razreda. — Za temo: Pomen slovenske trgovine v Mariboru. (Ustanova Ferd. Pinterja.) I. nagrado 300 din Fanninger Tatjana, učenka III. razreda; II. nagrado 200 din Gradišnik Mirko, učenec I. razr.; III. nagrado 100 din Škerl Marjola, učenka I. razreda. — Poljubna tema iz oblasti zadrugetstva. (Ustanova Saveza nb. zad. drž. služ., Belgrad.) Od 14 tekmovalcev je nagrajenih 5 učencev (nk) po 150 din, in to: Dobraj Anton, uč. III. razr.; Cvrtin Hermina, učenka IV. razr.; Jakopič Zvonimir, uč. II. razr.; Ostrovska Marija, uč. III. razr.; Polanec Alise, uč. IV. razr. — Od »Putnika« v Mariboru so bili nagrajeni trije učenci po 150 din, in to: Zorčič Alojz, uč. IV. razr.; Berglez Beno, uč. II. razr.; Cvrtin Hermina, uč. IV. razr. — Iz ustanove J. Hutter so bili nagrajeni s večjimi ali manjšimi zneski kot priznanje za dobro obdelavo tem: Ostrovska Marija, uč. III. razr.; Klavara Slavko, Svesek Maks, Pregrad Ivan, Cvrlak Davorin, Stefanec Franjo, Kralj Radomir, Čerpec Justina in Močivnik Vera.

SMRTO NEVARNA JE

lahko gripa, zelo nevarna je nahod. Utruj se proti temu s parnimi kopelmi. Mestno kopališče.

m Popis zgradb in stanovanj. V smislu zakonitih predpisov se morajo pred tremi leti s popisom zgradb, stanovanj in poslovnih prostorov zbrani statistični podatki zaradi nastalih izprememb popraviti s ponovnim popisom, ki bo od 16. maja do 16. junija. Mestno prebivalstvo naj gre popisovalcem, ki se bodo v navedenem času zglasili pri stanovaleh, v vsakem oziru na roko. Popisovalci se morajo na zahtevo izkazati z legitimacijo mestnega poglavarstva, da so za to delo pooblašteni.

m Maturna se pričenja. V soboto se bo na obeh mariborskih gimnazijah zaključil pouk za velike in male maturante. Pričenja se zanje najpomembnejši mesec učenja, ker začnejo 8. junija z maturo. Maturantov bo letos v Mariboru razmeroma malo, ker ne bodo imeli niti na drž. učiteljsku niti na učiteljsku pri šolskih sestrah mature, ker ni na teh zavodih 4. in 5. letnika. — Na klasični gimnaziji imajo letos 56 rednih velikih in 110 malih maturantov, na realni gimnaziji 78 velikih in 74 »malih«, na trgovski akademiji, kjer končajo s šolo šele koncem maja, pa bo maturiralo 37 dijakov.

m Gostovanje Mariona Vlahoviča v »Trubadurju« bo v nedeljo, 15. t. m., ob 20.

m Stari in mladi umirajo. V Studencih je umrl eden najstarejših občanov, 92 letni preužitkar Jožef Mažur. — V Sp. Radvanju je pobrala smrt 79 letno vdovo po železn. tesarju Nežo Gusel. — V Nasipni ulici na Pobrežju je umrla vdova po železničarju Marija Baris, stara 72 let. — V bolnišnici sta ugasnili dve mladi življenji: umrla sta 25 letna delavka Marija Standerker in 19 letna delavka Gizela Stumpf. Naj počivajo v miru!

m 150 let stara hiša sgorela. Na gospodarskem poslopu posestnice Marije Mernik v Slivnici je nastal požar, ki je uničil hleve in stanovanjsko hišo. Poslopja so bila ena najstarejših v teh krajih ter stara nad 150 let. V zvezi s požarom je bila aretirana ena oseba.

m 14 letni šolar sbežal v Nemčijo. Vrtnar Ivan Repina iz Kamnice je prijavil policiji, da je 9. t. m. izginil od doma njegov 14 letni sinko Adolf, učenec IV. razreda ljudske šole v Kamnici. Fant je najbrž pobegnil v Nemčijo, odkoder se je Repina s svojo družino pred 4 meseci preselil v Kamnico.

Gledališče

Petek, 13. maja: Zaprtlo. Sobota, 14. maja: Ob 20. »Dva ducata rdečih rož«. Znižane cene. Zadržlj.

Nedelja, 15. maja: Ob 15. »Čigav je grunte«. Gostovanje Cirkovčanov. Izven. — Ob 20. »Trubadur«. Gostovanje Mariona Vlahoviča. Red B. Zadržlj.

Kranj

Meddržstveni odbor za sprejem Plovdivskega pevskega zbora vabi vse zastopnike oblasti, uradov in ustanov, društva ter vso javnost, da v čim večjem številu pridejo k sprejemu Plovdivskega pevskega društva in tako dokažejo dragim gostom lepa čustva ob njihovem prihodu in svoje simpatije do bratskega bolgarskega naroda. Enako lepa bodi udeležba pri večernem koncertu, kjer nam bo zbor odkril krasoto bolgarske narodne glasbe in nam pripravil izreden glasbeni užitek. Meddržstveni odbor vabi končno vso javnost, da izkaže bratov Bolgarom vespoved naš domaće pr

Naše državne finance

Kot znano, je preteklo dne 31. marca letos proračunsko leto 1937-38, katerega rezultati so sedaj objavljeni ter smo jih v glavnem že prinesli. Upoštevati je treba, da to še niso zaključeni računi za vse računsko leto, ki je doslej trajalo še 5 mesecev več kot računsko leto, odtlej pa samo 4 mesece več, tako da bo računsko leto zaključeno že 31. julija, ne pa kot doslej 31. avgusta.

Ce upoštevamo lanske podatke, vidimo, da je prišlo v državne blagajne v 5 mesecih po poteku proračunskega leta še 238.0 milij. istočasno pa je bilo izdatkov še za 549.0 milij. din. V naslednjih številkah primerjamo vedno samo rezultate proračunskega leta, ne pa računkega leta, ki bodo znani šele jeseni in bo takrat vidna celotna slika državnega financiranja v letu 1937-38.

Med dohodki so najbolj narasli dohodki od davka na poslovni promet. Tega davka (skupno z vojnic) je bilo plačanega leta 1936-37 686.5, 1937-38 pa 880.96 milij. din. Druga skupina dohodkov, ki so zelo narasli, so carine, katerih donos je narasel od 834.05 na 1.042.6 milij. din zaradi povišanja carinskega azija novembra lani.

Nadalje so večinoma znatno narasli dohodki od podjetij, med katerimi so najvažnejše železnice. Povečanje dohodkov znaša: od 2.043.87 na 2.888.45 milij. din, tako da so prekoračili proračunske pričakovanja. Nad proračunskimi pričakovanji so doleteli dohodki še od razredne loterije, gozdov in rudnikov, dočim so bili manjši od proračunskih zneskov dejanski dohodki ostalih več ali manj važnih državnih podjetij. Upoštevati pa je treba, da bodo vprav podjetja izkazala v naslednjih 4 mesecih še znatne dohodke, ki bodo lahko izpremenili celotno sliko.

Leto 1937-38 je sedaj že drugo leto, v katerem prekašajo vsi državni dohodki proračunske vsote. V letu 1936-37 je znašal proračun 10.323.5 milij., dejanski dohodki pa so znašali 10.338.035 milij. din. V letu 1937-38 je bil proračun zvišan

na 10.910 milij. din, dejanski dohodki pa so znašali 11.804.8 milij. din ali 108.2% proračunske vsote. To je vsekakor znak zboljšanja konjunktura, na katero je računal optimizem finančnega ministra.

Tudi elika državnih izdatkov še ni dokončna, ker nam ostajajo še 4 meseci za izvrševanje izdatkov. Vendar se v velikih obsejih vidi iz naslednjih števil rezultat državnega gospodarstva za preteklo proračunsko leto (v milij. din):

	dej. izd.	dej. izd.	proračun
	1936-37	1937-38	1937-38
vrh. drž. uprava	155.75	173.84	171.5
pokojsnine	1.107.0	1.154.8	1.016.0
invalidnine	94.3	95.9	103.5
drž. dolgovi	676.96	848.7	1.019.9
ministertva:			
pravosodno	334.8	344.4	359.45
prosvete	791.9	837.2	870.75
zun. zadev	117.6	139.8	143.7
notr. zadev	501.3	531.26	588.3
financ.	281.2	295.44	303.6
monopoli	303.0	326.1	308.7
Hipot. banka	21.0	25.37	24.9
pošta hran.	13.9	17.8	19.0
Belje, Topolovce	85.4	63.15	62.0
vojaška	2.094.1	2.273.5	2.459.16
gradbe	89.9	119.9	173.8
prometno	25.5	28.2	30.0
železnice	1.715.3	1.834.85	1.898.9
gradba železnice	50.1	134.7	188.87
rečna plovba	70.1	74.2	92.4
pošte itd.	337.6	359.36	379.4
kmetijstvo	88.1	96.3	109.94
trg. ind.	40.15	40.6	45.35
gozdovi	66.0	81.4	92.3
rudniki	226.65	305.3	199.26
soc. politika	175.0	191.8	220.0
fiz. vzgoja	6.86	11.1	12.76

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 8. maja kaže v primeri z izkazom za 30. april tole sliko (vse v milij. din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 30. april):

Aktiva: zlato v blagajnah in inozemstva 1.925.66 (+1.26), devize izven podlage 896.2 (+6.9), posojila 1.563.0 (+12.7).

Pasiva: Bankovci v obtoku 5.951.36 (+53.56), drž. terjatve 38.56 (-88.7), žirorazračuni 1.457.5 (+3.9), razni računi 1.066.6 (-1.8), skupno obveznosti po vidu 2.562.6 (-86.65).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 8.513.96 (-33.1), skupna podlaga s primom 2.945.97 (+1.6), od tega samo zlato v blagajnah s primom 2.908.9 (+0.84), skupno kritje 27.55 (27.42)%, od tega samo z zlatom v blagajnah 27.11 (27.0)%.

40.000 m² obsega velesojem

V razstavnih zgradbah pa je 8000 m² prostora. Vse to bo napolnjeno z najrazličnejšimi izdelki našega letosnjega pomladanskega velesoja, ki bo od 4. do 13. junija. Vsaka industrijska panoga bo sama zase urejena tako, da nudi, tudi sicer ne-veščemu, takoj jasn pregled izdelkov dotične stroke. Tako je vsakomur omogočeno, da hitro najde tisto, kar želi nabaviti in pa da med seboj primerja izdelke konkurenčnih tvrdk. Deset in deset tisoč vedo, da se na Ljubljanskem velesojem kupi dobro, zato prihajajo vsako leto, da tu izbira, kupujejo in naročajo. Letos, ko bo od 10. do 12. junija v Ljubljani III. veledržavni trgovski kongres, pa bodo trgovski posli na Ljubljanskem velesojem še živnejši. Naj tudi vas ne manjka med obiskovalci. Izkoristite polovično vozno na železnici za potovanje v Ljubljano od 30. maja do 13. junija, za povratek pa od 4. do 18. junija. Če kupite na obojni postaji celo vozno karto, poleg tega pa še rumeno železniško izkaznico za 2 din ter si na velesojem na blagajni date potrditi obisk, vam stara vozovnica velja za brezplačen povratek.

★

Ugodnosti za tvornico aluminija, Belgrad-Lozovac. S sklepom ministrskega sveta so dane Tvornici aluminija, Belgrad, a tovarno v Lozovcu za zgradbo tvornice za proizvodnjo aluminijevega oksida, aluminijevih legur in razširjenje dosedanjih tvorniških naprav tele ugodnosti: carine, skupnega davka na poslovni promet, luksuznega davka na drž. ter samoupravnih dajatev za vse stroje itd., katere tvornica uvozi do 9. maja 1939, za uvoz kompletne instalacije za kemični in metalurški laboratorij, za material za novo žično železnico, v kolikor se ne izdeluje v naši državi in končno za izvoz teh predmetov na popravilo v inozemstvo. Tudi cement za zgradbo tvorniških naprav je prost drž. trošarine. Koncesionar lahko vse našete predmete uvaža brez kakršnihkoli omejitev, ki obstoje ali bi obstojale za uvoz teh

predmetov iz dotične države. Dosedanje ugodnosti tvornice ostanejo v celoti v veljavi.

Cement, d. d., Belgrad, je, kakor znano, kartelska organizacija jugoslovanske cementne industrije. Računski zaključek za 1937 izkazuje povečanje brutoprometa od 3.7 na 4.7 milij. din, istočasno pa so zlasti narasli stroški za plače in davke. Bilanca izkazuje znatno likvidnost družbe: 2.7 (2.08) milij. din znaša gotovina z naložbami v bankah, dolžniki pa samo 1.87 (1.45) milij. din. Glavnica 1, upniki 3.24 (16.2) milij. din. Čisti dobiček za 1937 — (za 1936 0.07 milij. din).

ERROL FLYNN v komični satiri

Nekoč se je dogodilo...

KINO UNION — Telefon 22-21

Primorska banovina likvidira svojo hranilnico. Službeni glasnik primorske banovine prinaša odlok bana g. dr. Jabanovića o prenehanju poslovanja Hranilnice primorske banovine. Hranilnica je bila osnovana leta 1931 ter se je lepo razvijala. Ni pa zbrala dovolj sredstev, da bi financirala vse potrebe banovine, in je bila zato banovina primorana, da se zadoži predvsem pri Drž. hipotekarni banki. Tako se je primorska banovina zadolžila dne 1. novembra 1933 pri DHB za 1 milij., 1. marca 1935 za 6 milij. (zidanje gimnazije v Šibeniku), tako da so skupni dolgovi primorske banovine znašali dne 31. decembra 1936 6.421.533 dinarjev (po podatkih ministrstva financ. Statistika samoupravnih posojil v kr. Jugoslaviji dne 31. decembra 1936). Lani dne 7. oktobra je banovina najela posojilo 10 milij. din za zidanje palače za banko upravo, 20. avgusta 1937 je nadalje najela pri DHB posojilo 1.5 milij. din za zidanje gimnazije v Kninu. Dne 22. marca 1938 pa je zaprosila primorska banovina za posojilo 50 milij. za velika investicijska dela. Tako bo primorska banovina imela pri DHB 68.5 milij. din dolga. Ker pa je obremenjena primorska banovina tudi garant za obveznosti svoje hranilnice, smatra, da ne more držati obojnih obveznosti, in zato je sklenila, da likvidira svojo hranilnico, da se zmanjša obseg jamstva banovine in okrepi njena kreditna sposobnost pri DHB. Za likvidatorja so imenovani dosednji člani upravnega odbora hranilnice.

Postaja za kontrolo sodov na Jesenicah. Z odlokom trgovskega ministra z dne 5. maja (Službene novine z dne 11. maja) je ustanovljena postaja za kontrolo sodov na Jesenicah.

Vojvodinski obrtniki in berlinska razstava. Deutsches Volksblatt iz Novega Sada poroča, da se za mednarodno obrtniško razstavo, ki jo od 28. maja do 10. julija v Berlinu, ni prijavil na področju novosadske zbornice noben obrtnik. Pač pa prireja novosadska zbornica skupno s Putnikom izlet obrtnikov na to razstavo.

Združenje industrijev za savsko banovino ima občni zbor 9. junija ob 16 v zagrebški borzi.

Novosadska borza ima občni zbor 15. maja.

Jugoslovansko društvo za zaščito upnikov v Zagrebu. Občni zbor bo 24. maja ob pol 18.

Občni zbori: Zadruga gospodarske banka v Ljubljani 20. maja ob 11; A. Westen v Celju 24. maja ob 10; Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku 4. maja ob 10.30 v Celju; Motov in platno, Grosuplje, 27. maja ob 11 v Ljubljanski kreditni banki; Novobor, splošna ind. d. d. v Ljubljani, 26. maja ob 10; Črna-Koln d. d. v Ljubljani ob 11.

Zamenjava delne Tvornice za dušik v Rušah. Tvornica za dušik v Rušah bo zamenjala stare, na krome se glaseče delnice v delnice z dinarsko označbo. Vsaka stara delnica za 200 kron bo zamenjana v novo za 200 din. Zamenjavanje bo v Ljubljani do 30. junija 1938 pri Kreditnem zavodu v Ljubljani.

Sumarična bilanca. V Službenih novinah objavlja delniška družba Visung svojo bilanco 1937, ki je kar preveč sumarična in netočna: glavnica 2 milij., aktivni računi 6.0, pasivni računi 4.0 milijona din, čisti dobiček za dobo od 1. oktobra 1937 do 31. dec. 1937 84.389 din.

Potrjena poravnava: Časl Martin, avtoprevoznik v Gornjem gradu 40% v 12 mesečnih obrokih. Nova delniška družba za petrolejske vrelce. Ze od leta 1920 ima g. Radomir Pašić znatne koncesije na eventuelne petrolejske vrelce na osnovi pogodbe z ministrskim svetom. Za izkoriščanje teh petrolejskih polj je sedaj osnovana posebna delniška družba, ki bo imela glavnice 6 milij. din (6000 delnic po 100 din imenske vrednosti). Družba je Panonija, petrolejska d. d. v Belgradu. Pri vpisu, ki je 16. in 17. maja, se plača 25% imenske vrednosti in 400 din za stroške. Državi pripade od 6000 delnic ena četrtina, t. j. 1500 delnic kot protivrednost za odstopljene pravice do raziskovanj in eksploatacije mineralnih olj, zemeljskih plinov in ostalih vrst bitumena. Ustanovni občni zbor je 18. maja 1938.

Razpisani službi. Pri oddelku za trgovino, obrt in industrijo, turistični referat v Ljubljani, sta razpisani dve mesti: uradniškega pripravnika in 1 pogodbenega uradnika. Za pripravnško mesto pridejo v poštev pravniki, za pogodbeno pa z dovršeno srednjo šolo in primerno prakso v tujsko-prometni službi.

Pomirjenje zaradi belgijskega franka. Na mednarodnih deviznih tržiščih je nastopila mirna tendenca za belgijski frank in stopnje deporta zanj so se občutno znižale.

Vrnitev kapitala v Francijo. Iz Pariza poročajo, da se nadaljuje vrnitev zlata in deviz v Francijo. Računajo, da se je vrnilo v Francijo nad 20 milijard kapitala.

Niša produkcijske železa in jekla. Produkcija železa v USA je znašala aprila 1938 1.38 milij. ton (lani aprila 3.30) in jekla 1.93 (5.07) milij. Število plačev v obratu se je znižalo na 79. Produkcija je padla pod stanje leta 1934. — Tudi iz Anglije poročajo, da je bila v aprilu produkcija železa in jekla manjša kot lani istega meseca.

Borza

Dne, 12. maja.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237.20—238.80.

Avstrijski šiling se je nadalje okrepil v Ljubljani na 8.87—8.97, v Zagrebu na 8.875—8.975, v Belgradu na 8.8220—8.9280.

Grški boni so beležili v Zagrebu 28.25—28.95, v Belgradu 28.15—28.85.

Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 14.40—14.60.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 1.341.628, v Belgradu 3.480.000 din. V efekti izkazuje Belgrad prometa 806.000 din.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam 100 hol. gold.	2420.20—2434.76
Berlin 100 mark	1752.53—1766.41
Bruselj 100 belg.	734.95—740.01
Curih 100 frankov	996.45—1009.52
London 1 funt	216.95—219.01
Newyork 100 dolarjev	4933.50—4939.82
Pariz 100 frankov	121.97—128.41
Praga 100 kron	151.93—153.04
Prst 100 lir	228.94—232.08

Curih. Belgrad 10, Pariz 12.525, London 21.79, Newyork 498, Bruselj 73.87, Milan 23.05, Amsterdam 242.65, Berlin 175.95, Dunaj 51, Stockholm 112.82, Oslo 109.50, Kopenhagen 97.275, Praga 15.25, Varšava 82.50, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 82.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.635, Buenos-Aires 114.5.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 98.25—100.25, agrarji 61.50—63, vojna škoda promptna 481—483, begluške obveznice 93 do 94, dalm. agrarji 92—98, 8% Blerovo posojilo

— Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa, odstranjuje naravno »Franz-Josefova« grenka voda zoprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izobno urejuje funkcije črev.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

Počitnice na gornjem Jadranu

Velika lirska sezona v počitnicah v Trstu in Poli.

Obiščite Postojnsko jamo
Pojasnila: ENIT, Petra Koolca broj 6, Beograd

96.75—97.75, 7% Blerovo posojilo 92—98, 7% posojilo Drž. hip. banke 99—100. Delnice: Narodna banka 7300—7400, Trboveljska 200—210.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 99—100.50, agrarji 61—62, vojna škoda promptna 482 do 483, begl. obv. 93—94, dalm. agrarji 91.50—92.50, 4% sev. agrarji 61 den., 8% Bler. pos. 98.50 do 100, 7% Bler. pos. 94.50—95.25 (95), 7% pos. DHB 99.50—101 7% stab. posojilo 99.25—100. — Delnice: Narodna banka 7300 den., Priv. agrarna banka 226—229, Trboveljska 200—210, Isis 20—30, Tov. sladk. Bečkerek 600 bl., Oej. sladk. tov. 120 bl., Osješka livarna 150 den., Dubrovačka 375 do 390, Jadr. plovba 375—405, Ceeania 615 den.

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 100—100.50, agrarji 62.75 den., vojna škoda promptna 482.50—483 (483), za konec julija (482.25), begl. obv. 98.50—94 (98.75), dalm. agr. 92—92.25 (92), 4% sev. agr. 63.50 bl., 8% Bler. pos. 100 bl., 7% Bler. pos. 94.25—95 (94.50), 7% pos. DHB (100), 7% stab. pos. 99.25 den. — Delnice: Nar. banka (7.325), Priv. agrarna banka 228—229 (dobrej ko-madi).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica, oves, ječmen nesprem. — Koruza bč., srem. 111—113, bn. 107—109. — Vse ostalo nesprem. — Tendencja nesprem. — Promet srednji.

Živina

Mariborski sejem, dne 10. maja 1938. Prignanih je bilo 14 konj, 12 bikov, 160 volov, 539 krav in 29 telet, skupaj 754 komadov. Cene so bile sledeče: debeli voli 4.50—5.75, poldebili 3.60—4.50, plemen-ski 4.75—6; biki za klanje 3.50—5; klavne, de-bele 4—5.25, plemenske 3.50—4.50, klobasnice 2.50—3.50, molzne 3.75—5, breje 3.50—4.25; mlada ži-vina 4.50—5.75, teleta 5.50—7.50 din za kg žive teže. Prodanih je bilo 339 komadov.

Volovsko meso 1. vrste 10—12, 2. vrste 8—10, meso bikov, krav, telic 6—12, teleče meso 1. vrste 10—14, 2. vrste 8—10, svinjsko meso 10—14 din kilogram.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 13. maja: 11 Solška ura: Naše solške pesmi (prof. Pavel Kozina) — 13 Po naših logih in grih (pl.) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 18 Zena v kazenskem pravu (g. dr. Donata Capuder) — 18.20 Koncert na wurliških orglah (plošče) — 18.49 Franco-sčina (g. dr. Stanko Lehen) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Stanovske prilike v Hrvatski za časa Zrinjsko-Frankopanske vstaje (dr. Antun Dabinić, Zagreb) — 20 V petek, trinajstega... Večer za uraznoverne ljudi. Sodelujejo: Radijski orkester in člani rad. igr. druž. — 22 Napovedi, poročila — 22.30 Angleške plošče.

Sobota, 14. maja: 12 Vožnja neznanokam (pestra revija plošč) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi, 13.30 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 18 Za deloput (igra Radijski orkester) — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Novine in javnost (Ludvik Mrzel, Ljublj.) — 19.50 Protifurberkulna propaganda (g. dr. Tomaž Furjan) — 20 Znanja politika (g. uradnik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Za odlič (plošče) — 21 Prenos iz Firenz: Verdi-jeva opera »Aida«. Solisti: Gina Cigna (Aida), Benjamino Gigli (Radames), Ebe Stignani (Amneris), Tancredi Paser (Ramphis), Carlo Tagliabue (Am-nasro).

Drugi programi

Petek, 13. maja: Belgrad-Zagreb: 20 Violina, 20.30 Stara hrvaška glasba — Praga: 19.40 Godalni kvartet, 20.10 Radijski film, 21. Opera za marionetno godbalce — Varšava: 20. Opera »Princeza Geroldeta« — So-fija: 20.45 Beethovenov ekliks — Budimpešta: 19.30 Opera, 22.30 Vojaška godba — Trst-Milan: 21. Igra, 21.40 Komorni konc. — Rim-Bar: 17.15 Klavir, 21. Leharjeva opera »Frasquita« — Dunaj: 19.10 Lahka gl., 20. Igra, 21. Zah. konc., 22.30 Ples. gl. — Berlin: 20. Orkester in ženski zbor — Vratislava: 20. Pihalna — Lipsko: 19.10 Vojaška godba, 20. Družnanska filharmonija — Stutt-gart: 19.30 Smetanova opera »Prodana nevesta« — Be-romünster: 20.10 Opera — Strasbourg: 20.30 Opera.

Kulturni obzornik

Gregor VII —

„svefi revolucionar“

Ljubljana, 12. maja.

V torek 10. t. m. zvečer smo v Ljubljanskem klubu, čigar predsednik dr. Windischer nam vsako sezono preskrbi zanimiva predavanja visoke kva-litete, poslušali v polno zasedeni sobani predavanje g. Franca Tersegla o enem najusodnejših razdobjih v zgodovini krščanske zapada, ki se suče okoli papeža Gregorja VII., »svetega revolu-cionarja«, kakor ga je prav imenoval eden njegovih življenjepiscev. Čeprav je predavanje, ki je obrav-navalo dogajanja štirih, petih stoletij, zahtevalo nad eno uro, je pozornost publike bila napeta do kon-ca, saj se življenje bivšega meniha Hildebranda in njegov dramatičen potek, ki se na koncu zviša v globoko pretresljivo tragiko, sliši kakor roman.

Podoba Gregorja, ki je romanskega pokolenja in, kar je važnejše, tudi vsesokoli romanske misel-nosti in kulture, se nam je v izvajanju predava-telja pokazala v dokaj drugi luči, nego smo jo bili vajeni gledati tisti, ki smo šli skozi nemško šolo. Ne samo, da smo v tem papežu spoznali genij, saj mu tudi tega ni hče ne odreka — Napoleon je dejal, da bi hotel biti Gregor VII., da ni Napoleon — ampak smo obenem mogli zaslediti, kakšen ogro-men pozitiven pomen ima njegovo delo: ta vladar na papeškem prestolu je v razvoju kulturne zgo-dovine evropskih narodov postavil mejnik, ki loči dobo starogermanskega fevdalnega gospodarstva od

bodočih stoletij, ki ne pripoznavajo več prvenstva plemenskega poglavarstva. Razumljivo je, da se je tej tisoč in tisočletni fevdalni miselnosti Gregorjevo načelo, izraženo v znamenitem pismu vladarjem, da je njihovo vladarsko pravo legitimno samo pod pogojem, da so ga vredni in ne kršijo osnovnih vrednot obsega blaga, moralo zelo prekratno: s hoče strmoljaviti državni in cerkveni red, kakor se glasi obtožba od Henrika sklicane lažsinode v Brikenu. Za nas pa se baš z omenjenim ge-slom Gregor VII. pomakne v eno vrsto s tistimi, ki so ustanovili evropsko demokracijo in ga za »nazadnjaka« more imeti le tisti, ki gleda nanj s poznejših vekov, ki so zavrnili teokratični temelj njegovega gledanja na javno življenje in red. To pa je drugo vprašanje, o katerem je predavatelj šele na koncu povedal nekatere misli, ki je treba presojati, kaj se mora na tej Gregorjevi koncepciji božjega kraljestva na zemlji vrednotiti kot pozitivno in neminljivo veljavno, kaj pa v dejanski obliki teokracije v različnih fazah zgodovine kot zgolj relativno, utopično in porajajoče hude kon-flikte; toda za Gregorja tudi v tem oziru velja, da je njegov genij v svojem nadčloveškem ide-alizmu in brezkompromisni doslednosti bil neizbrpna pogonska sila za najvišji vzpon človeka in človeštva na potu navzgor iz oblasti neukročenih na-gonov prvine.

Predavatelj je v tem okviru povzel razvoj borbe med Gregorjem in Henrikom, ki je dosegla svoje vrhunce v znameniti Kanoss. Kanosso je so-bodna kulturna zgodovina pravilno označila kot peklenko zvit past, v katero je brezskrupulozni Henrik ujel svojega orjaškega partnerja in ga na političnem torišču razorožil, pravilno raču-najoč z Gregorjevo plemenitostjo, ki se je vsem papeževim prijateljem zdela kot nepričakovana sla-

bost in je zvezala roke nemškimi stanovom, da se niso mogli znebiti tiranskega, nebrzdane in vero-lomnega cesarja, je pa bila le veličina, ki gleda vse stvari z religioznega vidika in je v svoji skrupuloznosti žrtvovala politično korist načelu. Zal ne moremo tega dela predavanja posneti in naj na-znamo samo to, kako je predavatelj pokazal bistveno zvezo Gregorjeve borbe zoper konubinat velikega dela takratnega klera s simon

Poražena vojska se umika čez gore

Slika iz pirenejskih mest ob umikanju rdečih beguncev iz Španije

Francoski katoliški časnikar se je mudil v obmejnih francoskih krajih pod Pireneji. Videl je, kako so se španski civilni in vojaški begunci umikali na francosko ozemlje. Pretresljivo je popisal vse gorje, ki se je ob tem umikanju zbiralo tamkaj. To je popis izpod nepristranskega peresa. Mislimo, da ustrežemo svojim bralcem, če jih seznanimo tudi s to sliko, ki opisuje špansko vojskovanje tudi od druge strani, ki je še mnogo bolj tragična in bolj neposredna.

Francosko letovišče Luchon v Pireneji je prazno, saj je na Pireneji še velik sneg. Za smučarje pa tudi ni več sezona, ker že piha gorki jug. Ob tem času je večina hotelov zaprtih, po promenadi se tu pa tam sonči kak pes, v kotih zakajenih kavarn pa nekaj podeželskih domoljubov igra domino.

Naenkrat se vse nekam zgane, ljudje planejo na cesto, uniforme mobilne garde hite po cestah. Uniformirani stražniki javnega reda in miru so zbrani ter silno resni. Povsod slišiš šepet in pričajene besede: »Prihajajo... Španci so tukaj... Begunci so prišli...«

In že prihajajo po cesti, poražena vojska čez Pireneje. Pet tisoč jih je, ki so prišli iz doline Aran čez obmejne prelaze v Francijo. Od tukaj jih bodo spravili v begunske taborišče Marignac, odkoder jih bodo spravili dalje.

Obupno je v takem begunskem sprevedu gledati posamezne ljudi. Nemirno zro miličniki okoli sebe to tujo meščansko življenje, ki so ga doma že davno iztrebili. Sedaj pa morajo pri teh burjujskih ljudeh iskati zavetja in gostoljubja. Vse to v teh siromakih prav gotovo vzbuja zadržan gnev do tujega opazovalca. Ti fantje malo govorijo in kratko odgovarjajo. Ko jih človek vpraša, kako in kaj je v rdeči Španiji, pravijo, da tam ni nič posebnega in da je tehnična premoč nacionalistov kriva, da so se morali umakniti.

Nekateri pa kažejo silno malo veselja, da bi se vrnili na rdečo fronto. Ker pa francoske oblasti vele, da ne bodo nobenega vojaka internirale, jim ne kaže nič drugega, kakor vselega obraza vrniti se na fronto ter v vrsti svojih tovarišev klicati »Salut!«, kadar ga vprašajo, ali se hoče vrniti. Če ne bi tega vselega obraza storili, bi jih doma v Barceloni utegnili zadeti neprijetno presenečenje.

Za Francovo Španijo se jih odloči le nekaj desetina. Ko vprašajo druge, zakaj ne gredo rajši v Francovo Španijo, zamahnejo z roko ter pokažejo okoli vrata, kar pomeni, da se boje za svojo glavo. Povedali so jim namreč bili, da ne bodo varni svojega življenja, če bi se umaknili na Francovo ozemlje. Ti vojaki so že vajeni starega ozračja ter se kar boje česa novega. Vedo, da so njihovi stari bojni tovariši v rdečem taboru, zato se tamkaj bolj domače počutijo. In zato se na francoskih tleh nazadnje le odločijo za rdečo fronto, čeprav so bili po sili vtaknjeni med rdeče bojovnike in niso niti s srečjem pri rdeči.

Čudne zgodbe pripovedujejo civilni begunci. To niso le čudne, marveč silno žalostne stvari, ki jih človek sliši iz ust teh siromakov. Prijezdili so na vrhove gorskih sedel na mulah sredi velikanskih snežnih zametov, jezili so tik ob globokih prepadih, jezili so tako celih 24 ur, in brez jedi ves ta čas. Nazadnje pa so morali še peš nadaljevati pot, ker so mule morale ostati na španskih tleh. 2000 metrov so morali globoko iti navzdol po teh gorah, brez gorske opreme in brez gorskih vodnikov. To ni bila hoja navzdol, to je bilo bolj trkljanje in drsenje po skalah in snežiščih. Zlasti žene in dekleta so močno trpele. Na obrazu jim človek vidi vse prestano trpljenje.

Pri Fabianu srečamo tak spreved bede in gorja. Sredi najhujšega meteža. Skoraj en dan so tavalji skozi meglo. Nekateri se komaj še na nogah drže. Kolena so jim obkoljena in v križu jih boli. Suh kašelj jih kar po vrsti stresa vse. Moški so se še nekoliko držali ter so ženskam pomagali pri

hoji, kolikor so pač mogli. Veliko pa nobeden izmed njih ni več mogel, ker so po večini sami čisto zdelani. Jetika jim zre iz oči. Divje podnebje tem otrokom juga ne prija. Če jih bodo poslali nazaj v Barcelono, bo to konec vsaj za polovico moških. Zakaj v Barceloni je res velika lakota. To vsi vedo. V svojih španskih gorah so imeli vsaj mesa dovolj. Ko so se bližale kolone belih, so ti možje pobrali vse svoje in vso svojo živino ter se umaknili v gore. Mesa je bilo v gorah dovolj. Zato pa je že davno zmanjkalo kruha, ker so že davno odrezani od žitnih pokrajin Kastilije. Iz Francije pa je dovoz kruha silno težaven, ker manjka železnice za vse, kar bi bilo treba uvažati na Španko.

Če govorimo z njimi, kako kaj kaže vojska, večina skomigne z rameni. Kakor bi hoteli reči, da jih vse skupaj nič ne briga. Vmes pa je jetičen poročnik, ki se je ves razgrel. Tista nežna rdečica, ki je barva jetičnih, je oblila njegova lica in v pretiranih ter odsekanih stavkih je klical: »Da, držimo se!... Ne vdamo se... Imamo še orožja dovolj... Pokazali bomo fašistom...« Hud kašelj je ustavil njegove besede.

V ozadju je stala bleda ženska, ki je ob teh besedah neumno zmajevala z glavo. Ta bo že čez eno uro odšla čez mednarodni most, kjer je vhod v Francovo Španijo. Tam bo pozdravila rdečo-zlato-rdečo zastavo Francove Španije.

Oddelek Francovih čet v novih uniformah pri paradi pred generalom Quiapo de Llano

Čudežni otroci in njihova pot Otroci, ki se prezgodaj zbude iz otroškosti, postanejo neprespani možje

Mnogokrat beremo o čudežnih otrocih, ki so že v zgodnjih letih bili pravo čudo, ki jih je obhodoval ves svet. Navadno pa se je potem zgodilo, da so taki čudežni otroci dorasli in izginili ali pa vsaj nikdar ni bilo kaj prida iz njih.

Le pomislimo na primer na nepozabnega otroka Jackie Coogana, ki je še pred kratkim nastopal v filmu ter je tako igral, da so se pred njim klanjali celo veliki igralški talenti. Ta fantiček, ki je bil pravo čudo filmske umetnosti, je sedaj že velik in je že oženjen. Postal je sicer igralec, toda njegove igralške sposobnosti so komaj povprečne.

Ameriški listi pišejo o usodi nekega fantička Williama Sidisa, ki je bil okoli leta 1900 pravo čudo med tedanjimi otroki. Ko je bil dve leti star, je znal brati in pisati, če časopisi seveda niso pretiravali. Vsekakor pa je, ko je bil osem let star, že poznal višjo matematiko ter je znal govoriti že francosko, nemško in rusko. Deset let kasneje je bil dečko že doktor več fakultet. Človek bi mislil, da ga je čakala sijajna prihodnost. Končal pa je svoje življenje kot navaden računar z računskim strojem v neki pisarni. Naveličal se je misliti, pretrujen je že pač bil. Pri njem se je izkazal rek, ki veli: Otroci, ki se prezgodaj prebude iz otroškosti, postanejo neprespani možje.

Podobno se je zgodilo tudi drugim otrokom, ki so bili pravi čudež v glasbi. Ze kot otroci so igrali razne težke skladbe na razne instrumente, pozneje pa so postali le povprečni godci. Ni se jim več ljubilo.

So pa bili tako imenovani čudežni otroci, ki so tudi pozneje bili več kot nadpovprečni. Ko je bil Pascal 17 let star, je že znal reševati naloge najvišje matematike in geometrije. Goethe je že kot deček pisal svoj dnevnik v raznih jezikih. Stefan George je kot mlad fantič izumil nov umeten jezik, ki je zvenel precej romansko.

O slavnem Torquatu Tassu pripovedujejo, da je že kot mal otroček znal latinsko govoriti. Macaulay pa je menda že s 7 leti spisal svetovno zgodovino. Filozof Leibnitz je s 15 leti že ločil filozofske sisteme. Ti mladi geniji so ostali geniji tudi potem, ko so dorasli. Vendar so to izjeme.

Dandanes filmski svet kar obožuje igralsko sposobnost 7 let stare deklice Shirley Temple. Kdo bi mogel vedeti, kaj bo njena igralška sila vredna čez 7 ali 10 let? V tej zvezi naj navedemo zgled slovečega Karla Witteja, ki je bil znan raziskovalec Danteja. Ta Witte je bil pravi čudežni otrok. Ko pa je dorasel, je postal komaj nadpovprečen profesor, ki nikakor ni bil genijalen. Ko je bil deček 8 let star, je govoril grško, latinsko, francosko, angleško in italijansko. Ko je bil star 10 let, je že študiral na univerzi v Göttingenu. Ko je dozoril v moža, je dobil pravno stolico na univerzi v Halle. Ta je srečno končal svoje čudežno dobo ter je postal dober profesor, pa nič več.

Mehika postaja indijanska država

Na Dunaju je te dni predaval Colin Ross o najnovejšem razvoju Amerike. Njegovo predavanje bo marsikoga zanimalo, ker se tiče vse Amerike. Posebej pa veli o Mehiki tole:

Zibelka stare ameriške kulture je tekla na mehiški visoki planoti. Nekdaj v prastarih časih so se azijski narodi čez zamrznjeno Beringovo morje selili v Kanado ter potem od tukaj silili naprej proti jugu. Ze v tisti sivi davnini je bila mehiška visoka planota privlačna sila za te nove naseljence. To je Mehika ostala tudi pozneje ter bo ostala še vnaprej, česar se moramo zavedati. In zato bodo ti kraji in ti ljudje odločilno vplivali na prihodnji razvoj vse Amerike.

Srednja Amerika je plemensko tako sestavljena, da bo Mehika kmalu postala čisto indijanska država. Prvotni indijanski prebivalci Mehike namreč niso izumrli, pač pa se začuda naglo in močno množijo. Okoli Karibskega morja prebivajo danes že kakih 30 do 40 milijonov rdečih ali črnih ljudi. Če pomislimo, da se rdeči prebivalci Srednje Amerike silno naglo začinjajo zavedati svoje nerodnosti in da so začeli že zavestno delati na to, da bi se obnovila stara indijanska država Aztekov, moramo razumeti, da so Indijanci postali že velik politični činitelj, ki igra že precejšnjo vlogo. Na drugi strani pa imamo opraviti še z Zamorci, ki jih je beli človek kakor sužnje privlekel iz njihove domovine v Ameriko. Ti Zamorci imajo v Ameriki že svoje šole, ki so jim dali dočela svoj značaj ter so si prisvojili vse pridobitve bele civilizacije. Tako je tudi že črni mož v Ameriki postal močan činitelj.

V Mehiki se uveljavljajo sicer boljšeševske namere, toda zraven teh silijo na dan že tudi narodna prizadevanja Indijancev. To je dejstvo, ki ga je treba priznati. Dalje pa moramo še pomisliti, da je tik pred Srednjo Ameriko polno otokov, ki so si črni ljudje na njih že prisvojili veliko politično veljavo. Na otoku Haiti pa so si Zamorci zgradili že svojo lastno državnost.

Po esperantskem svetu

Na 34. svetovnem Evharističnem kongresu v Budimpešti

bodo katoliški esperantisti predložili sledečo resolucijo:

Katoliški esperantisti, zbrani na Evharističnem kongresu v Budimpešti, spoznavajoč važnost Mednarodnega Esperantskega Glasja (Internacia Esperanto Akordo), pozivajo vse katoliške esperantiste, naj pripravijo prošnjo na Njegovo Svetost papeža Pija XI., da se naj katoliška Cerkev s svojim po vsej zemlji razširjenim šol. aparatom pridruži IEAK (Medn. Esper. Glasju), imajoč pred seboj cilj, da se vpelje esperanto v vse šole, če se 6 držav (v začetku) izreče za to.

V ta namen se bo izvolila komisija, ki bo zbirala podpise med vplivnimi katoliškimi esperantisti in duhovniki.

Omenim naj, da se je IEAK pridružilo že več neesperantskih društev v mnogih državah, na Holandskem skoraj vse kulturne in strokovne organizacije.

Tako bodo esperantisti še najprej prišli do svojega cilja, da se esperanto uvede v vse šole sveta kot obvezen predmet.

65.000 bojnikov v Alzaciji - Lotaringiji zahteva vpeljavo esperanta v šole

V Metzu se je vršil 9. aprila t. l. kongres bojnikov, na katerem je Hagenau-Wissembourška sekcija predlagala, da naj sprejme unija resolucijo sekcije, da se naj v vse šole uvede esperanto kot obvezen predmet. Predlog sekcije je bil enodušno sprejet. Ker šteje zveza bojnikov v Alzaciji-Lotaringiji 65.000 članov, je to vsekakor lep uspeh esperantistov v Alzaciji.

To resolucijo bodo predložili bojniki tudi na vsedržavnem kongresu francoskih bojnikov, ki se bo vršil o binkošti v Nici.

Brezlična postaja razpisuje nagradne natečaje

Za 4. natečaj se je prijavilo nad polovico natečajnikov v esperantskem jeziku (več kakor v angleškem, nemškem, francoskem in holandskem jeziku skupaj). Nagrade so dobili: dva esperantista, dva Nemca, en Nizozemec, en Anglež in en Francoz. Nagradjemcem bodo poslali kupone za brezplačno vožnjo in 15 dnevno bivanje v Italiji.

★

Kaj pravi kino

V Slogi

Film »Dih smrti« naj bi rajši ne bil prišel v naše mesto. Ze reklama tako »čudovito« vabi, češ da naj pridejo le ljudje »močnih živcev«, da so »grozotnosti« in tako dalje. »Dih smrti« je kar preveč prozorno »grozotna«, mogoče v Ameriki še kaj vleče, saj se drugje filmska podjetja ne ukvarjajo več s takimi »frankensteinkami«, ki so na dve plati učinkujoče, kakršni človek jih pač gleda, da stvar v dobro obrne ali pa v slabo. Boris Karlov je darovit igralec, zato je škoda, da ga kažejo v takih ničvrednih vlogah. Ali je mladina, ki si najraje ogleduje take filme, kaj opozorjena, da naj nikar ne meče denarja ven za take in podobne »Dih smrti«?

V Valovi

Francoska revolucija je prikazana v nemškem filmu »Revolucijska svatba«, ki so jo uprizorili Nemci in ki zares ni zaloigra, saj ji nedostajajo vsakršne logične zveze in tudi pameti. Brez dvoma ne more biti po življenju posneto, če se žena kar koj po moževi obsodbi na smrt zaljubi v drugega. Prav tako se pa republikanski častnik, seveda »značajen in junaški« kar hipoma sprevrže v izdajalca in krivoprišestnika. Še več je takih trapastih hipnih sprememb, ki nimajo nobene podlage ne v življenju in tudi ne v filmu. Mimo tega so sladkobno dolgočasni razni pogovori o redu in odločnosti, ki so jih tudi sicer polni nemški filmi. V tekmi za smrt, kjer zmaga republikanec, pa je naravnost atentat na gledalčeve razsodnost tisto besedičenje o izdajalcih in gorečnikih za domovino... Kako da se more iz take velike zgodovinske zadeve, kot je bila francoska revolucija, izcimiti taka puhla šara?

IVANHOE

Štev. 127.

Rešena

Komaj je črni vitez izgovoril, se je iz gozda zaslajalo glasno klicanje. Skoro nato je samotar stal sredi svojih starih tovarišev. S seboj je vodil Juda Izaka. Privezal ga je bil za dolgo vrv in ga vlačil za seboj.

»Prostora vašemu dušebrižniku in njegovemu jetniku!« je na vse grlo kričal razposajeni samotar.

»Tvoje dušebrižništvo je bilo precej mokrotno, kakor se vidi,« je omenil Locksley. »Koga pa imaš s seboj?«

»Tegale tukaj? Tega sem uplenil z mečem in sulico, bi se mi bilo skoraj zareklo. V resnici sem ga s svojo duhovno besedo pregovoril ter ga iz temnice nevere privlekel na pravo svetlobo. Sam povej, Jud, ali ni res vse tako? Ali nisem vso noč prebil v družbi s teboj, ti napijal pogum ter ti razlagal temne skrivnosti iz zapletene poti, po katerih se moreš rešiti Satanovih krepčev? No, povej ne! Govori vendar! Kaka je tvoja vera?«

»Pusti pri miru te stvaril!« ga je opomnil Locksley. Rajši nam povej, kje si Juda našel!

»Ko sem videl, da grad gori, se mi je zazdelo, da bi bilo nekaj strašnega, ko bi bilo uničeno vse dobro vino, kar ga je v kletih. Zato sem epodaj vlomil vsa vrata, da sem lahko prišel do dobrih božjih darov.«

Oj ta ženska moda! Pri neki letalski prireditvi v Harmondsworthu na Angleškem so videli gledalko s klobukom, kakor ga nam kaže slika

Glasbeno-pevski večer v Celju

Med vsemi prireditvami CKT je dosegla višek pevsko-glasbeno prireditev v mestnem gledališču. Glasbeno-pevski večer je bila prireditev, kakršne ni bilo v Celju dolgo let.

Večer je otvoril pomnoženi orkester Glasbene Matice, ki je z resno poglobljenostjo, kakor tudi s skrbno tehnično izdelanostjo in plastično jasnostjo polifonovega prepletanja odigral uverturo k Novačanovemu »Hermanu Celjskem« ter izvajal iz Celjske suite tri stavke. Orkester je dirigiral avtor g. K. Sancer in žel buren aplavz občinstva. Mešani zbor Celjskega Zvona je pod vodstvom dirigenta in skladatelja g. Cererjevo zapel A. Miheličičev »Darovanje Mariji in »Kosa« in Sl. Miheličičev »Soldaška«. Zbor je v glasovih izenačen, sočen in čist ter posveča lepo pozornost izgovorjavi. Dirigent, ki je sam skladatelj, se je v izvedbi pravilno podredil slogovnim zahtevam skladbe in je plastično izdelal motivno zgradbo. Nikakor ne smemo prezreti mladega solista Janka Zagarja, ki nam je s svojim čistim glasom še posebno ugajal. Nato je nastopila priznana solistinja ga. H. Rajhova, ki je ob spremljanju g. M. Sancerja na klavirju zapela Sancerjev »Poziv«. Poslušalstvo je za odlično izvajanje nagradilo s burnimi aplavzi. Presenečenje nam je pripravila ga. M. Sancerova, ki nam je izven sporeda izvajala svoje prvo delo, »Trenutek«. Po sebnosti sporeda je bila točka, ko je nastopil ljubljenski baritonist g. prof. M. Močan ter nam s svojim prijetnim, sočnim in občutnim glasom zapel C. Pregljevo »V mraku« in A. Cererjevo »Serenado«. Že skladbi sami sta umetnini, ker pa jih je zapel g. Močan, sta dobili še poseben izraz. S. Miheličič se nam je z nastopom s svojo klavirsko suito prikazal kot mlad skladatelj, ki nagiba k modernemu nastrojenju in ustvarjanju. Moški zbor »Ojke« je zapel pod vodstvom dirigenta in skladatelja g. C. Preglja tri lepe njegove skladbe »Zunice«, »Utraj mi še rožice« in »Pesem o beli hišici«. Posebno lepo je izvenela narodna pesem »Zunice« in »Pesem o beli hišici«. Glasovno so se najbolj odlikovali basisti, dočim so bili tenoristi nekoliko prešibki. V splošnem pa je zbor zelo discipliniran in je zadovoljil. Godalni orkester Gl. Matice je izvajal dr. F. Delakovo skladbo ter zasluži po čisti intonaciji dostojno priznanje. A. Miheličič »Večerni zvon«, ki sta ga zapela sopranistinja ga. A. Mikelcova in tenorist g. J. Zagar je vžgal občinstvo, da ju je nagradilo s dolgotrajnim ploskanjem. Orkester je bil skladen. Celjski orkester je vsem ugajal in lahko rečemo, da je v tem pevskem društvu največ mladega idealizma. Prevodja g. A. Cerer je Celjski orkester odlično izvedel, njegova kompozicija »Hrepenenje« in »V jutru« pa sta dali lepemu besedilu poudarek čestitih doživetij ter vžgali prav življenjsko. Sl. Miheličičeva skladba »Tržaškim bratom« je romantična moderna umetnina, polna lirike in romantične oblikovitosti. S. Sardenkovo »Polje«, ki ga je uglasbil g. A. Miheličič, je bila na sobotnem večeru najlepša narodna pesem. Celjsko pevsko društvo je zapelo C. Pregljevo »O, da je roža moje srce« in R. Sancerovo »Vepernica«. Zbor je discipliniran, močan, zanesljiv v vseh glasovih ter v svojem prednašanju natančen. Glasovno je zbor odlično »Dr. Schwabova spevoigra« »Knez Volkun« »Askerčevi pesnitvi« »Junaki« je dosegla na sobotnem večeru velik triumf. 25 let je počivala v »Dr. Schwabovem arhivu in dočakala svoj srebrni jubilej v CKT. Zal, da se je na koncertu izvajal le del te teatralne skladbe »Kajanje« pod lipov. Dirigent g. P. Segula je obvladal veliki orkester in discipliniral zbor, da ni bilo opaziti nejasne ritmične kompaktnosti in dinamičnosti ter so posebno nekateri stavki porasli crescendo do močne učinkovitosti. Do posebnega izraza je prišla na koncertu »Himna Celju«, delo glasbenika in ravnatelja Gl. Matice g. I. K. Sancerja, ki je priredil to delo izrecno za CKT. Veličasten je bil pogled na skupen nastop vseh celjskih pevskih društev s pomnoženim orkestrom! Silna čustvena vsebinska pesem pisatelja Roša in skladba avtorja je razvila močnega zbor, da je zabučala po dvorani mogočna »Celjska himna«, ki naj bi tudi v bodoče še večkrat pod istim okriljem združila vsa celjska pevstva društva, vsaj ob večjih slavnostih in prireditvah. Pesem je izvenega naravnost, skladno ter dala s solopetjem ge. H. Lapajne tove pečat uspehu glasbeno-pevskega večera.

Celjsko občinstvo je hvaležno prirediteljem za ta večer. S. Š.

Celje

e Oseba vest. Višji poštni kontrolor Karel Mlaker v Celju je imenovan za višjega tajnika in je premeščen na direkcijsko v Ljubljani. Kontrolorka Marija Škoflec je premeščena iz Gor. grada v Celje. Premeščeni so tudi zvančičnika

Na „Lovčenu“ okrog Balkanskega polotoka

II. Benetke, 8. maja.

»Lovčenu«, ponosna ladja Zetske plovilne, čaka v sušaški luci na odhod. Ladje se zbirajo, da se poslove od najmlajšega in najlepšega jugoslovanskega izletniškega parnika, ki nosi ponosno ime skalnatega Lovčena. Na molu so že predstavniki oblasti, zastopniki obeh sorodnih pomorskih društev, Jadranske in Dubrovniške plovilne, da žele »Lovčenu« srečno pot, ko se odpravlja prvokrat na tako pomembno vožnjo okrog Balkanskega polotoka. Točno ob šestih popoldne da kapetan g. Gjuričič znak za odhod in skoraj četr ure je obračal ladjo v smer proti Benetkam; tedaj pa so se za slovo Sušaku in prijateljem na molu še enkrat oglasile vse sirene in zapluli smo z vso brzino v italijanske vode ob Reki proti Opatiji in Cresu. Za »Lovčenu« so se spustili galebi in pognali delfini, skakajoč tudi meter čez vodo, na Sušaku in Reki je ugašalo sonce, v Opatiji je padel mrak in ob vhodu v vrata med Cresom in Istro so prižigali svetilnike. Učko goro je že zagrnila noč in gong je pozval k večerji.

Malo nas je na brodu. Samo predstavniki oblasti, družbe, vojaštva, časopisov, poveljniki častniki in posadka.

Prav prijazno se smehljali mladi kapitan g. Gjuričič, pristen Dalmatince. Samo trije častniki smo šele in med nas sede g. ravnatelj Junio, da nas pozdravi, a na našo prošnjo je moral govoriti o zgodovini barke in o pomenu proge, na katero se odpravljamo danes prvokrat.

»Lovčenu« je mlada ladja, majša kot »Kraljica Marija« ali »Prestolonaslednik Peter« in je bila zgrajena pred dvema letoma v Ameriki ter namenjena za prekoceanski promet. Je luksuzna ladja, ki ima samo dva oddelka: luksuzne kabine in prvi turistični razred. Sicer

Ivan Petauer in Alojz Gajšek iz Grobelnega v Celje, in Stanko Fendre iz Celja v Grobelno. e Uboga mati prosi dobra srca, da bi se usmilili njenih šestih malih otrok, ki so zaradi materine operacije in boleznj popolnoma prepuščeni samim sebi. Darila sprejema uprava podružnice »Slovenca« v Celju.

e Kino »Union«: »K novim obalam«. e V Vojniku je začel izhajati lokalni časopis »Vojniški zvon«, ki hoče dati pregled o gospodarskem in prosvetnem stanju kraja. Pri naša tudi novice. Letno stane 12 din.

e Lahnkoatletski meeting v Celju, prvi v letošnji sezoni, bo v nedeljo 15. maja dopoldne na Glaziji. Nastopili bodo vsi celjski lahnkoatleti in juniorji.

e Kino »Metropol«: »Gozdni akord« po znamenitem Ganghoferjevemu romanu.

e Nedeljski nogomet. V nedeljo ob treh popoldne bo na Glaziji prvenstvena drugorazredna nogometna tekma med SK Laško in SK Hrasnikom, ob pol 5 pa finalna prvenstvena nogometna tekma med SK Celjem in CSK. V Zalcu bosta nastopila celjska Jugoslavija in Zalec.

Akademija klasične gimnazije

Ljubljana, 10. maja.

V času, ko se povsod v svetu pretirano podarja pomen telesne vzgoje za mladino, ker je to v interesu imperializma, ko dan na dan čitamo o velikanskih paradah, pri katerih mora celo neznana mladina, ki komaj zna dobro držati žlico in peresnik, nastopati s puškami na ramah, v času, ko opazujemo, da se prave kulturne vrednote skušajo zavestno potiskati ob stran tudi v mladinskih vzgoji, je takale akademija, ki so nam jo snoči v franciškanski dvorani podali dijaki in dijakinje klasične gimnazije, svetel in razveseljujoč dogodek, saj nam je zgorevoren dokument o resnem in tvornem kulturnem delu elite naše srednješolske mladine.

Povabilu na akademijo se je ljubljansko občinstvo odzvalo dokaj častno, saj je dobobra napolnilo franciškansko dvorano. Med odličniki, ki so počastili akademijo s svojim obiskom, naj omenimo rektorja univerze dr. Rada Kušeka, velikega prijatelja slovenske mladine češkoslovaškega konzula g. Minovekega, univ. prof. dr. Fabjana in druge. Navzok je bil tudi ves proforski zbor klasične gimnazije z direktorjem dr. Lokarjem na čelu, direktorji in profesorji drugih ljubljanskih gimnazijskih zavodov, starši in prijatelji mladine, največ pa je bilo seveda mladine same, ki je prihitela občudovat svoje vrstnike.

Po drž. himni, ki jo je občinstvo poslušalo stoje, je nastopil mešani zbor pod vodstvom prof. Luke Kramolca, ki je dovršeno in v občutku odpel tri mešane zore Deva, Svikiarica in Jobsta ter žel zasluženi aplavz. — Prav prikupno je nato odigrala mlada Levanič Eleonora na klavir Novakovo »V gozdu« in Schubertov »Scherzino«. Osmošolki Snaj Ivanka in Marček Mara sta ob spremljevanju klavirja prav lepo dpeli Kramolcev »Visoki rej pod lipo«. V naslednji točki sporeda je osmošolec Pavčnik Polde recitiral nekaj odlomkov iz Zupaničeve »Dume« res tako dovršeno, da mu je treba čestitati. S svojim krasnim organom in z globoko doživeto interpretacijo nam je podal Zupaničeve verze tako prepričevalno, da so oživel pred našimi duhovnimi očmi. Bil je deležen tolikšnega odobravanja, da je moral pred zastorom še dodati odlomek. — Z resnično virtuozno ambicijo je odigral nato na klavirju osmošolec in konservatorist Osana Jože štiri težke Chopinove skladbe. — Prvi del sporeda je zaključila prvotolka Šuklje Milena, gojenka plesne šole, ki je odplesala na Chopinov »Valček« krasno plesno studijo. — Drugi del sporeda je izpolnil godalni orkester, ki je pod vodstvom dirigenta osmošolca Osane Jožeta podal večje število težjih kompozicij, med njimi pet kompozicij sedmošolca Ramova in Osanovo Introdukcijo in Fugo. Orkester nas je presenetil z lepim umetniškim izvajanjem. Vsi nastopajoči so bili deležni viharnega odobravanja občinstva ter so prejeli od svojih tovarišev lepe šopke.

Dijakom klasične gimnazije smo toplo hvaležni za to lepo prireditev!

Sporazum v stavbni stroki

Preteklo sredo je bil končno dosežen sporazum med stavbnimi delavci in delodajalci za sklenitev kolektivne pogodbe. Sporazum je bil sklenjen samo za področje Združenja pooblaščenih graditeljev v Ljubljani, vstvešji celjsko področje, a brez področja mariborskega poverjenstva. Splošna določila kolektivne pogodbe bodo ostala v glavnem nespremenjena. Vendar je delavstvo doseglo še nekatera izboljšanja. Tako je n. pr. akrajšana poskusna zaposlitev od mesec dni na 14 dni in podjetja smejo zaposliti delavca na poskušnjo samo enkrat. Mezde se bodo zvišale povprečno za 25 pr. Lani so znašale minimalne mezde za nekvalficirane delavce v poskusni dobi 3.25 din na uro, po nji pa 3.50 din. Zidarji z

nad triletno prakso so zaslužili najmanj po 5.50 in 5.75 din. Najmanj polovica zidarjev je morala imeti 5.75 din mezde na uro. Za zidarje, ki niso imeli še 3 leta prakse, je bila določena minimalna mezda 4.75—5.25 din na uro. Letos bo znašala minimalna mezda za nekvalficirane delavce 3.75 din na uro in ne bo v poskusni dobi nič nižja. Za polovico zidarjev zaposlenih pri podjetju z nad triletno prakso bo znašala minimalna mezda 5.50 din, za drugo polovico pa 5.75 din na uro. Zidarji z manj kakor 3 leta prakse, bodo zaslužili najmanj 5.25 din na uro.

Delavstvo bo skušalo doseči, da bo veljavnost kolektivne pogodbe razširjena tudi na mariborsko okrožje. Nadalje bodo skušali skleniti tudi primerno kolektivno pogodbo za kamnolomniško in opekarniško delavstvo.

Mednarodni mladinski tabor v Ljubljani

V zadnjih dneh meseca junija 1938 se bo vršil v Ljubljani mednarodni mladinski tabor in mednarodne tekme. Ker bo v teh dneh Ljubljana polna tujcev iz naše države in zamejstva, ne bodo mogli dobiti vsi prenočišč v hotelih.

Zato prosi stanovanski odsek za mladinski mednarodni tabor, da mu ljubljanski prebivalci naznanijo, ako bi za časa prireditvenih dni mogli odstopiti kako sobo domačim ali tujim gostom. Vsak naj v prijavi navede točno ulico, hišno številko, stopnišče, nadstropje, število sob in postelj ter ceno za sobo (posteljo) za eno noč.

Prijave je poslati na: Stanovanski odsek za mednarodni mladinski tabor, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7.

Tam se sprejemajo prijave tudi osebno.

Vrhnika

V nedeljo gostuje na Vrhniki prvič »Slovenska scena mladih«. Nastopila bo z Mrakovsko »Cajkovski«, ki je dosegla že v Ljubljani velik uspeh. Opozorjamo vso javnost, da se te prireditve polnoštevilno udeležijo. Predstava bo v nedeljo, dne 15. t. m. v Rokodelskem prosvetnem domu ob pol 9 zvečer. Predprodaja vstopnic bo istotam.

Sport

Mariborski šport

Maribor, 12. maja.

V nedeljo, dne 15. t. m., se odigra že deveto kolo finalnega prvenstva LNP, in sicer se srečajo naslednji nasprotniki:

V Mariboru na stadionu SK Železničarja ZSK Hermes (Ljubljana) : ISSK Maribor. Po zadnjem sijajnem uspehu Maribora, ki je na vročih tleh v Čakovcu 4:2 prepričevalno premagal vodeče na tabeli ter jim s tem zadal prvi poraz v tem tekmovalstvu, imajo domačini vse izgleda, da tudi v srečanju s Hermežani pridobijo obe točki in dober rezultat.

V Celju: Čakovečki SK : SK Celje. Tudi tu bo borba napeta, ker so Celjani na svojih tleh nevaren protivnik. Sigurno se bodo skušali revanširati za poraz 3:0 v Čakovcu ter se s pridobitvijo obeh točk hoteli pomakniti z zadnjega mesta na tabeli. Prikljka je dana, ker — kakor je videti — so tudi Čakovčani premagljivo močvito.

V Kranju: SK Železničar : SK Kranj. Mariborčani bodo morali napeti vse sile, da nadvladajo domačo enajstorico in da si na ta način zasigurajo doseženo 3. mesto na tabeli.

Prvenstvena tabela je sedaj naslednja:

1. Čakovečki SK	7	5	1	1	17: 7	11
2. ISSK Maribor	7	4	2	1	16: 9	10
3. SK Železničar	7	3	2	2	22:12	8
4. ZSK Hermes	8	2	4	2	19:18	8
5. SK Kranj	7	1	2	4	8:18	4
6. SK Celje	8	1	1	6	6:23	3

Nedeljski šport

na igrišču Primorja

ASK Primorje in SK Ljubljana priredita v nedeljo, dne 15. t. m., na svojem igrišču na Tyrševi cesti zanimivo športno tekmo:

SK SLAVIJA : SK LJUBLJANA KOMB.

ter v odmoru nogometne tekme lahnkoatletске in teškoatletске nastope. — Program bo zelo zanimiv, tako da bo občinstvo, enkrat res prišlo na svoj račun.

Otročiček slutil smrt

Šmarjeta, 10. maja.

Mali cerkovnikov Lojzek iz Vinivske pri Šmarjeti je v ponedeljek ves dan stopical za mamo. Pa jo vpraša: »Mama, če bi ti umrla, ali bi prišla v nebesa?« »Seveda bi,« odgovori mati. »Kaj pa, če bi jaz umrla in šel proti nebesom, ali ne bi padel dol?« »O ne,« ga potolaži dobra mamica, »Tebe bi angeleli držali, da ne bi padel z nebes.« Pred mrakom je šla mati v hlev, otrok je pa ostal v veži pri štedilniku. Ko stopi mati iz hleva, priteče Lojzek kot živa goreča bakla iz veže. Prav vsa oblečka je na nedolžnem otroku zgorela. Mati se tleče ostanke obleke polije z vodo in ga nese v hišo. Iskali so sicer pomoči v bolnišnici, pa opekline so bile prestrašne, da bi otrok ostal pri življenju. Malo pred polno se Lojzka angeleli odnesli v nebesa. Kako je nesreča nastala? Najbrž je fantek odprl vrata pri štedilniku, plamen je švignil ven in vnel otrokovo oblečko.

Jesenice

Simfonični koncert 1. planinskega pešpolka iz Škofje Loke bo v soboto, dne 14. t. m. ob pol 9 v veliki dvorani Krekovega prosvetnega doma na Jesenicah. Dirigent g. L. Smrekar, jeseniški rojak, bo v pestrem in skrbno izbranem sporedu pokazal višino svojega orkestra, ki je pod njegovim vodstvom dosegel ubrano skladnost in do potankosti izdelano instrumentalno zvočnost. — Vstopnice, ki so obenem sporedi, se dobe v trgovini Krekovega doma po ceni 10 in 8 din. Prepričani smo, da bodo Jesenčani razumeli visoko stremljenje prirediteljev in jih nagradili s številnim obiskom.

Kino Krekov dom predvaja drevi ob pol 9: »Melodija sveta«. Igra R. Taylor in E. Powell.

Velenje

Telovadišče si napravila pri Društvenem domu naš fanovski odsek. Čuje se, da ga bo uporabljala tudi občina za izvrševanje zakona o obvezni telesni vzgoji.

Število Mohorjanov je naraslo letos od lanskih 65 na 210! — Naša župnija ima 275 hiš in okoli 2000 prebivalcev. — Tega ne poročamo, da se bomo, ampak da damo še drugim pogum!

SK Zet (Zagreb) : SK Reka

V nedeljo bomo imeli zopet priliko videti na igrišču SK Reke ob Tržaški cesti dobro enajstorico iz Zagreba, ki se bo v prijateljskem srečanju pomerila z Vičani. Po gostovanju SK Viktorije je vodstvo kluba povabilo, v goste drugoplasirani klub zagrebške podvezne lige SK ZET. Imenovani klub zastojata za prvakom te lige SK Viktorijo le po goliferenci, kar nam dovolj priča o nogometnem znanju te enajstorice. Da so gostovanja zagrebških klubov za Ljubljano vedno privlačna, nam pričajo dobri poseti, katere so imeli gostujoči klubi iz Zagreba. Dolžni smo Vičanom hvalo za tak korak, da nam vsaj en klub poleg SK Ljubljane nudi priliko spoznati klube izven okoliša LNP. Da se SK Reka nahaja v dobri formi, nam pač pričajo lepi rezultati, katere je klub dosegel v tekmovalstvu za medklubski pokal in postal končno tudi zmagovalce istega. Vičani bodo napeli pač vse sile, da postavijo dobrega nasprotnika in dosežejo čim lepši rezultat.

Podrobnosti o gostujočem klubu bomo objavili jutri.

Nemka Christl Cranz, znana mednarodna in olimpijska smučarska zmagovalka, je preteklo nedeljo zopet zmagala v veleslalomu, ki se je odigral v Titliu v Švici. Proga je bila 4.8 km dolga, je imela 1434 m višinske razlike in 33 vrtacij. Pri moških je pa zmagal Norvežan J. Koernberg.

Celjski šport

Propagandni lahnkoatletski miting za seniorje in juniorje.

Sportni klub Celje priredi v nedeljo, 15. maja, ob pol 9 dopoldne na Glaziji propagandni lahnkoatletski miting, na katerem imajo pravico starta vsi verificirani in neverificirani atleti člani klubov JLAZ.

Tekmovalni red in obseg tekmovalnja: Juniorji A 60 m; jun. B in C 100 m; seniorji 100 m; skok v višino jun. B in C ter sen.; 300 m sen.; 300 m jun. B in C; met krogla jun. B in C; 400 m sen.; 1000 m sen.; met kopja jun. B in C; met diska sen.; 1000 m jun. B in C; skok v daljino sen. ter jun. A, B in C. — Prijave je treba poslati najkasneje do sobote, 14. maja t. l., dopoldne na naslov: SK Celje, Celje. Prijavnine ni. Prvi trije tekmovalci v vsaki disciplini prejmejo priznanice. Tekalci morajo 380 m, je pokrito z usaki ter ima štiri nadzorne zavojke. Tekmuje se v smislu pravil in pravilnikov JLAZ.

RAZPIS

propagandnega lahnkoatletskega mitinga, ki ga priredi SK »Železničar« v Mariboru dne 22. maja 1938 na svojem stadionu ob Tržaški cesti z začetkom ob 9. uri. Tekmovanje priredi klub po dolžnosti.

Tekmovanje se bo vršilo na tekalnici, ki je dolga 428 m, ima dva nedvigljena zavojta ter je pokrito z usaki. Pravico do nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti klubov, ki so članjeani v JLAZ.

Pisemno prijave s prijavnino 2 din za osebo je poslati na naslov: Jenko Jože, stadion SK »Železničar« v Mariboru, Tržaška cesta, najpozneje do 20. maja do 12. ure. Poznejše prijave se sprejemajo proti prijavnini 4 din za osebo. Tekmovanje se bo vršilo po pravilih in pravilnikih JLAZ.

Točke in vrstni red tekmovalnja:

1. Tek 80 m juniorji B in C (predtekmovalnja).
2. Tek 150 m sen. (predtekmovalnja).
3. Met krogla sen. in juniorji.
4. Tek 1000 m juniorji B in C.
5. Skok v daljino sen. in juniorji.
6. Tek 600 m sen.
7. Met diska sen. in juniorji.
8. Tek 80 m — finale.
9. Tek 3000 m.
10. Tek 150 m — finale.
11. Met kopja juniorji.
12. Skok v višino sen. in juniorji.
13. Stafeta 4x100 m sen.; stafeta 4x100 m juniorji.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Predavanje SPD za člano mladinskega odseka in tudi za vse ostale ljubitelje prirode se bo vršilo v petek, dne 13. maja ob 18 v predavalnici Srednje tehnične šole na Askerčevi cesti. Predaval bo g. p. Janez Žurca o geologiji v naših planinah. Predavanje bo zelo zanimivo in poučno za vsakega planince.

Smučarski klub »Ljubljana« priredi v soboto, dne 14. maja t. l. ob 20 v restavraciji pri Slamiču pozdravni večer svojim tekmovalcem. Vabljeni vsi tekmovalci, člani in prijatelji kluba.

V III. objektivni »bor LZZSP bo v petek, dne 13. maja 1938 ob 20 v prostorih danske sobe »Kavarna« »Emena« z naslednjim dnevnim redom: 1. Otvoritev in pozdrav predsednika. 2. Določitev verif. odhora, zapisnikarjev in dveh overovalcev. 3. Poročilo upravnega odhora. 4. Poročilo nadzornega odhora. 5. Volitev novega odhora. 6. Samostojni predlozi in sluzajnosti.

Smučarski klub Ljubljana. Pozdravni večer svojim tekmovalcem priredi smučarski klub »Ljubljana« v soboto, 14. maja, ob 20 v restavraciji pri Slamiču. Vabljeni vsi tekmovalci, člani in prijatelji kluba.

SK Slonjan. Drevi ob 8 h članski sestanek v gostilni Malis.

STK Moste. Drevi ob 20 bo sestanek, katerega se morajo udeležiti vsi aktivni nogometaši in odbojniki. Kdor bo neopravičeno izostal, nanj ne bomo več računali.

Ob šestih zjutraj smo se usidrali v Benetkah.

S 1. majem je bil odprt v Beogradu Hotel Astoria

nasproti kolodvora

Telefon št. 22-784

Hotel je najmodernejše urejen ter razpolaga z najboljšim komfortom: topla in hladna voda, sobe s kopalnicami in telefoni, lift itd. Cene zelo solidne

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonoska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prodamo

Salonska obleka

nekajkrat rabljena — po nizki ceni prodaja. Istotam nagrobni kamen. — Sv. Florijana ulica 26-I

Bufet s kuhinjo

v Zagrebu (velik promet) takoj prodam zaradi smrtnega primera. — Prevzem inventarja za 17.000 din brez odstopnine; vprašati: Zagreb — Draskovičeva 44, Bufet.

Žive kokoši, pitane

v zabojih po 20 komadov 11.75 din kg, franco vozina — razpošilja — G. Drechsler, Tuzla (1)

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri že od Din 550.— naprej.

Nova trgovina
Ljubljana - Tyrševa cesta 36
(nasproti Gospodarske zveze)

Slava Gril

Kreme in knjige o kozmetiki — Cesta na Rožnik 29. (1)

Najboljši trboveljski premog

brez prahu
koks, suha drva
I. Pogačnik
Bohorjeva 5 Telefon 20-35

Priznana

»BRENNABOR«

lahka motorna kolesa
100 cm, eleganten model, so zopet prispela.
KLEINDIENST & POSCH
Maribor, Aleksandrova 44

**KUPUJTE PRI NAŠIH
INSERENTIH!**

Šivalni

stroji »Veritas« in »Viktoria«, ženski, obrtniški z okroglim čolnikom, šiva naprej in nazaj, krpa, šiva in veže, nepogrešljiv kabinet din 1750.—

kolesa

(dirkalna) s prostim tekom in zavoro, moška, ženska in dirkalna, kompletna dirnarjev 750.—

pisalne

stroje »Merkur« in »Uranija«, masivne portabelne elegantne kovčuge s 80-88 črkami cirilice ali latinice, cena din 1500.—

radio

aparate »Nordmark« Grätzer-Magleno oko 6-čevni, elegantni za vse valovne dolžine, cena din 2.500.— do 3.500.— Okasion, kupljene na licitaciji propadlih zalog »Philips«, »Telefunken«, »Blaupunkt« in »Standard«, 3 do 4 evni, din 1.000.—; 8 čevni dinarjev 1.500.—.

Lahko tudi na odplačevanje. Naplačilo din 100.— se mora poslati skupno z naročilom. Mesečno odplačevanje din 100.—. Za predmete, kateri Vas zanimajo, zahtevajte posebno ilustriran cenik in priložite din 1.— v znamkah. — Vse blago je izdelek slavni nemških tvornic, kupljeno in plačano s klirinom, v zamenjavo za naše jugoslovanske proizvode, zato je tako poceni, lešeno zastavljeno, notnike in posredovnice. Katalog in abonentni list — protokolacija ni potrebna, zaslužek dober.

„MERKUR“-ZAVOD

Beograd, Pašćeva 2. Poštni predal 806. Tel. 28-021. Račun pošt. hran. Beograd št. 57.682

Denar

Bančno kom. zavod - Maribor

Aleksandrova cesta št. 40
kupi takoj in plača najbolje

HRANILNE KNJIZICE

bank in hranilnic

VREDNOSTNE PAPIRJE

3% obveznice, bone ter srečke, delnice itd.

VALUTE VSEH DRŽAV

PRODAJA SREČK državnih razr. loterije.

STROJ

Lokomobil

120 do 150 HP, rabljeno toda v prav dobrem stanju, z ognjiščem za kurjavo z drobnim premogom kupimo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Lokomobila 150«

Posedstva

Parcele

v izmeri 500 do 1400 m² v severnem delu Ljubljane (svetokriški okraj) — napredaj — Mencinger, Ljubljana, Sv. Petra cesta 35 (p)

Vnajem

IŠČEJO:

Lokal

velik in dolg ter svetel, sposoben za moderni veleposredni bufet v strogem centru večjega mesta — iščem za daljšo dobo v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« Maribor pod »Moderni veleposredni bufet« št. 7619 (m)

ODDAJO:

Hotel »Hubertus«

nahajajoč se v sredini mesta Celje, takoj prodam ali oddam v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Hubertus« 7354. (n)

Čitajte in širite

»Slovenca«

Čisto svinjsko mast

prvovrstno, standard-eksportno
v zabojih po 25 kg netto
počeni od 100 kg
razpošilja

G. PREDOVIČ

Vrhovčeva 10 - Zagreb 2

Molitvenike vseh vrst • Rožne vence
Verižice in svetinje • Mirtine
venčke in šopke • Trakove
Sveče • Ročne torbice

za prvoobhajance in birmance

nudi najceneje trgovina

H. NIČMAN

LJUBLJANA, Kopitarjeva ul. 2 • Telef. 40-01

„SLOVENE“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Umrli je naš srčno ljubljeni

Saša

naš up in naš ponos

Pogreb bo v petek, 13. maja, ob 3 pop. iz pravoslavne cerkve Svetega Cirila in Metoda na pokopališče k Sv. Križu. Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, 12. maja 1938

Jovan, Gjurgijica in Dušan Hadži, starši in brat, ter ostalo sorodstvo

Zalostni sporočamo sorodnikom, prijateljem, znancem; da je danes zjutraj v 73. letu starosti, previden s svetimi zakramenti za umirajočega, umrl naš dobi oče, stari oče, brat itd. — gospod

VID ČRTANEC

železniški upokojenec in posestnik v Črnučah
Pogreb dragega nam rajnika bo v soboto, dne 14. maja 1938, ob 9 dopoldne iz Gmajne 22 na župno pokopališče na Črnučah Črnuče, 12. maja 1938 Zalujoči ostali

Neizmerne žalosti naznanjamo, da nas je za vedno zapustila naša nadvse ljubljena zlata mamica, stara mamica, tašča, gospa

Antonija Kolbe roj. Peruzzi

vdova po poštne upravniku

v četrtek ob 4 zj., v 74. l. starosti, previdena s sv. zakramenti. Blagoslov drage pokojnice bo v soboto, 14. maja, ob 10 dop. pred hišo žalosti v Litiji, nato bo prepeljana v Ljubljano, kjer bo ob pol 4 popoldne pogreb izpred kapele pri Sv. Križu.

Litija, dne 12. maja 1938

Zalujoči otroci in ostalo sorodstvo

Brez posebnega obvestila

Potrli žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je danes ob 1 ponoči zapustila naša zlata mamica, sestra, teta in svakinja, gospa

Iva Gostiša roj. Urbas

posestnica

po dolgi in mučni bolezni v 36. letu svoje starosti. Blago pokojnico položimo k večnemu počitku v soboto, dne 14. maja, ob 5 pop. iz hiše žalosti na pokopališče v Gor. Logatec

Gor. Logatec, dne 11. maja 1938

Zalujoči sin Lojz in ostalo sorodstvo

Hugo Wast:

Zlato večnega Juda

»Ali vam ugaja ime Barta?«
»Da, ker zveni kakor vaše, Marta.«
»Moje je bolj podobno Tamar. Rajši bi se imenovala Tamara. Zakaj me ne bi nekoč predstavili svoji sestri? Pravijo, da je zelo lepa. Ali je res?«

»Ne izgubljalva besedi,« je odgovoril z lahko nepotrpežljivostjo. »Dočiva uro.«

»Ob osmih zvečer!« je odgovorila Blumenova hči.

»Dobro. Ob tej uri je Julius Ram pripravljen za razgovore. Smrad iz njegovih steklenk ga draži in ga dela dostopnega za zaupne besede. Vaš oče bo z užitkom poslušal podrobnosti o izdelovanju zlata. Za vas bo to seveda dolgočasna stvar, Marta.«

Vrnila sta se v mesto in stopila k njemu na dom, da bi nekaj popila. Marta je čutila v sebi nepoznano srečo. On pa je ostal miren in se je smehljaj.

»Zakaj me več ne tikate, kakor v začetku razgovora?«

»Zato, ker se to ne sme. Priznam, da sem začela slabo, in vi ste storili prav, da me niste poenemali. Ali vam niso povedali, da sem sinoči dala zausnico prijatelju?«

»Ne. Kdo naj bi mi to pravil?«

»Vaši ogleduhi! Ali me ne zalezujete, kakor vas dajem zalezovati jaz?«

»Koliko laži so vam prodali vaši ogleduhi, Marta! Zakaj ste me dali zalezovati?«

»Prav imaš, Mauricio, tikati te moram. Ali veš, zakaj sem dala zausnico prijatelju? Hotel mi je poljubiti roko.«

»Roko, kakor kraljici? Bila si prekruta! Kaj pa, če bi jaz naredil prav tako?«

On je sedel na klopi v svojem vrtu, v senci

45

dehtečega zelenega napuša, ona pa je stala v jutranji obleki, v lahkih opankah. Izlegnila je roke kakor čudovit kip, on pa jih je nalahno z nasmehom, v katerem je bilo nekaj ljubezni in nekaj zasmeha, odrinil. Trudna njena usta so razodevala razočaranje.

Potem pa mu je vrgla v obraz žalitev:

»Ti ne boš nikdar tisti, ki naj pride v svojem lastnem imenu.«

Odgovoril ji je z nasmehom pod smrtnim izzivanjem njenih oči:

»Umakni z mene svoje oči, zakaj premagale me bodo.«

»Nočes torej, da te gledam?«

»Da. Ponovil sem vstico iz visoke pesmi.«

»Res! Tolikokrat si mi bral to knjigo! Šolari v Cedarju! Skratke usnice. To je bilo tvoje prvo navdušenje zame. Ali si pozabil?«

Mauricio je prevzemala vzdignjena lepota njene postave, ki se mu je zdela kakor znamenje njegovega rodu, in prikladal si je v spomin še druge podobe iz večne pesmi:

»Kako lepe so tvoje noge v tvojih opankah, o knežja hči. Zavoj tvojega pasu je kakor dragotina iz mojstrske roke.«

»Naučil si me brati v tvojih knjigah, potem pa si me pozabil. Ali si prepričan, da sem Judinja? Zakaj sem potem ljubosumna, če Judinje ne znajo biti ljubosumne?«

Mauricio jo je gledal molče in občudoval sijaj tistih majhnih oči, ki so ga izdale.

Potem je ona vzdignila z rahlim nasmehom:

»Tvoja glava je trdnjša od moje. Sonce me je upjaniilo kakor čebele na tvojem vrtu. Kdo drugi bi umrl od ljubezni. Ti si pa zadovoljen, da pred mano razgrinjaš thoro.«

»Visoke pesmi ni v thori,« ji je odgovoril s tistim hladnim nasmehom, ki je kazal, da je močnejši od nje in da ga njeni domisleki ne morejo spraviti s tira. »Sedi in poslušaj me. Ali naj naznanim za nocoj tvoj obisk v Ramovi hiši ali ne?«

Marta je padla iz oblakov. Zlato, Kahal, posli Rheingoldov, usoda sinagoge, vse to so bile za strastno srce besede brez pomena.

Iz oči ji je zdrsnila solza, ki ji jo je on nežno obrisal s koncem prsta.

»Solza napuha ali solza ljubezni?« je vprašal s sladkim glasom.

»Solza ponosa!« je odgovorila trdo.

Popravila si je lasce za ušesa in olajšano zadihala.

»Je že prešlo?«

»Kaj je prešlo?«

»Vele!«

»Lepega dne se bo vrnil.«

»Ne. Nikdar več! Če bi mi zdaj hotel poljubiti konec prsta, bi mahnila tudi tebe. To je naključje. Moram se nekaterih reči še naučiti. Hočes biti moj učitelj?«

Snela je klopuček, ki ji je risal senco na potnem čelu. Potegnila je iz njega bilko slame in kakor šolarka zastavila vprašanje:

»Kaj bo povzročila na svetu iznajdba Juliusa Rama?«

Mauricio jo je presenečen poslušal in jo nalahno dražil z očmi.

»In ti si dvomila o svoji judovski krvi! Ti, ki v hipu preideš iz visoke pesmi na okrutne posle Kahala.«

»Kaj ima Kahal z mojim vprašanjem?«

»Kaj ima opravka? Vse, kar ee tiče pravice zlata, ee tiče Kahala in ee posebej prijateljstvo njegove očeta, Rheingoldov.«

»Tvojih sovražnikov?«

»Sovražnikov Mayerbeerov. Ti imajo ali pa nadzirajo devetdeset odstotkov zlata na svetu.«

Umolknil je zaskrbljen, potem pa dejal:

»Kaj te te stvari zanimajo. Saj jih že veš.«

»Nekaj vem, toda zdaj, ko si zunaj Kahala, mi boš povedal nekaj skrivnosti, ki jih še ne poznam.«

»Gorje mi, če bi to storil. Toda ne, česa naj se bojim od Kahala. Oni se morajo bati mene, ki sem njihovega rodu in poznam njihove spletke.«

Sledil je dolg premolk.

Blumenova hči ga je gledala in začela jo je peči vest: Mauricioev srd do Kahala je bil njeno delo...

»Kako nespametni so bili kristjani, da so dali Rheingoldom v roke moč, ki je neskončno večja od moči, ki so jo imeli najhujši trinogi, kar jih pozna zgodovina!«

»Kakšna moč je to?«

»Vedi, da ee vsako jutro okrog desetih v mali hiši ob neki londonski cesti, Swan Laneyu, prav blizu Angleške banke, sestane pet prijateljev, ki jim predseduje nekdo od Rheingoldov. Ti v petnajstih minutah sklenejo zakon, ki ee pred poldnem že izpolnjuje po vsem svetu.«

»Vsako jutro en zakon?«

»Zakon, pred katerim sklanjajo glave vsi narodi.«

»In kaj določa ta zakon?«

»Določa ceno za vse, kar ljudje na svetu kupujejo in prodajajo, ceno blagu in delu. Ta zakon odreja, da mora ta in ta delavec zaslužiti pol tistega, kar je zaslužil včeraj; in da žito tega kmeta ne velja toliko, kolikor velja pridelovanje; in da ee mora ta in ta tovarna zapreti; in da mora ta in ta država iti na boben; in da naj si ta in ta bankir požene srel v glavo. Katera pošast v zgodovini je kdaj imela oblast, ki jo imajo zdaj Rheingoldi?«

Marta je odgovorila subo:

»Ne verjamem, da je na svetu taka moč. Vem, da v naši državi na primer res dva ali trije gospodje narekujejo svojemu tajniku vrednost vse argentinske želve. Močno podjete lahko z udarci na borzi dviga ali pa znižuje cene kakemu pridelku: žitu, koruzi, volni. Toda ni je človeške moči, ki bi lahko spremenila vrednost vsega blaga na mah.«

Z ministrom Miletičem v Nemčiji

Želeč, da bi se seznanil s telesnovzgojnimi in drugimi mladinskimi organizacijami v Nemčiji, je odpotoval minister za telesno vzgojo naroda g. dr. Vjekoslav Miletič na 10 dnevno potovanje v Nemčijo. Glavni namen njegovega potovanja pa je bil, da vrne obisk voditelju nemške mladine g. Baldurju von Schirachu, ki je lani obiskal našo prestolnico. Poleg pisca teh spominov in vtisov so bili v spremstvu gospoda ministra gg. dr. Bojan Pirc, predsednik mladine JRZ, Hrvoje Macanovič, glavni tajnik Zveze športnih zvez, in dva omladinca.

Min. dr. Miletič v družbi Baldurja v. Schiracha

Dne 28. aprila zvečer smo se poslovili iz Berlina in odšli na letališče. V letalu smo se poslovili od g. dr. Vjekoslava Miletiča, ki je bil z nami na potovanju. V Podrožici sta pričakovala gospoda ministra odposlanca g. von Schiracha gg. Stadler in Lautenbacher, ki sta bila naša glavna spremljevalca za časa potovanja.

Kakor pozneje v vseh večjih mestih, tako so pričakovali tudi na kolodvoru v Salzburgu gospoda ministra predsednika oblasti in oddelki Hitlerjeve mladine z godbo. Iz Salzburga se je odpravil gospod minister v Berchtesgaden, kjer si je ogledal mladinski dom (Jugendherberge) Adolfa Hitlerja.

Ze od nekdanj goji nemška mladina posebno veselje do potovanja po svoji domovini. V ta namen so zgradili čez 2000 domov, v katerih prebiva potujoča mladina za neznan denar.

Brez mladinskih domov si skoraj ne bi mogli zamisliti naše nacionalsocialistične vzgoje, nam pripoveduje oskrbnik, ki nam razkazuje obednice, spalnice, družabne sobe, učilnice in kopalnice. »Mladina, ki jo sprejemamo v goste, se počuti pri nas kot doma, dasi mora spoštovati hišni red, ki je zelo strog. Namen teh domov je, da se mladina, ki prihaja iz vseh delov Nemčije, medsebojno zbliža, da spozna pokrajino, ljudi in običaje. Naš dom je vedno prepoln. Lani smo imeli 90.000 prenočnin, prav toliko obiskovalcev pa smo morali odkloniti, ker ni bilo prostora. Letos bomo zopet zidali in ta dom, ki si ga ogledujete, bo postal postranska zgradba.«

Stopil sem k fantičem, ki so se igrali žogo. »Odkod ste?« — »Mi smo Avstrijci in smo tukaj na oddihu.« Pozneje sem zvedel, da so to otroci avstrijskih invalidov. »Kaj pa šola?« sem vprašal zagorelega tretješolca. »To ni tako važno, saj bodo naš učni načrt prilagodili nemškemu, ta pa zahteva manj in tako ne bomo nič zamudili, se je možko odrezal...«

Po državni avtomobilski progi v München

Vodja nove Nemčije je velik prijatelj velikopoteznih gradbenih akcij. V Berlinu je porušil Viljemov stadion in postavil na istem mestu ogromne olimpijske naprave, ki so edinstvene na svetu. V Hamburgu bo gradil nebotičnik, ki bo z 260 m višine presegal ameriške orjake... največjo važnost pa polaga cestam, ki so namenjene avtomobilskemu prometu za 100 let naprej.

Državno avtomobilsko progo (Reichsautobahn) bi lahko primerjali ljubljanskemu Kongresnemu trgu, ki se kot ogromna, 24 m široka ulica vleče od Salzburga do Münchena. Preko romantične bavarske pokrajine, mimo lepo urejenih vasi, skozi gozdove in čez močvirja se vlečeta dve široki, betonirani avtomobilski cesti. Po desni drče avtomobili proti Münchenu, po levi nazaj. Cesta je speljana tako, da so strmine in zavoji, dolgi nekoliko kilometrov, skoraj neopaženi. Niti enega dela proge ni, ki bi zahteval zmanjševanje hitrosti pod 100 km na uro. Za prehitevanje je določena posebna polovica proge, vsa križišča so podvozna ali nadvozna. Potovanje je udobno, mirno, da bi lahko pisal. Avtomobilska hupa se ne oglasi niti enkrat. Ob cesti ni niti ene gostilne, zakaj tu drve le avtomobilski »hrzovlaci«.

Z letalom v Berlin

Po kratkem pozdravu v Münchenu smo se odpeljali na letališče in nadaljevali pot z letalom v Berlin. Vreme je bilo deževno. Počasi se je dvignilo letalo in za nami je ostalo lepo vele mesto München vedno manjše in oddaljenejše. Z višine 1500 m smo še vedno lahko opazovali gosto naseljeno pokrajino, pozneje pa se je letalo dvignilo nad oblake, do višine 3.500 m, kjer je sijalo sonce. Bilo je svetlo, da smo komaj gledali, tako nekako kakor spomladi na smučiških krog Staničeve koče. Oblaki, ki so ležali globoko pod letalom ali visoko nad zemljo, so se zdeli kakor prekrasni pršiči, prepolni sonca. Izkušeni potniki so si nadeli črna očala, ostali pa smo se solzili v preobilni svetlobi.

Proti Berlinu je postajalo vreme vedno lepše, oblaki redkejši, počasi smo zagledali zopet zemljo, mesta, reke in vasi. Sredi velikanskega gozda smo zagledali posebno vežbališče za metanje letalskih bomb, kar je bilo za nas novo.

Papirnate vrečice, katere smo dobili za primer, če bi komu postalo slabo, so bile odveč, dve in pol urna vožnja skoraj prekratka. Kosili smo v Münchenu, za popoldansko malico smo bili že v Berlinu.

Na letališču je čakala gospoda ministra častna mladinska četa z godbo in osebe naše poslaništva s poslanikom g. Cincar Markovičem na čelu. Po kratkem pozdravu smo se odpeljali v hotel »Kaiserhof«, nad katerim je prijazno plapolala jugoslovanska zastava.

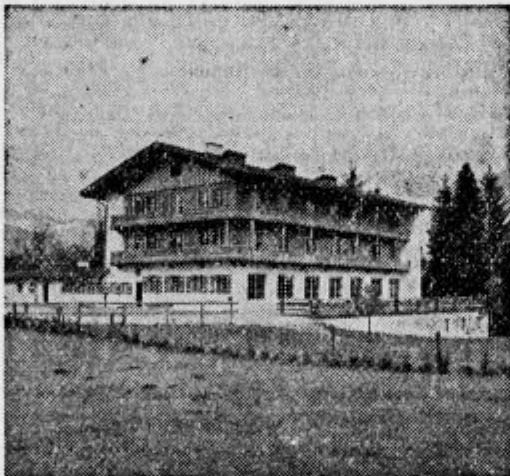
1. maj v Berlinu

Ze desetletja slavijo v Berlinu 1. maj kot praznik dela in delavcev. Še pred desetimi leti ste lahko gledali mogočne sprejeme socialistov in komunistov, danes vidite parade narodnih socialistov. Te parade so slovesnejše, obširnejše in enotne. Namesto bojovitih napisov vidite rdeče zastave s kljukastimi križi, v sprevedih pa se zdi, da je manj starejših mož in več mlajših.

Zgodaj zjutraj smo se peljali v olimpijski stadion, da prisostvujemo mladinski svečanosti, katero bo posetil tudi kancler g. Hitler. Ogromna »Heerstrasse«, katero so lani za olimpiado razširili, je spet porušena. Bodočnost zahteva širše ulice in v ta namen grade od vzhoda proti zahodu Berlina mogočno, široko in 16 km dolgo cesto.

Ob 8 zjutraj je bil stadion že nabit poln. 100.000 mladih Hitlerjevih pripadnikov je sedelo na velikanskih tribunah krog olimpijske arene, 20.000 jih je bilo v areni sami. Vsi uniformirani. Največ je bilo rjavih in belih sracij, posebni oddelki so bili v črnih, mornarskih in drugih uniformah.

Prvi je govoril vodja mladine Baldur von Schirach, za njim pa minister Goebels. Ko se je oglašil zbor trobentačev, je mladina oživela v pričakovanju svojega voditelja. Pripeljal se je v stadionsko areno v odprtem avtomobilu v spremstvu maršala Goeringa. Pozdrav mladine je bil prisrčen, vroč in dolgotrajen. Ko je mladinski vodja podal raport g. Hitlerju, se je v stadionu pokazala ogromna živa slika rjavih in belih sracij — bele so predstavljale ogromen napis »Grossdeutschland«.

Hitlerjev mladinski dom v Berchtesgaden

Po govoru g. Hitlerja, čigar vsak stavek je bil prekinjen z odobravanjem mladine, so predstavili jugoslovanskega ministra za telesno vzgojo g. dr. Vjekoslava Miletiča kanclerju g. Adolfu Hitlerju. Po kratkem razgovoru, v katerem je g. Hitler izročil svoje pozdrave predsedniku jugoslovanske vlade g. dr. Stojadinoviću, se je moral g. Hitler ponovno obrniti k mladini, ki mu je neprestano vzklikala.

Ko se je g. Hitler odpeljal iz stadiona, so imeli S.S. moške mnogo truda, da so zadržali naval mladine, ki je hitela k fuhrerjevemu avtomobilu.

Po slavnostih v stadionu smo se odpeljali v državno opero, kjer je ponovno govoril g. Goebels. Govoril je o delih nemškega naroda v preteklem letu. Slavil je prvake dela (Nemci imajo namreč posebno tekme strokovnih delavcev vseh strok) in tolmačil smernice načrtne delavske politike. Zlasti toplo je pohvalil nemško filmsko in literarno umetnost. Med drugim je dejal, da so dolgo razmišljali o tem, komu bi poklonili prvo

knjižno nagrado. Ko se je pred nekaj tedni pojavila knjižica neznanih avstrijskih pesnikov iz časa preganjanja, so bili soglasni, da priznajo tej knjižici prvenstvo. Goebels je citiral nekoliko pesmi, ki so po vsebini kakor tudi po umetniški moči govornika zapustile globok vtis. Z neko čudovitostjo, nepopisno močjo je zajel Goebels svoje nemške poslušalce. Ko so se ob koncu govora obrnili proti loži, v kateri je stal g. Hitler, in ko so peli državno himno, je bil vodja očividno ginen. Stegnil je roko v pozdrav, stal negibno, le debela solza mu je polzela po licih.

Pri nemškem mladinskem vodstvu

Naslednjega dne si je minister g. dr. Miletič ogledal urade nemškega mladinskega vodstva. Če omenimo, da ima Baldur von Schirach samo v centrali okrog 800 uradnikov, tedaj dobimo sliko o veličini njegovega aparata.

Oglede smo začeli v petem nadstropju palače mladinskega vodstva. V petem nadstropju je najprej kuhinja za uslužbence, ki imajo opoldne samo polurni odmor. Kuhinjo omenjamo le zaradi tega, ker smo tu zvedeli, da dele enake obede vsem. Oni, ki imajo mesečno plačo do 200 RM, plačajo 40 Pf dnevno, oni, ki imajo višje dohodke, plačajo po 60 Pf, jedo pa isto!

Berchtesgaden, rezidenca Adolfa Hitlerja

Ministra Miletiča je zlasti zanimal telesnovzgojni odsek. Tu smo zvedeli, da morajo gojiti vsi pripadniki nemške mladine vsaj enkrat tedensko telesne vaje, in sicer brez ozira na to, če jih gojijo tudi v solah in športnih društvih. Poleg splošne telesne vzgoje se bavijo tudi s predvojsko vzgojo vseh vrst.

Nadalje smo si ogledali urad za umetnost, ki ima nalogo, da širi smisel za razne panoge umetnosti, da išče mlade talente in jim omogoča nadaljnji razvoj itd. Omembe vredni je tudi prostveni urad, ki pošilja vsak teden svojim strankinim mladinskim edincem predavanja s serijo skioptičnih slik (film). Poleg omenjenih odsekov ima mladinsko vodstvo svoj tiskovni odsek, socialni, gradbeni, šolski, računski, administrativni odsek itd.

Presenetljivo je to, da vodijo vse te odseke mladi, 25 do 35 let stari moški, ki pa imajo brez ozira na izobrazbo in na leta službe visoke uradniške položaje.

Na vprašanje, kdo vse to finansira, so nam odgovorili: 20% članarina, 30% država, 50% industrija in druge ustanove.

Minister Miletič v olimpijskem stadionu

Tretji dan ministrovega bivanja je bil namenjen študiju športnih naprav. Podrobno si je g. minister ogledal državno akademijo za telesno vzgojo. Poleg olimpijskega stadiona je ta akademija največja športna zanimivost Nemčije. Tu je srce nemškega športa. Akademija razpolaga z velikimi stavbami, v katerih je šest ogromnih telovadnic, bazen na prostem in 50 metrski bazen pod streho, dvorana za boks in rokoborbo, za sabljanje in ritmične plesje itd. Zlasti bogato so opremljeni inštituti za športno medicino.

Dokaz, da hočejo Nemci svojo mladino res športanski vzgajati, je v tem, da zahtevajo od vsakega visokošolca, da se bavi vsaj dva semestra s športom. Na državni akademiji naj bi se v športnem oziru popolnili in pozneje pomladili srednješolske metode telesne vzgoje po vsej Nemčiji.

Posebno zanimanje je pokazal gospod minister za gradbe, katere so Nemci zgradili za olimpiado leta 1936. Ogledal si je vse podrobnosti in se popel tudi na 76 m visok olimpijski stolp. Gosp. Breitenmayer, zastopnik nemškega športnega vodje g. von Tschammera, je poklonil gospodu ministru v spomin model državnega športnega polja in luksuzno knjigo o berlinski olimpiadi.

Istega dne je bil določen sprejem pri maršalu g. Hermannu Goeringu. V spremstvu g. von Schiracha smo se odpeljali v ministrstvo za letalstvo, kjer ima gosp. Goering svoje delovne prostore. Krasne pokrajinske, lovske in zimske slike na hodnikih in v dvoranah so pričale, da se nahajamo v hiši velikega prijatelja narave.

V parku ministrstva je bil pravkar opoldanski koncert za uradništvo, ko je g. Goering povabil g. Miletiča v svojo sobo. Pozneje je sprejel tudi spremstvo. Bil je v lepi svetli uniformi, sprejel nas je prijazno, z nasmehom, glasno govoreč: »Veseli me, da ste vzeli s seboj tako mlade ljudi.« Vsakemu je stisnil roko in govoril: »Mi smo prijatelji in ostanemo prijatelji. Pozdravite mi najlepše Vašega spoštovanega predsednika g. Stojadinoviča!«

Ob Vzhodnem morju

Ko se je zvečerilo, smo dignili z letalom nad Berlin in leteli v smeri Hamburg—Kiel. Po

Proti
nelepi preveleki zob:

zobna pasta
Chlorodont

† Župnik M. Ježek

Včera, 12. t. m., malo pred poldnem je umrl v splošni bolnišnici v Ljubljani g. Matej Ježek, župnik v Bégunjah pri Cerknici. Rodil se je 21. sept. 1881 v dobri kmetijski hiši v Šmartinu pod Šmarno goro. Gimnazijo je dovršil v Kranju l. 1901. V mašnika je bil posvečen kot tretjeletnik bogoslovja l. 1905; služboval je najprej kot kaplan dve leti v Mokronogu, nato šest let na Blokah, odkoder je prišel v bližnje Begunje jeseni 1914 — v začetku svetovne vojne — za župnika, kjer je ostal in neumorno deloval do zdaj, do svoje prezgodnje smrti. Dne 6. t. m. je preстал nevarno operacijo. Župnija je zdaj zgubila dobrega, skrbnega dušnega pastirja. Nad tri in dvajset let jo je vodil, imel vse nedelje in praznike dvojno duhovno opravilo, goreče je oznanjal božjo besedo, bil neumoren spovednik, neutrudljiv voditelj trojne Marijine družbe ter apostolstva mož; razen dvakratnega sv. misijona je z velikim veseljem oskrbel vsako leto — izveniški letošnje — tridnevno ob celodnevem čiščenju. V gledniški slogi s svojimi farani je zgradil mogočen prosvetni dom, kjer je meniševska mladina priredila pod njegovim vodstvom toliko lepih iger in akademij. Tudi ta dom danes bridko žaluje! Žaluje podružnica Kmetijske zveze, pri kateri je bil z vsem sreem. Da, bil je rajnik res duhovnik, kakor ga zahteva naš čas, po Sreč Jezusovem. Rad je bil na Notranjskem in med svojimi Meniševci; saj je ondi pokopal tudi ljubo mater. Vsa srca faranov drhte danes v globoki žalosti; v globoki hvaležnosti za vse nauke tiho molijo za večni mir ranjkemu pri božjem Dobrem pastirju. R. i. p.!

gled na morje luči štirimilijonskega Berlina je bil očarljiv. V kotu letala sem zagledal pisalni stroj in začel pisati pismo za »Slovenec«, toda družba je želela leteti v temi, da bi bil pogled na zemljo lepši, in tako smo ugasnili luči in gledali, kako ostaja nekje v daljavi morje berlinskih luči.

V Kielu je bil gospod minister sprejet zopet z godbo in govori, dasi smo prispeli šele ob 11 zvečer. Naslednjega dne smo si ogledali lukso in ladjedelnico. Opoldne smo se odpeljali z motornim čolnom proti spomeniku padlim mornarjem v Laboe. Spomenik, ki je visok 86 metrov, je postavila Zveza bivših nemških mornarjev v spomin 34.000 tovarišem, ki so padli v svetovni vojni. Star admiral, ki se je sam udeležil bitke pri Skageraku, nam je v temni podzemski dvorani pripovedoval svoje doživljaje. Komaj smo videli v tej dvorani stoječo vodo v sredini, na njej železni venec, ki ga razsvetljuje dnevna svetloba, padajoča v obliki križa nad simbolizirano morje.

Nemška mornarica, na čelu z ljubeznivim admiralom Albertom, nam je pokazala sistem svoje vzgoje, mladina pa nam je povabila na popoldansko prireditev, kjer so prepevali narodne pesmi in plesali stare ljudske plesje.

V Hamburg smo se vrnili zopet po državni avtomobilski progi. Tu se je gospod minister, ki je strokovnjak za pomorstvo, zanimal zlasti za luko in za mornarsko vzgojo Hitlerjeve mladine. Župan g. Krogmann, ki je priredil v čast ministru slavnostno kosilo, je ukrenil vse, da je dobil gosp. dr. Miletič popolno sliko o vzgoji mladih mornarjev, ki so pokazali svoje veslaške, jadralne in druge spretnosti.

V strankinem domu v Münchenu

Ko smo se v Münchenu sestali v domu predsednika vlade g. Sieberta, smo bili prijetno iznenadeni. Ljubeznivi gospod predsednik je povabil k slavnostnemu obedu tudi slovenska umetnika Pio in Pina Mlakarja, ki delujeta že nekaj tednov v Münchenu. Gospod predsednik je v svojem govoru izrazil posebno zadovoljstvo nad prijateljstvom med obema državama, gosp. Miletič pa se je zahvalil za gostoljubnost, s katero so ga kot jugoslovanskega ministra sprejeli.

Kakor znano, je imel g. Hitler v letih svoje politične borbe svoj sedež v Münchenu. V »Rjavi hiši«, katero so nam razkazali, je začel svojo politično kariero. To hišo so sedaj moderno uredili in spremenili v strankino centralo. Tu je kartoteka vsega članstva, tu so glavne sejne in druge dvorane, vse v marmorju in bogastvu. Zlasti zanimiv je bil telefon, ki nima slušalke, temveč le oddajni in sprejemni aparat. Tu lahko pišete in se pogovarjate s svojimi sodelavci od blizu in daleč. Za važne razgovore tudi ne pišete več zapisnikov, to opravi aparat, ki piše na gramofonsko ploščo.

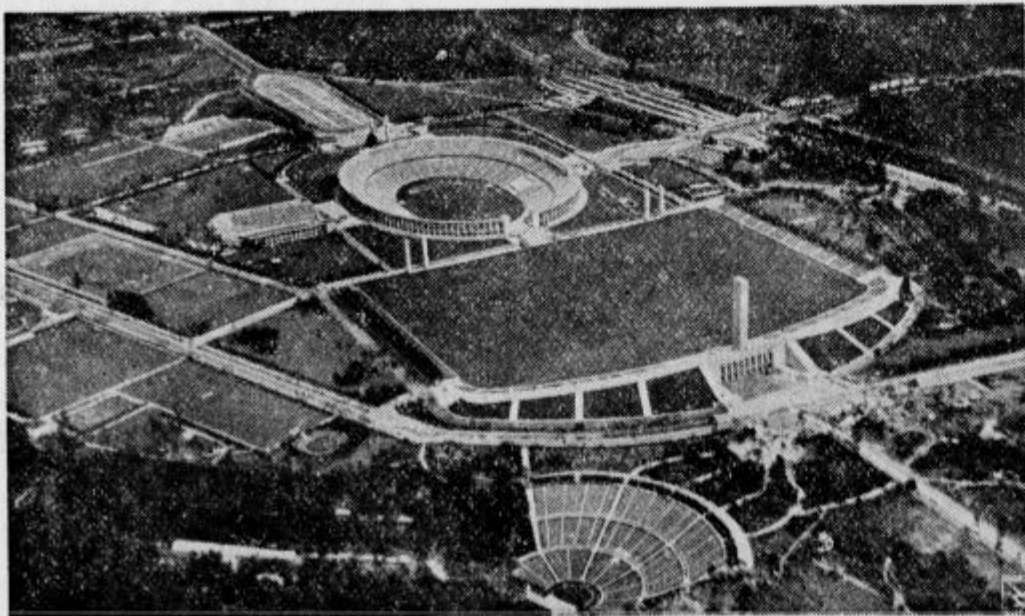
Poslovilni večer so priredili Monakovčani gospodu ministru z bavarsko večerjo, kjer so nastopali domači umetniki. Slovo na kolodvoru je bilo prisrčno, naša državna himna je zvenela nad vse toplo, ko smo mahali v pozdrav prijateljem, ki so vse storili, da bi bilo potovanje gospoda ministra prijetno in da bi vse videl, kar ga je zanimalo.

Drago Uloga.

Še ste lahko deležni bogatih nagrad,

ki jih razpisuje »Slovenec«, tudi vsi, ki kupujete »Slovenec« v prodaji, ako do dne, ko bo zbrajanje, pošljete na upravo »Slovenec« v Ljubljano 50 izrezkov z rdečim žigom, ki ga ima dnevni »Slovenec« v prodaji, oziroma izrezke iz nedeljske priloge »Slovenec« — nadalje vsi, ki se naročite na dnevne »Slovenec« najmanj za tri mesece in plačate do 4. julija trimesečno naročnino — in vsi, ki ste na »Slovenec« naročeni že tri mesece in ki boste imeli plačano naročnino tudi za mesec julij. — Najbolj razširjeni slovenski dnevnik Vas želi razveseliti iz te dragocene nagrade!

Ne odlašajte, ampak ponudite sreči roko, da boste deležni bogatih daril, ki jih je 152 in ki so vredna nad 100.000 dinarjev!

Državno športno polje v Berlinu

Kaj pravite?

Listi poročajo, koliko sovjetskega denarja iz Moskve »prilete« v prid francoskemu komunističnemu časopisu *Le vole* so precej večje, kot je skupna vsota članskih prispevkov: Več kot 250 milijonov frankov pride na leto iz Moskve! S tem denarjem vzdržujejo drago komunistično časopisje Francije. Saj komunistična agitacija ne deluje samo z velikimi dnevniki, kot so *Humanité*, *L'Enchaîné* in *Rouge midi*, marveč prav tako z majhnimi listi, ki so priročni glede na potrebe po edinih strokovnih in ljudskih skupin, dalje z ilustriranimi listi, letaki in podobnim.

Za tujejezične manjšine v Franciji izdajajo, na primer nekatere liste, tako polmesečni *La Verdad* (Resnica) v španskem jeziku v nakladi 4000 števk. Izdajajo dalje: *Veritas* (7000) za italijanske ubeznike; *Glas dela* (7000) za Poljake; *Parisis munkas* (3000) za Ogrce; *Proletarski glas* (12.000) za italijanske delavce v Franciji. Dalje pa imajo še posebne tednike za Čehje, Jugoslovane, Jude, Ukrajince, Bolgare, Armence itd. Neštete manjše lističe komunistov pa razširjajo brezplačno; sem spadajo *Krmars*, *Pilot*, *Rdeči vojak*, *Sejalec*. Tudi za milijone brošur, letakov, rdečih mladinskih listov, ilustriranih tednikov prihaja denar iz strankine blaginje. Da privablja intelektualce in časopisne delavce, izdajajo francoski komunisti tednike, ki več ali manj previdno pišejo, tako da ni kaj videti agitacijski namen. Taka lista sta na primer *La maison de la culture*, glasilo revolucionarnih pisateljev in umetnikov, ali *Paix et liberté*. Tudi komunistična društva in zveze, kakor Pomožni odbor za Španijo, Profitaškovska ženska zveza, Zveza ateističnih delavcev itd. izdajajo svoje liste. Precej visoki stroški za izdajanje vseh teh listov pa ne morejo biti kriti s prispevki članov, saj prejema na primer tednik *Le travail* na leto 36.000 frankov podpore od komunistične stranke. Samo denar iz Moskve more pomagati, da se še nadalje vzdržijo časopisni delokrog francoskih komunistov.

Kaj pravite, ali nam grede te številke kaj v glavo in nam dajo kaj misliti glede na razmere pri nas?

KINO SLOGA

predvaja danes poslednjič tajinstveni film

„DIH SMRTI“

Boris Karlov kot izumitelj tajinstvene kemične substance »Radium X«, ki ima mnogo večjo moč, kakor radij sam

Telefon 27-30

Koledar

Petek, 13. maja: Servacij, škof; Robert Belmerin.

Sobota, 14. maja: Bonifacij, mučenec; Pashal I., papež. — Štip ob 9.39. — Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Novi grobovi

† Na Črnučah pri Ljubljani je 12. maja zjutraj ob 5 urah hišni posestnik in železniški čuvaj v p. Vid Čertanec. Pred tednom dni je bil, čeprav že v 74. letu, še popolnoma čvrst in zdrav, a pri zgradbi malega novega gospodarskega poslopja se je smrtno nevarno prehladil in umrl za pljučnico in vnetjem rebrene mreže. Pokojnik je bil milega, plemenitega značaja, vedno vedrega obraza, a predvsem mož globoko vernega prepričanja in lepega krščanskega življenja. Pred dvema letoma (5. aprila 1936) mu je umrla blaga, nepozabna žena Marija, ki je bila sestra stol. kan. dr. Alojzija Merharja. Pokojnik zapušta dva sinova, Ivana in Jožeta, krojskega mojstra in žel. uslužbenca, ki sta oba, pa ne brez očetovega skrbnega prizadevanja, postavila svoj lastni dom na Črnučah. Najstarejši sin Leopold, čigar izgube oče in mati nista mogla nikoli preboleti, je padel 1915 na rusko-poljskem bojišču. S pokojnikom Vidom Čertanecem so izgubili Črnuče lep in svetel zgled, ki ga bo pri vsakdanji jutranji službi božji pogrešala tudi cerkev, posebno iz vrst krščanskih mož. Bodi mu Gospod obilen plačnik za vse, kar je storil, ko je živel iz vere, ki mu je bila tudi ob smrti najljubša tolažba.

† V Ljubljani je umrl g. inž. Saša Hadži, sin univ. prof. dr. Jovana Hadži. Star je bil šele 26 let. Pokopali ga bodo danes ob 3 popoldne. Blag mu spomin! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V ljubljanski bolnišnici je umrla gospa Franciška Bricej iz Štepanje vas. Pokojnica je bila upokojena tobačna delavka ter je doživela 56 let. Bila je vrla krščanska žena, dobrega srca, v življenju pa je zelo mnogo pretrpela. Zapušta tri odrasle otroke. Pogreb pokojnice bo danes ob 4 popoldne izpred hiše žalosti v Štepanji vasi 4 na domače pokopališče. Vrli ženi naj sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V Litiji je v 74. letu starosti mirno v Gospodu zaspala ga. Antonija Kolbe, vdova po poštenem upravniku. Truplo bodo prepeljali v Ljubljano, kjer bo pogreb v soboto ob pol 4 popoldne izpred kapele pri Sv. Križu. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V Gor. Logatcu je umrla gospa Iva Goštiša, posestnica. Pokopali jo bodo v soboto ob 5 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

»Naš dom« v vaš dom!

Zahtevajte prvo številko na ogled, do konca maja se lahko udeležite še zbranja. Dobitek celotna zbirka Karl Maya! Celoletna naročnina znaša samo 20 din. Dosedanje čudo: Vsak, ki je naročil list na ogled, ga je obdržal! Poizkusite se uj, stane vas itak nič, če vam ne uga. Pišite na upravo: »Naš dom«, Maribor, Koroška cesta št. 5.

Osebnosti

— Iz duhovniške službe. Za kanonika izpraznjenega kanonikata ustanove cesarja Friderika III. v Ljubljani je bil imenovan g. Josip Simenc, kanonik Cemažarjeve ustanove ljubljanskega stolnega kapitlja in župni upravitelj v Naklem. — Za uradniškega pripravnika je bil od ministrstva pravde imenovan škof. tojnik g. Jože Prešeren. — Umeščen je bil na podeljeno močupnjo št. Jurij pri Grosupljem g. Viktor Svigelj, župnik na Blokah. — Prezentirana sta bila: g. dr. Janko Arnež, župnik na Trsteniku, za župnjico Breznica, in g. Jožef Smolič, župni upravitelj v Stopičah, za to župnjo. — Podeljene so bile župnije: Podgrad g. Francu Kirarju, žup. upr. v Novi Oselici, Bloke g. Antonu Hrenu, kaplanu istotam, Mokronog g. Ivanu Sladiču, žup. upr. istotam, in Tunice g. Andreju Križmanu, kaplanu na Jesenicah. — Za župnega upravitelja pri Sv. Trojici nad Cerknico je bil imenovan g.

Ivan Mramor, kaplan v Smarju, župnik v Zireh g. Ivan Pečnik pa za soupravitelja župnije Nova Oselica. — V kler ljubljanske škofije je bil sprejet g. Jožef Godina, C. M. in bil imenovan za kaplana na Jesenicah. — Upokojeni so bili: g. Josip Lavtižar, župnik v Ratech-Planici, g. Adolf Knol, žup. upr. na Vranji peči, g. Josip Pravhar, župnik v Loškem potoku, in g. Filip Matješič, ekspozit v Vt. Vidu pri Brdu.

Samo ob 16. uri!

REVOLUCIJSKA SVATBA

Paul Hartmann Kino Matica 21-24

— Odlikovan je z zlato kolajno za vestno službovanje orož. narednik Ferdinand Rot.

— Razrešeni so službe rez. častnika inž. poročnik Dragotin Končevski, pehot. podporočniki: Stefan Rudolf, Josip Biljan in Ivan Marina.

— Imenovana sta za uradnika IX. pol. skup. uradniška pripravnika Oskar Stančič in Oto Ajzel.

— Upokojeni so peh. narednik Ivan Markovič, drž. mojster-krojač VIII. pol. skupine Vladimir Bančič, na službi pri 4 oddelku zavoda za izdelovanje voj. obleke, drž. mojster-kovač IX. pol. skupine Drago Boras in drž. mojster-kovač VIII. pol. skupine Matija Trojan.

— Razpisane so župnije: Naklo, stoječa pod patronatom stolnega kapitlja v Ljubljani, Trstenik in kranjski dekaniji in Nova Oselica v Loški dekaniji. Pravilno opremljene prošnje je nasloviti za prvo na patronat, za drugi dve na škofijski ordinarij in jih poslati na škofijski ordinarij v Ljubljani. Rok za vlaganje prošenj se zaključuje 10. junija 1938.

— Za evharistični kongres, ki bo od 25. do 29. maja, je dovoljena za posamezne udeležence polovična vožnja na madžarskih železnicah v času od 17. maja do 30. avgusta, kakor tudi za dva izleta iz Budimpešte za poljuben kraj Madžarske, ter na jugosl. železnicah od 24. maja do 14. julija 1938. Nadalje je znižan madžarski vizum na P. 250, katerega je dobiti v Budimpešti naknadno. Na podlagi evharistične legitimacije, ki stane 100 din, uživa vsak še druge ugodnosti, o čemer Vas točno poučijo biljetarnice Putnika v Mariboru, Celju in Ptuj.

— 10.000 Čehoslovakov na evharističnem kongresu v Budimpešti. Na 34. mednarodni evharistični kongres v Budimpešti pojde s Čehoslovaškega okrog 10.000 vernikov pod vodstvom vseh češkoslovaških škofov s praškim nadškofom kardinalom dr. Kašparjem na čelu. Peljali se bodo v 15 vlakih.

— Odkritje spomenika kralju Aleksandru I. pri Sv. Jurju ob Ščavnici bo v nedeljo, dne 15. t. m. ob 11 popoldne ob vsakem vremenu. Iz Maribora vozijo avtobusi ob 8 in 9 popoldne. Prijave sprejema avtobusna postaja Glavni trg, Maribor.

— V spomin Ipatceva. Ravno štiri leta je minilo, odkar je bil v Sv. Jurju pri Celju blagoslovljen temeljni kamen za prvi skupni spomenik skladateljem Ipatcem, pionirjem slovenske glasbe. Zaradi nizke zbrane vsote žal ni prišlo do uresničenja tega pietetnega stremljenja. Zelo razveseljivo je dejstvo, da se je po tolikem molku pevski zbor v Sv. Jurju spomnil svojih velikih rojakov s koncertom, ki bo v soboto 14. t. m. zvečer in v nedeljo 15. t. m. popoldne pod vodstvom agilnega pevovodje g. Rastocnika mlajšega. Zapel bo 16 najlepših pesmi vseh treh Ipatcev. Naj bi to gesto šentjurskega pevskega zbora posnemali tudi drugi pevski zbori, zlasti v letošnjem pomembnem letu 30. letnice smrti Gustava in Benjamina Ipatca, ter prepričali narod, da je treba zaostalo spomeniško akcijo nadaljevati in častno zaključiti. Ljubitelji lepe pesmi prav srčno vabljeni.

»VOZNI RED« za 2 Din

Zahtevajte v vsaki trafiki. Trafike ga lahko kupijo v Cirilovi knjigarni v Mariboru.

— Za 4 dni v Gorico—Trst ali v Padovo—Benetke, z avtom 26.—29. maja. Zaradi novih predpisov se priklagite za navodila takoj, da ne boste zamudili pravočasne prijave. — Družina božjega sveta, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Tiara obleke, vodeča znamka v kakovosti, modi in ceni. Glavna zaloga Anton Brumec, Ljubljana, Prešernova 34, nasproti glavne pošte.

— Prešernove poezije, pesmi in pisma (v dodatku tudi njegove pesmi in pisma v nemškem jeziku) je vsebina Prešernovega zbranega dela, ki sta ga uredila dr. Pirjevec in dr. Glonar. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1929 — 295 strani — cena mehko vezani knjigi 40 din, v elegantno platno 55 din, v krasno celo usnje 90 din. Uvodoma je življenjski pesnik ter njegovo pesniško delovanje, slede poezije, pesmi, pisma, slovenska in nemška, torej vse, kar je kedaj napisal naš veliki pesnik. Je to celoten Prešeren v eni knjigi in hkrati najlepše in najprimernejše darilo med zavednimi Slovenci, zaradi svoje priročne oblike in elegantne vezave. Prešernove »Poezije« bi morale biti v knjižnici ne le vsake javne knjižnice, ampak tudi vsakega posameznika. Ni dovolj, da svoje velmože poznamo samo po imenih — naša narodna dolžnost naj bo, da tudi njihova dela prebiramo in poznamo.

— Izpremembo rodbinskega imena je dovolila banska uprava dravske banovine Stanislavi Mirt, pristojni v občini Leskovec pri Krškem, okr. krški, v Repovžu, in Marti Povše, pristojni v obč. Toplice v novomeškem okr., v Donadini.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef«.

— Obsojen zaradi žalitve priče. Mnogi ljudje, ki se pravdajo, postajajo pred sodiščem, ko nastopajo priče, zelo razburjeni in žaljivo dostikrat kako pričo. Potem imajo zato sitnosti pred okroglim sodiščem. Posestnik na Milnem pri Bledu, Janez Z., je imel civilno pravdo pred okr. sodiščem v Radovljici. Priča Jakob Potočnik, ki je prisegel, je zadevo tako izpovedal, kakor mu je vest velevala. To ni bilo prav Janezu Z. in je pričo žalil z besedo: »Lažeš!« Sodnik ga je opozoril na kaznivost žalitve. Pred kazenskim sodnikom-podincem v dvorani št. 79 je bil Z. včeraj obsojen zaradi prestopka zoper čast po § 302 k. z. na 300 dinarjev denarne globe, pogojno na 2 leti.

— Vojaku ukradel obleko in perilo. Mihaljo Romančuk, doma v Kamičamih, okraj Prijedor v Bosni, je leta 1934 služil vojake pri artiljerijskem polku št. 16 v Ljubljani. Vojake E. Dragojeviču je med 5. in 10. julijem 1934 odnesel iz podrejšja topničarske vojašnice civilno, lepo obleko, mnogo perila, civilne čevlje, klobuk in druge stvari v vrednosti 2300 din. Zaradi te tavnine je bil včeraj na okroglnem sodišču Romančuk obsojen na 1 mesec zapora. Romančuk ni prišel k razpravi. Vabilo mu je bilo pravilno dostavljeno.

— Dijaki! Dijakinje! Zakaj se toliko mučite s težkimi astronomskimi številkami? Knjižnica »Božji svetovci« vam o neizmernih nebesnih razdaljah in o skrivnostnih lepotaх vsesvirskega pripoveduje čisto preprosto in celo šaljivo. Tudi iz-

Dželal Bajar daje priznanje Jugoslaviji

ob koncu njegovega obiska v Belgradu

Belgrad, 12. maja. AA. Predsednik turške vlade Dželal Bajar je izvolil dati poročevalcu agencije Avale tole izjavo za jugoslovanski tisk:

»Po treh dneh obiska v Jugoslaviji, ki mi bodo ostali v nepozabnem spominu, se nocoj vračam s svojim tovarišem dr. Arasom v Ankaru. Ko sem prišel v vašo državo, sem imel nalogo, da sporočim jugoslovanskemu narodu prišrčno pozdrave Turčije. Ob odhodu pa prevzemam prav tako prijetno nalogo, da povem turškemu narodu, kako slavnosten in navdušen sprejem nam je priredil prijateljski narod. Kraljevska vlada nas je počastila z izredno prišrčno gostoljubnostjo. Imeli smo čast izraziti svoje spoštovanje Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu, ki se odlikuje s svojo državniško modrostjo, in izkazati najgloblje spoštovanje kraljici-materi, vredni soprogi viteškega kralja,

Na zadnji dan obiska

Belgrad, 12. maja. AA. Danes popoldne je predsednik turške vlade v spremstvu jugoslovanskega ministrskega predsednika obiskal tovarno letalskih motorjev na Rakovici. Pred tovarno je turškega predsednika vlade Dželala Bajarja pozdravil član upravnega odbora inž. Avramovič, za njim pa še ravnatelj tovarne Matič. Omenjena dva sta nato turškemu in jugoslovanskemu predsedniku vlade razkazala in razložila delo v tovarni. Temu ogledu tovarne motorjev so prisostvovali tudi turški častniki. V družbi predsednika turške vlade Bajarja in dr. Milana Stojadinoviča so bili še opolnomočeni minister v Ankari Adjemovič, šef osrednjega tiskovnega urada dr. Kosta Luković, načelnik upravnega oddelka v zunanjem ministrstvu Jakovljevič in šef kabineta v zunanjem ministrstvu dr. Dragan Protič.

Žena predsednika turške vlade Bajarja je v družbi z gospo predsednika kraljevske vlade dr. Stojadinoviča danes okoli polne obiskala otroški dom in si ogledala vse ustanove. V njunem spremstvu sta bili žena našega poslanika v Ankari in žena dr. Atanackoviča, šefa odseka za otroško varstvo v ministrstvu za socialno po-

ki mu bo v zgodovini razmerje med našima dvema državama ostalo v večen spomin. Za našega obiska med vami je neki tipičen izraz blagostanja ob slehernem koraku vzbujal naše občudovanje, blagostanje, ki je nastalo z doslednim delom v ozračju miru in reda. Čudoviti rezultati so doseženi v vaši državi, pri vas vlada blagostanje po zaslugi blagodejnih uprave vaše vlade, ki ji stoji na čelu predsednik izredno velikih sposobnosti dr. Stojadinovič. Svoje vtise lahko resumiram, če rečem, da tisti, ki zvesto nadaljujejo delo kralja Zedinitelja, pripravljajo zavijdanja vredno vladavino njegovemu vrednemu nasledniku Nj. Vel. kralju Petru II.

Gospodje! Preko vas, ki ste tolmači javnega mnenja, pošiljam plemenitemu prijateljskemu in zavezniškemu narodu svoj najprišrčnejši pozdrav in svoje najtoplejšje želje za njegovo blagostanje in za njegovo srečo.

litiko. Dr. Gajič je pokazal g. Bajarjevi posamezne oddelke otroške ustanove in ji dal vse potrebne informacije. Gospa turškega ministrskega predsednika si je več kot pol ure ogledovala otroški dom in izrekla svoje zadovoljstvo nad njim.

Predsednik vlade in zunanji minister dr. M. Stojadinovič in njegova gospa sta nocoj ob 20.30 priredila v zunanjem ministrstvu večerjo na čast predsedniku turške vlade Bajarju in njegovi gospe. Na večerji so bili razen visokih gostov ministri dr. Spaho, dr. Vrbanič, general Marič, turški poslanik Hajdar Aktaj, in več visokih uradnikov turškega zunanjega ministrstva in turškega poslanstva v Belgradu, naš poslanik v Ankari dr. Adjemovič, načelnik zunanjega ministrstva dr. Jakovljevič, šef protokola dr. Dušan Marinovič in šef kabineta zunanjega ministrstva dr. Dragan Protič.

Budimpešta, 12. maja. AA. DNB: V tukajšnjih političnih krogih resno računajo s splošno rekonstrukcijo vlade prihodnje dni. Zanesljivo je pričakovati odstop vojnega ministra generala Boederja in notranjega ministra, čigar mesto je omajano zaradi notranjepolitičnega razvoja.

obraženež jo bo z užitek prebiral. — Gg. katehetom sporočamo, da bo za 15. majnik izšla knjižica za prvoobhajance. Krasilo jo bo več ljubkih slik. Naročila se že sprejemajo. — Uprava »Knjižice« Rakovnik, Ljubljana.

Ljubljana

V petek, dne 13. maja 1938

Gledališče

Drama. Petek, 13. maja: »Lopovščine«. Premiera. Izven. Proslava 25. letnice umetniškega delovanja g. Vala Bratine. — Sobota, 14. maja: »Izpiti za življenje«. Izven. Znižane cene od 20 dinarjev navzdol. — Nedelja, 15. maja: »Pokojsnik«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Opera. Petek, 13. maja, ob 15: »Prodana nevesta«. Dijaska predstava. Globoko znižane cene od 16 din do 2 din. — Sobota, 14. maja, ob 15: »V kraljestvu palčkov«. Predstava samo za šolsko mladino v spremstvu učiteljstva. — Ob 20: »Jakobinec«. Red B. — Nedelja, 15. maja: »Helteja«. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol.

KINO KODELJEVO

Telefon 41-64

Danes in jutri ob pol 9. uri: svetovna prvakinja v umetnem drsanju

Sonia Henle v prvem svojem velet filmu:

Valček na ledu

Don Ameche in bratje Ritz

ESKADRILA SMRTI

Pozor! Uvedli smo akademske vstopnice 4 Din 3-50, ki se izdajajo proti izkaznici pri vseh predstavah razen ob nedeljah ob pol 6, in pol 9. uri.

Prireditve in zabave

Akademija v Rokodelskem domu. V nedeljo, 15. maja ob pol 9 zvečer bo v Rokodelskem domu slavnostna akademija ob 100-letnici rojstva prof. Janeza Gnjazda, graditelja Rokodelskega doma. Na sporedu je godba salonskega orkestra, petje pevskega zbora društva rokodelskih pomočnikov, govor in glasbeno scenična uprizoritev Prešernovega »Krstu pri Savici«. Predprodaja vstopnic bo v nedeljo od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenskega ul. 12. — V nedeljo zjutraj ob 7 pa se zbore rokodelci, pomočniki in mojstri na Rožniku k sv. maši. Pri božji službi bo pel pevski zbor društva rokodelskih pomočnikov.

Opozarjamo na nocojšnji koncert bolgarskega pevskega zbora iz Plovdiva. Bolgari so znani odlični pevci, njihova narodna in umetna pesem pa je izredno zanimiva ter se odlikuje po prekrasnih melodijah in živahnem ritmu. Poleg dveh zborov iz naše literature, iz katere bodo peli Gotovčev Vardar in Adamičev Franico, so na sporedu izključno le bolgarska dela, predvsem njihova narodna pesem. Zbor šteje 50 članov in nastopi pod vodstvom svojega dirigenta Ivana Kočotova. Začetek koncerta točno ob pol 9 zvečer v veliki filharmonični dvorani. Opozarjamo, da so na razpolago sedeži vseh vrst in cen v knjigarni Glasbene Matice.

Javna produkcija ljubljanskega državnega konservatorija bo drevi ob četrta na sedem v veliki filharmonični dvorani. Izvajajo se izključno le dela iz poljske literature, nastopijo pa gojenci profesorja Janka in Toneta Ravnika, Lipovška, Trostove, Wistinghausove, ravn. Beteteta, prof. Rupla in Müllerja. Podrobni spored v knjigarni Glasbene Matice. Uvodno besedo ima prof. dr. Rudolf Mole.

»Slovenska scena mladih« ponovi jutri ob 20 v dvorani Delavske zbornice Mrakovo dramo »Čajkovski«. Ker so odšli od prve predstave mnogi brez stopnic, si jih zato preskrbite v predprodaji pri blaginji v Delavski zbornici. Predprodaja danes in jutri od 10—12 in popoldne od 3—5.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Poizvedovanja

Izgubljena je bila zlata damska ura z monogramom, deteljo in z letnico 22. 7. 1935, na poti

od Starega trga 1 proti trimostju, Prešernovi ul., Tyrševi cesti in Celovski do Keršiča. Pošten najditelj naj jo odda pri upravi »Slovenec« proti nagradi.

Izgubila sem briljanten uhan z dolgim obeskom, z belim biserom na koncu. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi na policiji.

★

1 Ob 20-letnici judenburških žrtev je mestna vrtnarija zasadila s cvetjem njihove grobove na pokopališču pri Sv. Križu, danes, v petek, na predvečer obletnice dneva, ko so jim avstrijski rablji vzeli življenje zaradi jugoslovanskega prepričanja, pa mestna občina ljubljanska grobove žrtve okrasila s šopki pomladanskega cvetja in vencem ter na grobovih prižge sveče. Naj bi obkinitvo te dni izkazalo hvaležnost in čast mučenikom vsaj z obiskom njihovih grobov!

1 Kraljeva protituberkulozna liga v Ljubljani priredi ob priliki protituberkuloznega tedna v petek, dne 13. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice predavanje za vse vajeence s filmom in diapozitivi. Predava dr. Krišper: tuberkuloza in vajeenci. Prosimo vse delodajalce, da svoje vajeence na to predavanje opozorijo in jim priporočijo udeležbo.

1 Katehetom drž. ljudskih šol v Ljubljani sporočam, da si letos ne bomo delili prispevkov, ki jih daje mestna občina za prvoobhajance, ker jih dobijo vsaki katehet po pošti naravnost od mestne občine, s čimer, če ima dotična šola te prispevke v proračunu. Zadoštuje pismena vloga upravitelja na mestno knjigovodstvo. — Vinko Lavrič, katehet na G. abnu.

1 Društvo rokodelskih mojstrov v Ljubljani vabi vse svoje člane in prijatelje društva, da se udeležijo sv. maše na Rožniku ob 7 zjutraj na dan 15. maja. Istega dne zvečer pa bo v Rokodelskem domu akademija v proslavo 100. letnice graditelja Rokodelskega doma prof. Janeza Gnjazda. Pričetek akademije je ob 19 zvečer. Vsak naj se obeh prireditve gotovo udeleži! Predsednik.

1 Prosvetno društvo Ljubljana-mesto. Drevo ob 8 bode v kapelici Vzajemne zavarovalnice šmarčne za člane in članice našega društva. — Udeležite se jih v čim večjem številu!

1 Salezijanska prosveta na Kodeljevem vabi članstvo in prijatelje na izlet z avtobusom na Kurešček, ki bo v nedeljo, 15. t. m. Odhod ob 7 zjutraj izpred Mladinskega doma, ob 10 sv. maša na Kureščku, povratek po dogovoru. Vsak udeleženec naj se prijavi pri ravnateljstvu Mladinskega doma pred in po šmarčnicah do petka zvečer in plača 10 din za vožnjo tja in nazaj.

1 Huda nesreča na univerzi. Včeraj zjutraj je na univerzi čistišla okna 51 letna služkinja Gizela Zupančičeva, stanujoča v Rožni ulici 13. Med delom je omahnila nazaj v sobo ter padla. Z glavo se je zadela ob stol in obležala nezavestna. Hudo se je poškodovala na glavi ter močno ranila na desni roki. Z univerze so telefonirali po reševalni avto, ki jo je prepeljal v bolnišnico. Njeno stanje je resno.

1 Za napravo lesene vrtnice ograje okoli ljudske šole za Bežigradom je mestno poglavarstvo razpisalo licitacijo v »Službenem listu« kos 89, ki izide 14. t. m.

1 Lepe in dobre moške obleke lastnega izdelka priporoča po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

Kranj

Meddruštveni odbor za sprejem Plovdivskega pevskega zbora vabi vse zastopnike oblasti, uradov in ustanov, društva ter vso javnost, da v čim večjem številu pridejo k sprejemu Plovdivskega pevskega zbora in tako dokažejo dragim gostom lepa čustva ob njihovem prihodu in svoje simpatije do bratskega bolgarskega naroda. Enako lepa bodo udeležba pri večernem koncertu, kjer nam bo zbor odkril krasoto bolgarske narodne glasbe in nam pripravil izreden glasbeni užitek. Meddruštveni odbor vabi končno vso javnost, da izkaže bratov Bolgarom vsepovedno naše domače prisrčno gostoljubje, hišne posestnike pa še posebej, da v pozdrav spoštovanim gostom izobesijo zastave.

Planarna seja občinskega odbora Kranj bo drevi ob 8.

Ustanovni občni zbor podružnice Zveze bojevnikov za občino Naklo bo v nedeljo, dne 15. maja zjutraj po prvi sv. maši v stari šoli v Naklem.